

Jaarstukken 2017

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2017

Deel A Jaarverslag	7
Programmaverantwoording	8
Programma 1 Leefstijl	9
Programma 2 Economie en bedrijfsomgeving	12
Programma 3 Veiligheid en handhaving	19
Programma 4 Wonen en woonomgeving	25
Programma 5 Sociaal domein	30
Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering	35
Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering - Kengetallen	38
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	40
Paragrafen.....	42
paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	47
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	53
Paragraaf 4 Financiering	58
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	60
Paragraaf 6 Verbonden partijen	65
Paragraaf 7 Grondbeleid	69
Deel B Jaarrekening	73
Toelichting overzicht van baten en lasten	74
Overzicht van baten en lasten	77
Overzicht incidentele baten en lasten	78
Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves	81
WNT (Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke/semipublieke sector)	83
Bijlagen	96
Controleverklaring (verklaring volgt nog)	112
Ondertekening	113

Aanbiedingsbrief

Aan de Raad,

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2017. In deze jaarstukken laten we u zien wat een jaar gezamenlijke inspanning heeft opgeleverd. Welk beleid is uitgevoerd, welke zaken zijn gerealiseerd en het financiële beeld over 2017. De door u vastgestelde programmabegroting 2017 is de basis voor de verantwoording over het afgelopen jaar in deze jaarstukken.

De accountant heeft de jaarrekening **goedgekeurd**. Het rekeningjaar 2017 sluit af met een positief resultaat van € 225.000. Het algemene beeld over 2017 is positief. De financiële positie ten opzichte van de jaarrekening 2016 is verder verbeterd. Veel projecten zijn opgezet, voortgezet of afgerond. Hierbij noemen we in het bijzonder de dialoog met de samenleving “Samen aan Zet, de doorontwikkeling van het sociaal domein, de bouw van woningen in Doornsteeg, de bouw van de tunnel op de Amersfoortseweg, de bouw van het nieuwe zwembad en de verdere transitie in het sociaal domein.

Wij zijn trots op wat we hebben bereikt in een roerig jaar voor onze organisatie. Er is door alle betrokkenen hard gewerkt en de inzet van velen heeft geleid tot mooie resultaten, welke mede zijn bereikt door de inzet van inwoners en maatschappelijke organisaties.

Algemene opmerkingen

De jaarstukken bestaan uit twee delen. Het eerste deel is het ‘jaarverslag’, waarin de verantwoording over diverse onderwerpen in tekst is verwoord. Het jaarverslag is opgedeeld in de ‘programmaverantwoording’ en de ‘paragrafen’. In het tweede deel, de ‘jaarrekening’, volgen de cijfers. De stand van zaken op 31 december 2017 is het ijkpunt van deze verantwoording.

In de voorjaarsnota 2017 en de tweede bestuursrapportage 2017 hebben wij u geïnformeerd over wijzigingen die zijn ontstaan ten opzichte van de begroting 2017. In deze jaarrekening gaan we nader in op de verschillen die zijn ontstaan na het opstellen van de tweede bestuursrapportage.

Samen bouwen aan onze gemeente

In 2017 hebben wij verder uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord “De Kanteling” waarin wij via een andere manier van werken de kracht en de inventiviteit van inwoners, instellingen en bedrijven inzetten om tot innovaties en breed gedragen oplossingen te komen. Daarbij sturen wij op een andere manier aan en geven wij meer ruimte aan de samenleving.

Samen aan Zet

In 2017 hebben wij in nauwe samenwerking met uw raad de samenleving ruimte geboden om kennis, creativiteit en ervaring in te brengen via de Dialoog ‘Samen aan zet’. Er zijn grote stappen gezet naar nieuwe verhoudingen tussen samenleving en gemeente. Uiteindelijk heeft u begin 2018 positief besloten over de uitvoering van de diverse projecten vanwege de dialoog.

Bouwgrondexploitatie

Winstneming en verliesvoorziening

Naar aanleiding van aangescherpte regelgeving hebben tussentijdse winstnemingen moeten plaatsvinden bij diverse complexen voor totaal 3,9 miljoen. De verliesvoorziening van De Flier is met 1,1 miljoen verlaagd. Eén en ander is ten gunste van de reserve bouwgrondexploitatie gebracht.

Reserve bouwgrondexploitatie

Mede door bovengenoemde mutaties is de reserve bouwgrondexploitatie in 2017 gestegen van 5,6 naar 10,2 miljoen. Op basis van de geactualiseerde Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) bedraagt de minimaal benodigde omvang van deze reserve 3,8 miljoen.

Het financiële resultaat inclusief toelichting

Het rekeningjaar 2017 sluit af met een voordelig saldo van € 225.000. Dat is € 218.000 positiever dan verwacht bij de 2^e bestuursrapportage in 2017

Afwijkingen op hoofdlijnen

De volgende zaken veroorzaken het positieve verschil. Hierbij hebben wij de grens gesteld op zaken van € 150.000 of meer.

- Voordelig resultaat op afschrijvingen van € 160.000.
- Nadelig doorbelastingsresultaat van personeels- en bedrijfsvoeringskosten naar investeringen, beheerplannen en de bouwgrondexploitatie van € 450.000.
- Nadelig resultaat op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds van € 232.000
- Voordelig resultaat op bouwleges van € 335.000

In de financiële rekening vindt u naast de hiervoor genoemde verschillen de overige verschillen op hoofdlijnen nader toegelicht.

Daarnaast heeft in 2017 de afboeking van de boekwaarde (€ 1,0 miljoen) van de zwembaden plaatsgevonden. Deze zijn overeenkomstig de besluitvorming ten laste gebracht van de algemene reserve.

Vanwege de boekhoudvoorschriften is het saldo van de voorziening Bovenwijkse voorziening en de voorziening Maatschappelijke voorzieningen Nijkerkerveen overgeheveld naar de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Resultaat sociaal domein

Inhoudelijk zien we dat binnen het sociaal domein een doorontwikkeling op gang is gekomen. Het financiële saldo op het sociaal domein is € 1,3 miljoen nadelig.

Bestemming rekeningresultaat

Het voordelig resultaat over 2017 willen wij storten in de algemene reserve ter verstrekking van het eigen vermogen.

Financiële positie

Zoals uit deze rekening blijkt, is de financiële positie van de gemeente goed. De ratio voor het incidenteel weerstandsvermogen ligt met 3,7 ruim boven de norm. Daarnaast is de structurele exploitatieruimte positief.

Overheveling van budgetten voor eenmalige activiteiten en restantbudgetten voor investeringskredieten

Bepaalde incidentele budgetten en kredieten moeten worden overgeheveld van 2017 naar 2018. Het gaat om activiteiten die onze gemeente eenmalig uitvoert. Hierbij kunt u denken aan eenmalige uitgaven vanwege het veranderplan en de projecten die in Regio FoodValley-verband worden uitgevoerd.

Deze overheveling geldt ook voor de restantkredieten. Wanneer u deze jaarrekening vaststelt, besluit u (conform de wettelijke voorschriften) automatisch ook dat de genoemde kredieten worden overgebracht naar 2017. Het gaat hierbij vooral om investeringen in de riolering, het onderwijs en het zwembad.

Goedkeuring van de accountant!

Onze accountant van Ernst & Young Accountants LLP heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over deze jaarstukken 2017. Hij heeft getoetst of de gepresenteerde cijfers een waarheidsgetrouwe weergave van de werkelijkheid zijn. Daarnaast heeft de accountant een verplichte controle uitgevoerd op rechtmatigheid; of de wijze waarop opbrengsten en kosten tot stand zijn gekomen in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving. De positieve controleverklaring is opgenomen in deel B van deze jaarstukken. Het uitgebrachte controlerapport ligt ter inzage.

Tenslotte

Via deze jaarstukken leggen wij verantwoording af aan u als gemeenteraad over het jaar 2017. We verzoeken u om ons decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer.

Nijkerk, 12 juni 2018

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
De secretaris,

De burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

Deel A Jaarverslag

Programmaverantwoording

ALGEMEEN

De opzet van de programmaverantwoordingen

De programmaverantwoordingen hebben een vaste indeling die bestaat uit vier onderdelen:

1. Doelstellingen en beleidskader: Wat willen we bereiken? → Wat hebben we bereikt?
2. Prestaties: Wat doen we daarvoor? → Wat hebben we gedaan?
3. Wat mag het kosten? → Wat heeft het gekost?
4. Uitvoeringsinformatie

1. Beleidskader en doelstellingen: Wat willen we bereiken/ Wat hebben we bereikt?

Elk programma start met een algemene beleidsdoelstelling. Het gaat om het 'algemeen beoogd maatschappelijk effect', dat de gemeente wil bereiken. De gemeenteraad heeft deze doelstellingen per programma vastgelegd in de begroting. Deze doelstellingen van beleid zijn nader uitgewerkt in beleidsnota's.

Om te zien of de maatschappelijke effecten zijn bereikt, zijn per programma doelstellingen geformuleerd. Het gaat zowel om kwalitatieve als kwantitatieve doelstellingen. Een overzicht van deze doelstellingen staat vermeld in het onderdeel "Wat willen we bereiken" van ieder programma.

Door middel van de eerste kleurcodering in de tabel wordt de status van het doel aangegeven. In voorgaande rapportages werd slechts de status van de activiteit aangegeven en niet van het doel. De betekenis van deze kleuren is als volgt:

Groen: het doel is bereikt;

Rood: het doel is (nog) niet bereikt;

Geel: het doel is deels bereikt of de doelbereiking is niet meetbaar of niet gemeten. Om diverse redenen zijn een aantal doelen te globaal om vast te stellen dat ze zijn bereikt (door onze inzet)

2. Prestaties: Wat doen we daarvoor/ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het tweede onderdeel van iedere programmaverantwoording, leest u wat de gemeente Nijkerk gedaan heeft om de geformuleerde doelstellingen te bereiken. Dit onderdeel gaat over de uitvoering van de activiteiten die in de begroting zijn aangekondigd en over overige relevante prestaties. Dit is een inhoudelijke verantwoording, zonder daarbij een directe relatie te leggen met cijfers. De cijfers komen samengevat terug in het derde onderdeel van elk programma: 'Wat mag het kosten/wat heeft het gekost'. In de programmarekening vindt u de kosten, met een toelichting, meer in detail.

Door middel van de tweede kleurcodering wordt de status van de activiteit aangegeven. De betekenis van deze kleuren is als volgt:

Groen: activiteit is uitgevoerd en afgerond;

Rood: er is nog geen begin gemaakt met de activiteit, c.q. met de voorbereidingen of de activiteit gaat niet meer door;

Geel: er is een begin gemaakt met de activiteit, c.q. met de voorbereidingen daarvan (activiteit is onderhanden, maar nog niet afgerond);

3. Wat mag het kosten/ Wat heeft het gekost?

Per programma wordt aangegeven wat de uitvoering heeft gekost. Door middel van deze cijfers kunt u controleren of de uitvoering van een programma heeft plaatsgevonden binnen de toegekende budgetten.

4. Uitvoeringsinformatie

In het vierde vaste onderdeel per programma, de 'uitvoeringsinformatie' vindt u de taakvelden waarmee het programma wordt uitgevoerd. Ter indicatie zijn de werkelijke uitgaven per taakveld vermeld.. De term 'uitvoeringsinformatie' geeft aan dat de vermelde gegevens geen onderdeel uitmaken van de jaarstukken die de gemeenteraad vaststelt.

Programma 1 Leefstijl

Voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat is een blijvend goed en divers aanbod van voorzieningen op het gebied van ontmoeting, cultuur en sport van belang. Specifieke aandacht is er voor doelgroepen, die een verhoogde kans hebben op een minder gezonde leefstijl. Dit betreffen inwoners met een lage sociaal economische status, inwoners met chronische aandoeningen, kinderen met een verstandelijke beperking en kwetsbare inwoners (verslaafde inwoners, inwoners met psychiatrische klachten, statushouders, maar ook inwoners die in aanraking komen met huiselijk geweld). De gemeente richt zich op het stimuleren en ondersteunen van activiteiten in de samenleving. Voor Leefstijl is de indicatieve omvang van beïnvloedbaar budget op € 2,9 miljoen gesteld. Programma 1 Leefstijl is in 2016 in Dialoog gegaan. De vier belangrijke resultaatgebieden voor het cluster zijn "Aandacht, Verbinding, Persoonlijke ontwikkeling en Vitaliteit" en is een nieuwe rolverdeling tussen samenleving en gemeente beschreven. Met ingang van de programmabegroting 2018 vormen ze de basis voor de doelstellingen

1.1 Doelstellingen en prestaties

Tabel 1.1

Doelstelling Inwoners hebben een gezonde en sportieve levensstijl.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		
Een gezonde levensstijl en tegengaan van overgewicht is gestimuleerd.		Uitvoering jeugdgezondheidszorg (wettelijke plicht).	Dit zijn continue werkzaamheden. Ook in 2018 zullen we hierop blijven inzetten.
		Sport op scholen (wettelijke plicht).	Dit zijn continue werkzaamheden. Ook in 2018 zullen we hierop blijven inzetten.
		Jongeren op gezond gewicht aanpak (JOGG).	De preventieve activiteiten worden opgenomen in de nieuwe Jeugdnota.
Er specifieke aandacht is voor doelgroepen die een verhoogde kans hebben op een minder gezonde leefstijl en kwetsbare inwoners.		Inzet buurtsportcoaches.	De buurtsportcoaches zijn goed geïntegreerd in Nijkerk en de gestelde resultaten zijn behaald.
		Preventie gericht op bevorderen en instandhouden gezondheid.	In 2017 is hier veel aandacht aan gegeven via een apart programma en in samenwerking met veel partners waaronder de gebiedsteams.
		Uitwerking positieve gezondheid.	Idem vorige punt. Dit onderdeel wordt betrokken in de nieuw op te stellen jeugdnota.
Het aantal jongeren dat softdrugs gebruikt in 2018 minder dan 10% bedraagt.		In samenspraak met de bewoners, scholen, moedige moeders, kerken, jeugd- en jongerenwerk, politie, Victas en derden gezamenlijk uitvoering geven aan het plan van aanpak 'samen sterk tegen drugs in Nijkerk'. De thema's zijn: preventie, vroeg signalering, aanbod, behandeling, familie – vrienden – netwerk en nazorg.	De kerngroep is druk bezig geweest met de uitvoering van het plan van aanpak. In 2018 worden de resultaten, wat betreft het aantal jongeren dat softdrugs gebruikt, in kaart gebracht. Het streven is dat de bewustwording is toegenomen en het gebruik is afgenomen.

Doelstelling			De gemeente heeft een prettig leefklimaat met een divers sport- en cultuuraanbod waardoor sociale samenhang wordt bevorderd. Inwoners zijn primair zelf verantwoordelijk voor de directe leefomgeving.
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Er nieuwe afspraken over het beheer van de gemeentelijke accommodaties zijn gemaakt		Afspraken maken n.a.v. voorstellen vanuit de Dialoog over hoe en in welke mate het beheer en exploitatie van lokale sportvoorzieningen en culturele activiteiten op termijn wordt bekostigd en georganiseerd.	De aanbesteding van de exploitatie van het nieuwe zwembad en de binnensportaccommodaties is afgerond. De voetbalverenigingen zijn bezig met een haalbaarheidsstudie om te komen een gezamenlijke beheerorganisatie. Dit rapport is opgeleverd in februari 2018. Ambtelijk wordt nu gekeken wat het verdere proces wordt. Dit in samenhang met de buitensportaccommodaties.
Er vitale kernen blijven met een eigen identiteit en een passend voorzieningenniveau.		Meerjarenperspectief maken voor renovatie en vervanging van sporthallen en buitensportvoorzieningen.	In 2017 is de exploitatie van de binnensportaccommodaties, inclusief het zwembad, opnieuw aanbesteed. In 2018 wordt toegewerkt naar besluitvorming over de exploitatie van de buitensportaccommodaties. In dit kader wordt ook gewerkt aan een meerjarenperspectief voor renovatie en vervanging van binnen- en buitensportvoorzieningen.
		Voorzieningencluster Nijkerkerveen realiseren.	In 2017 is hard gewerkt en zijn stevige stappen voorwaarts gezet ten behoeve van de realisatie van het voorzieningencluster. Start van de bouw vindt plaats in september 2018. Oplevering wordt eind 2019 verwacht.
		Nieuwbouw zwembad op locatie Spookkamp (valt buiten de discussie van de dialoog).	De nieuwbouw heeft in 2017 plaatsgevonden. Oplevering en officiële opening staat in mei 2018 gepland.
		Faciliteren en stimuleren van vrijwilligersinitiatieven en verenigingen.	Via het subsidiebeleid worden jaarlijks veel verenigingen structureel ondersteund. Ook individuele aanvragen worden beoordeeld en waar passend financieel gewaardeerd.

1.2 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 1.2

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Contourennota Cultuur gemeente Nijkerk	2010 – 2015	2009
Archeologische Beleidskaart	2011 – en verder	2011
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 – 2018	2012
Nadere regeling Lokale Educatieve Agenda	2012 – 2013	2012
Sportnota	2013 – 2025	2013
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 – 2018	2013
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 – 2025	2013
Erfgoedverordening	2014 – en verder	2014
Cultuurhistorische waardenkaart	2016 – en verder	2016

1.3 Verbonden partijen programma leefstijl

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (gezondheidsdeel)	De VGGM ondersteunt de gemeente bij het bewaken, beschermen en bevorderen van de

Regio FoodValley: onderdeel FrisValley	gezondheid van haar inwoners, met extra aandacht voor risicogroepen.
	Eind 2017 is de gemeente Nijkerk overgestapt naar VGGM met betrekking tot de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. De gemeente Nijkerk is nu aangesloten bij de regio Gelderland Midden.
	De nota Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) van het RIVM dient als basis voor de speerpunten in het regionale en lokale beleid en daarmee voor de prioriteiten in 2017 en verder. De nadruk in het landelijke gezondheidsbeleid 2016-2019 en de VTV ligt op de verbinding tussen gezondheidsbeleid en de doelstellingen in het sociaal domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid. Dit betekent dat er geen aparte lokale gezondheidsnota wordt opgesteld, maar de gezondheidsaspecten terugkomen in sociaal domein brede programma's zoals het nog op te stellen Programma Kind en Gezinsvriendelijk Nijkerk 2018-2023.
	Regionale samenwerking in de Regio FoodValley voor een integrale aanpak van de alcoholmatiging bij jongeren

1.4 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Leefstijl verbonden zijn.

Tabel 1.4 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	4.960	5.788	6.130	342 N
Baten	188	188	172	16 N
SALDO (= lasten -/- baten)	4.772	5.600	5.958	358 N

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 50.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

1.5 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Leefstijl Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 1.5

5.1	Sportbeleid en activering	€	274.000
5.2	Sportaccommodaties	€	3.495.000
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en participatie	€	234.000
5.4	Musea	€	-2.000
6.1.1	Samenkracht en burgerparticipatie cluster LFS	€	392.000
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	€	156.000
7.1.1	Volksgezondheid cluster LFS	€	1.409.000
		€	5.958.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 2 Economie en bedrijfsomgeving

Een vitale en duurzame economie is van groot belang voor de Nijkerkse samenleving. Een vitale en duurzame economie zorgt voor werkgelegenheid en inkomen, maar heeft ook directe invloed op het leefklimaat in onze kernen en buitengebied. Vanuit dat perspectief zetten we met dit programma in op het stimuleren en faciliteren van de bedrijvigheid en duurzaamheidsinitiatieven. Daarnaast richt dit programma zich ook op het opvangen en ondersteunen van inwoners die (tijdelijk) buiten de boot vallen en stimuleren hen om (weer) zelfredzaam te worden. De veranderingen in de economische verhoudingen vragen ook op dit gebied om het innemen van andere rollen door de gemeente. Programma 2 is in 2016 in Dialoog gegaan. Vanuit het traject 'Samen aan Zet' heeft de dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving een visie opgesteld en voorstellen uitgewerkt. In de visie van de dialooggroep staan vier thema's centraal. De doelstellingen en verantwoordelijkheden binnen het programma Economie en Bedrijfsvoering die naast de Dialoog blijven bestaan vinden binnen deze thema's ook hun plek. Deze zijn het gevolg van autonome ontwikkelingen (zoals duurzaamheid), wetgeving (bijv. het uitvoeren van de participatiewet), regionale samenwerking (Food Production Cluster) of de uitvoering van privaatrechtelijke taken (grondverkoop).

Een wettelijke taak waarbij geen sprake is van beleidsvrijheid, betreft het als gevolg van de Participatiewet verstrekken van inkomensvoorzieningen aan die inwoners die hierop zijn aangewezen. De doelen liggen vast en als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan.

Ten slotte heeft de gemeente ook een rol bij het in exploitatie nemen van gemeentelijke grondposities voor bedrijfsvestiging. Maar ook hier wordt de rol van de gemeente in sterkere mate gericht op het faciliteren en stimuleren van initiatieven vanuit de samenleving die aansluiten op de veranderingen die in de economische sectoren plaatsvinden.

2.1 Doelstellingen en prestaties

Tabel 2.1

Doelstelling			Voorzien in een minimale inkomensvoorziening voor het bestaan.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Inwoners die dit nodig hebben op een efficiënte wijze de benodigde bijstand/inkomensvoorziening ontvangen.		Efficiënte toetsing, administratie, uitbetaling en controle voor/van bijstandsuitkeringen/inkomensvoorzieningen.		Dit zijn continue werkzaamheden. Ook in 2018 blijven we hier op inzetten.
		Goede afstemming met trajecten (met bedrijfsleven en/of vanuit sociaal domein) om maximaal te helpen mensen zelf in hun inkomen te voorzien.		

Doelstelling			Toeleiding naar de arbeidsmarkt en financiële zelfstandigheid voor inwoners.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Jongeren met of zonder "een arbeidsbeperking" worden voorbereid op – en toegeleid naar de arbeidsmarkt.		Ondernemers en werkgevers geven actief uitvoering aan de Participatiewet waardoor talenten van inwoners worden benut. De gemeente stimuleert en faciliteert hierbij o.a. middels bedrijfsbezoeken en werkgeversbijeenkomsten.		Dit zijn continue werkzaamheden. Ook in 2018 blijven we hier op inzetten.. In 2018 volgen voorstellen om meer formatieplekken te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking die vallen onder de Wet Banenafpraak.
Jongeren zonder "een arbeidsbeperking", maar met meervoudige problematiek worden arbeidsfit gemaakt.		Inzet van passende op de persoon toegesneden re-integratie-instrumenten.		
Overige uitkeringsgerechtigd en worden voorbereid op - en zijn toegeleid naar de arbeidsmarkt.		Zoeken naar verbeteringen voor aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.		
Statushouders een optimale aansluiting vinden op de arbeidsmarkt en hun talenten kunnen ontwikkelen.		Inzet van Social return bij aanbestedingen.		
				Betreffen doorlopende werkzaamheden
				Dit wordt opgenomen in het inkoopbeleid. Daarnaast is er om statushouders aansluiting te laten vinden op de arbeidsmarkt begeleiding ingehuurd en een meertalige test ontwikkeld.

Doelstelling			Bedrijventerreinen en winkelcentra zijn goed bereikbaar en de openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Bedrijventerreinen ook met het openbaar vervoer en digitaal goed bereikbaar zijn.		Faciliteren van de aanleg van glasvezel op bedrijfsterreinen.		Het netwerk is gefaciliteerd door de netbeheerder.
De inrichting van de openbare ruimte tot stand komt in samenspraak met de samenleving.		Ontwikkeling nieuwe werkwijze participatie.		
		De samenleving betrekken bij de planvorming van (her)inrichtingsprojecten in de openbare ruimte		Bijvoorbeeld via het afkoppelen van wijken
Overlast als gevolg van overvloedige regenval tot een minimum beperkt		Het treffen van maatregelen op risicolocaties.		

Doelstelling			Bedrijventerreinen en winkelcentra zijn goed bereikbaar en de openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
wordt.				
Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen en in de winkelcentra op niveau zijn.		Uitvoering van beheermaatregelen vindt plaats op basis van inspecties en beheerplannen en van de uitkomsten van de Dialoog.		Nieuwe beheerplannen en projecten zijn in voorbereiding.

Doelstelling			Een energie- en klimaatneutrale gemeente.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Nijkerk in 2035 CO2-neutraal is.		In samenwerking met maatschappelijke actoren initiatieven uit de samenleving versterken en verbinden.		
		CO2 zuinige gemeentelijke gebouwen en zonnepanelen op geschikte eigen daken en maatschappelijk vastgoed.		Het nieuwe zwembad is een CO2 zuinig gebouw.
		Energie neutrale nieuwbouw, ook bij gemeentelijke gebouwen.		Nieuwe wijken moeten gasloos zijn en we doen mee met "Energieke regio" Overigens is in het algemeen energieneutrale nieuwbouw nog niet juridisch af te dwingen

Doelstelling			Nijkerk heeft een levendige en gastvrije binnenstad met weinig leegstand en in de diverse kernen goed functionerende (wijk)winkelcentra.	
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Een levendige en economisch gezonde binnenstad waar het prettig winkelen en verblijven is.		Ondernemers faciliteren bij het inspelen op kansrijke ontwikkelingen.		BIZ en vastgoedfonds in 2018
(Wijk) winkelcentra die voorzien in de behoefte.		Maatwerk bij vergunningverlening.		Met de invoering van de Omgevingswet wordt een nieuw slag gemaakt.
		Faciliteren van de werkgroepen en regiegroep Binnenstad.		
		Stimuleren van de totstandkoming van een BIZ voor de Binnenstad van Nijkerk en het winkelcentrum in Hoevelaken.		

Doelstelling			Een vitale economie, waarin vanuit een actieve betrokkenheid tussen ondernemers en samenleving kansen voor de werkgelegenheid optimaal worden benut.
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Er meer ruimte wordt geboden voor (agrarische) bedrijvigheid, met minimale aantasting van de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.		In nauwe samenspraak met ondernemers gemeentelijk beleid en regelgeving afschaffen of vereenvoudigen en planologische mogelijkheden verruimen, met oog voor de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.	Dit is een doorlopend proces
Huidige en nieuwe ondernemers de ruimte krijgen waardoor kansen worden benut en maximale economische en sociale spin-off wordt gerealiseerd.		Het onderhouden van contacten met (organisaties van) bedrijven.	Reguliere contacten (o.a. bestuurlijk overleg) met ondernemersverenigingen in onze gemeente . Daarnaast zijn er ook individuele contacten (o.a. via grondverkoop). Onze bedrijfscontactfunctionaris vervult hier een belangrijke rol in.
		Faciliteren van initiatieven om startende bedrijven stimuleren en ondersteunen.	Er is een informatiepakket voor startende bedrijven ontwikkeld
Bestaande bedrijvigheid wordt behouden en versterkt en nieuwe foodbedrijven en kennisintensieve bedrijven worden aangetrokken.		Nieuwe bedrijven uit met name de Foodsector enthousiasmeren zich in Nijkerk te vestigen, door het bezoeken van beurzen en evenementen, goede informatievoorziening en p.r. en persoonlijk contact en service.	Hier zijn we mee bezig o.a. foodsector in 2018
		Stimuleren en faciliteren van het Food Production Centre Nijkerk	Dit project is in de zomer van 2017 opgestart
Het aanbod van bedrijfslocaties optimaal aansluit bij de wensen van het bedrijfsleven.		Realisatie van bedrijfsterreinen De Flier, Arkerpoort, Spoorkamp en Westkadijk. (zie ook paragraaf 7: Grondbeleid).	Hier zijn we volop mee bezig.
		Faciliteren van herontwikkeling Havenkom.	Hier zijn we volop mee bezig.
		Het faciliteren van de instelling van parkmanagement.	

2.2 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 2.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Notitie arbeidsmarktbeleid	2009 – en verder	2009
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 – en verder	2011
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 – en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk "Binnenstad als Buitenkans"	2011 – en verder	2011
Nijkerk CO2-neutraal in 2035	2012 – 2020	2012
Milieu-uitvoeringsprogramma	2013 – 2016	2013
Nota re-integratiebeleid Nijkerk: selectief en sociaal	2013	2013
Hoofddiennota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein"	2015 – en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 – en verder	2014
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Re-integratieverordening	2015 – en verder	2015
Visie "Aantrekkelijk Nijkerk" *	2015 – en verder	2015

* De visie is niet door de raad vastgesteld, maar er zijn met inachtneming van de visie uitgangspunten geformuleerd voor het vervolgtraject.

2.3 Verbonden partijen programma Economie en bedrijfsomgeving

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Noord Veluwe	In 2017 is besloten om de gemeenschappelijke regeling RNV op te heffen. Vanaf 1 januari 2018 is de RNV in liquidatie. Tegelijkertijd is besloten om elke betrokken individuele gemeente aandeelhouder te maken van de Inclusief Groep (het bedrijf dat de Wet sociale Werkvoorziening uitvoert). Nijkerk zou al uit het RNV-samenwerkingsverband treden, aangezien Nijkerk uitsluitend voor wat betreft de WSW aan de RNV deelnam. De uittreding respectievelijk de opheffing hebben geen financiële gevolgen voor Nijkerk. Vanaf 1 januari 2018 is de RNV dus geen verbonden partij meer.)
Inclusief Groep N.V. (IG)	Het besluit om individuele gemeenten aandeelhouder te maken van IG (in plaats van het samenwerkingsverband RNV) is in 2017 geconcretiseerd. Nijkerk is met gesloten beurs aandeelhouder geworden van 9% van de aandelen in het kapitaal van IG voor een bedrag van € 240.300 (huidige boekwaarde).
Leisurelands	Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 9 juni 2016 heeft de meerderheid van de aandeelhouders, inclusief de gemeente Nijkerk, ingestemd met een verlenging van 5 jaar. Hierdoor blijft invloed op Leisurelands mogelijk. Op basis van argumenten zoals de financiële positie van Leisurelands en de bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen (o.a. ontwikkelingen m.b.t. strand Hulckesteijn en de wens van uw raad om het aantal verbonden partijen tot het noodzakelijke terug te brengen) zal in deze periode continuering van het aandeelhouderschap bezien worden.
Coöperatie Gastvrije Randmeren Harderwijk	Per 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren opgeheven en is de Coöperatie Gastvrije Randmeren van start gegaan. Zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) hebben de overeenkomst voor de oprichting van de coöperatie getekend. Naast onderhoud en beheer zoals het maaien van de waterplanten, wordt meer focus gelegd op de (landelijke) gebiedspositionering.
Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort	Coöperatie van ± 15 gemeentes. Diensten worden afgenomen ten aanzien van onderhoud parkeerautomaten en geldlediging parkeerautomaten. Nijkerk neemt deel aan deze samenwerking tot (vooralsnog) 2019.
Regio Amersfoort	De gemeenten van de regio Amersfoort hebben een bestuursconvenant gesloten ten behoeve van

	samenwerking op verschillende terreinen. De gemeente Nijkerk is geen partij in dit convenant maar haakt wel aan ten aanzien van een aantal onderwerpen zoals sociaal domein, economie, wonen en verkeer & vervoer. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden.
Regionaal Werkbedrijf Amersfoort (doelgroep mensen met arbeidsbeperking)	De arbeidsmarktregio Amersfoort omvat het gebied van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten-Spakenburg, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg. Bijna vijftig procent van de werkgelegenheid in deze regio bevindt zich binnen de gemeentegrenzen van Amersfoort, dertien procent binnen die van Nijkerk. Het Werkbedrijf draagt bij aan het doel om binnen de arbeidsmarktregio Amersfoort de banenafpraak zoals vastgelegd in het Sociaal Akkoord te (laten) realiseren. Ter indicatie, cijfers 2016: 285 arbeidsbeperkten op extra banen in marktsector en 85 arbeidsbeperkten op extra banen bij de overheid. Het Werkbedrijf is verantwoordelijk voor de organisatie en het aanjagen van de matching van arbeidsbeperkten met de extra banen. Daarnaast monitort het Werkbedrijf de voortgang van de regionale samenwerkingsafspraken, die worden vastgelegd in een marktwerkingssplan en bijbehorende jaarplannen.
Werkgevers Servicepunt regio Amersfoort (doelgroep werkzoekenden)	Deze samenwerking draagt bij aan de volgende gemeentelijke doelstellingen: 1. Het binnenhalen van vacatures/banen voor deze doelgroepen en invullen daarvan. 2. Het bieden van één aanspreekpunt voor werkgevers. 3. Het gezamenlijk opbouwen van een groot netwerk aan werkgevers, die bereid zijn mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.
Regio FoodValley	De gemeenteraden hebben in 2016 voor de jaren 2017-2019 de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een Uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat regio FoodValley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is tevens extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is in 2017 het onderdeel Foodproductiecluster in eerste aanzet uitgewerkt. De inwonersbijdrage is naar € 2,99 verhoogd, zodat de regio FoodValley de hoge ambities met extra capaciteit en inzet kan waarmaken.

2.4 Wat heeft het gekost

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Economie en bedrijfsomgeving verbonden zijn.

Tabel 2.4 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Vershil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	15.339	15.710	20.978	5.268 N
Baten	10.421	11.214	21.519	10.305 V
SALDO (= lasten -/- baten)	4.918	4.496	-540	5.036 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 50.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

2.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Economie en bedrijfsomgeving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 2.5

0.63	Parkeerbelasting	€	-404.000
2.2	Parkeren	€	310.000
2.3	Recreatieve havens	€	11.000
2.4	Economische havens en waterwegen	€	-39.000
3.1	Economische ontwikkeling	€	316.000
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€	-5.305.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€	97.000
3.4	Economische promotie	€	3.000
5.5	Cultuur erfgoed	€	181.000
5.7.2	Openbaar groen en recreatie cluster E&B	€	41.000
6.3.2	Inkomensregelingen cluster E&B	€	1.265.000
6.4	Begeleide participatie	€	1.962.000
6.5	Arbeidsparticipatie	€	721.000
7.4	Milieubeheer	€	301.000
		€	-540.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 3 Veiligheid en handhaving

Veiligheid heeft en houdt een hoge prioriteit. Op dit terrein krijgen inwoners en ondernemers meer invloed. Actuele veiligheidsthema's als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen pakken wij op.

Vanuit wetgeving, regionale afspraken en beleid hebben veel veiligheidsthema's prioriteit. Vanuit het traject 'Samen aan Zet' heeft de dialooggroep Veiligheid & Handhaving in 2017 een visie opgesteld en voorstellen uitgewerkt. De visie omvat 6 kernwaarden: 'Samenwerken', 'Veilig voelen', 'Bescherming & Zichtbaarheid', 'Communicatie', 'Flexibiliteit' en 'Gedeelde verantwoordelijkheid'.

Als onderdeel van de Dialoog zijn wij in gesprek met de samenleving om te bezien waar we tot vereenvoudiging en vermindering van regelgeving kunnen komen. Waar het nodig is om regels te handhaven zullen we hierover zo helder mogelijk communiceren. Als accent is in het handhavingsbeleid voor de fysieke leefomgeving opgenomen dat bij de uitvoering het "principle based" t.o.v. "rule based" de voorkeur heeft. Concreet betekent dit dat de regels worden gehandhaafd en dat het doel van de regel nadrukkelijk wordt betrokken bij de afweging van de te nemen maatregelen bij overtreding.

Nieuwe ontwikkeling en speerpunt in de komende jaren is de komst van de Omgevingswet. Gezien de grote impact van deze stelselherziening van de wetgeving voor de fysieke leefomgeving op zowel werkcultuur als uitvoering is met de implementatiewerkzaamheden reeds gestart. Gemeente Nijkerk doet volop mee in de groei die voor Nederland de komende jaren aan de orde lijkt te zijn. Bij de opstelling van de Regionale Ruimtelijke Visie voor de regio Amersfoort (hierna RRV) wordt uitgegaan van zowel groei op het gebied van bedrijven als op het gebied van wonen. Wat dit laatste betreft baseert men zich op cijfers van EIB uit 2013 waarin – door de optelsom van autonome bevolkingsgroei én uitstraling van de groei in de noordflank van de Randstad – 25.000 – 35.000 woningen in het gebied van de regio Amersfoort toegevoegd zouden moeten worden tot 2040 om de vraag goed te kunnen absorberen

Bij de uitvoering van deze taken wordt regionaal samengewerkt met o.a. de Veiligheidsregio (VGGM), de Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Barneveld/Scherpenzeel (samenwerking toezicht APV/openbare ruimte) en FrisValley (samenwerking toezicht Drank- en Horecawet).

3.1 Doelstellingen en prestaties

Tabel 3.1

Doelstelling Het verhogen van de veiligheid, mede door een actieve bijdrage daaraan van de inwoners.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
In de periode 2015-2018 een verbetering van ten minste 10% bereikt wordt op de prioriteiten van het Integraal Veiligheidsplan (IVP).	Uitvoeren van de maatregelen per prioriteit en voor de reguliere onderdelen van het IVP. Concrete voorbeelden zijn: uitrollen van buurtpreventieteam's zoals WhatsAppgroepen (1000-ogenprincipe) voortzetten buurtbemiddeling en burgernet, evenementen en veiligheid, aanpak mensenhandel en terrorismebestrijding, aanpak huiselijk geweld, cameratoezicht. Burgerinitiatieven worden ondersteund.	De WhatsAppgroepen zijn doorontwikkeld, buurtbemiddeling is ingezet en de aanpak terrorismebestrijding is opgepakt. . Ca. 70 professionals uit het sociaal domein hebben de training Meldcode gevolgd. De lokale uitvoerders (onderwijs, voorscholen, jeugdgezondheidszorg, gebiedsteams, maatschappelijke opvang) kunnen daardoor sneller huiselijk geweld en Kindermishandeling signaleren. Ook is het proces in gang gezet om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van organisator en gemeente de veiligheid bij evenementen te verbeteren. In samenwerking met de VGGM wordt dit proces in 2018 afgerond. Uitvoering van het taakveld geeft zorg door uitval menskracht. Aan opvangen daarvan wordt gewerkt.

Doelstelling			Het verhogen van de veiligheid, mede door een actieve bijdrage daaraan van de inwoners.
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
We binnen de normen brandveilig zijn.		Kwaliteitsmeter veilig uitgaan wordt horecaconvenant. Voorts een plan van aanpak drugs.	Afronding Horecaconvenant en ondertekening door partijen is voorzien in de eerste helft van 2018. Het Plan van aanpak Drugs is in 2016 vastgesteld. De uitvoering is volop gaande.
		Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.	Binnen de VGGM is de regionalisering van de brandweer geëvalueerd. Na het project Doorontwikkeling Repressieve Organisatie is hiermee gewerkt aan een optimalere en efficiëntere lokale brandweezorg zowel preventief als repressief.

Doelstelling			De regelgeving voor de fysieke leefomgeving bevat slechts de hoogstnodige geboden en verboden.
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Ruimtelijk beleid en regelgeving is verminderd.		In nauwe samenspraak met ondernemers, gemeentelijk beleid en regelgeving afschaffen of vereenvoudigen.	1e stappen zijn gezet. Wordt vervolgd met de implementatie van de omgevingswet.
Planologische procedures zijn geüniformeerd, verminderd en verkort.		Procedures vereenvoudigen, verminderen en verkorten, door de opstelling van globale en flexibele eindplannen, lean werken en minimaal 2 keer per jaar opstelling 'veeg'-bestemmingsplannen.	Veegbestemmingsplannen zijn opgesteld. Flexibele bestemmingsplannen zijn nog niet haalbaar mede in relatie tot de provincie.
Meer planologische ruimte wordt geboden aan initiatiefnemers die op goede wijze invulling geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de werk- en leefomgeving.		In bestemmingsplannen extra planologische ruimte bieden aan initiatiefnemers die hun activiteiten op een goede manier afstemmen op hun omgeving.	
Het voorgaande uitmondt in een soepele overgang naar de regelgeving zoals vastgelegd in en met de Omgevingswet.		Projectmatige aanpak van de implementatie van de Omgevingswet, waarbij de samenleving (burger en bedrijf) nadrukkelijk is betrokken.	Vanuit de fase van bewustwording (afgelopen jaren) wordt gewerkt aan projectopdracht en -team en aan een aantal pilots om concreet aan de slag te zijn. In samenhang met de cultuuromslag binnen de organisatie en het lopende participatieproces (o.a. Dialoog) wordt de betrokkenheid van de samenleving geborgd.

Doelstelling Leveren van producten en diensten aan inwoners, bedrijven en instellingen.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Vergunningen worden verleend binnen de in het kwaliteitshandvest vastgelegde termijnen.	Uitvoering van het kwaliteitshandvest; Uitvoering conform de met de omgevingsdienst afgesproken kpi's (kritische prestatie indicatoren – zie onderstaand bij OddV).	Voor onze dienstverlening hanteren we een kwaliteitshandvest. De normen daarvan worden serieus genomen en in de meeste gevallen ook gehaald. In bijzondere gevallen (bijvoorbeeld complexiteit of teveel tegelijk) wordt daar echter vanaf geweken. Organisatie is zich dat bewust. Meten en (bij-)sturen op resultaten plannen we als actie in voor 2018. Bij haar jaarrekening/jaarrapportage 2017 doet de OddV o.a. verslag van de mate waarin is/wordt voldaan aan de kpi's
De handhaving Wabo, Drank & Horeca en APV inzet op de vastgestelde prioriteiten, uitgaande van het doel achter de regels en toepassing van zelfregulering waar dat kan.	Realisatie van de verschillende handhavingsprogramma's voor de Wabo-taken (bij de omgevingsdienst) en de openbare ruimte en drank en horeca. De prioriteiten en de landelijke handhaving strategie daarbij als kader te benutten.	De afgesproken programmering (o.a. Uitvoeringsprogramma OddV 2017) is uitgevoerd. In ons in 2016 vastgestelde beleid Vergunningverlening, toezicht en handhaving (vth-beleid) is vastgelegd dat de landelijke handhavingstrategie het kader is en dat het doel achter de regels voorop staat .

Doelstelling Ondernemers in het buitengebied wordt binnen de wettelijke mogelijkheden de maximale planologische ruimte geboden.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Meer ruimte voor (agrarische) bedrijvigheid, met minimale aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.	Bij uitvoering van de taken vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) de mogelijkheden benutten zoals opgenomen in het VTH-beleid). In overleg met belanghebbenden planologische mogelijkheden bieden, met oog voor de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Maatwerk in vergunningverlening.	Nu het Bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld wordt in de komende jaren verder invulling gegeven aan de uitvoering en het benutten van de mogelijkheden uit het VTH-beleid. Met het opstellen van het eerste veegplan wordt het voornemen opgepakt de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden verder te verruimen voor ondernemers en initiatiefnemers uit het buitengebied mits sprake is van een verbetering van de ruimtelijke kwaliteiten in het landelijk gebied. In nauwe samenwerking met ODDV wordt er verder gewerkt aan een verbeterde vergunningverlening.

Doelstelling			Meer ruimte bieden voor ontwikkeling van inbreidingsplannen voor woningbouw.
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Inbreidingsplannen gaan voor uitbreidingsplannen.		Ontwikkeling van inbreidingslocaties.	De uitwerking van de Regionale Ruimtelijke visie, de actualisering van de gemeentelijke structuurvisie en de verplichte toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking geven aanleiding te onderzoeken welke capaciteitsruimte potentiële inbreidingslocaties in zich hebben en welke gevolgen dit kan hebben voor een zoektocht naar uitbreidingslocaties.
		Optimaal benutten van regelgeving (o.a. crisis- en herstelwet) in vergunningverlening.	De Havenkom is op basis van artikel 2.2 van de Crisis- en herstelwet (Chw) in artikel 2, lid 1, onder dd, van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet aangewezen als ontwikkelingsgebied. In het komende jaar wordt met het bestemmingsplan een aanvang gemaakt. In het bestemmingsplan zal worden afgewogen op welke wijze gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden uit de CHwet.
Het groene karakter van wijken zoveel mogelijk behouden blijft.		De ruimtelijke kwaliteit van een plan wordt onderdeel van het proces tussen initiatiefnemer en omwonenden.	Elk plan is in de afgelopen jaren op basis van een stedenbouwkundig en/of landschappelijk inpassingsplan beoordeeld. In de vorm van een buurtgesprek (dialoog) wordt in de komende jaren verder inhoud gegeven aan het betrekken van de omgeving bij ontwikkelingsplannen.
Omwonenden actief worden betrokken bij de ontwikkeling van inbreidingsplannen.		Initiatiefnemers en omwonenden stimuleren en faciliteren om samen een actief ontwikkelproces bij inbreidingsplannen uit te voeren.	Het is gebruikelijk bij de herontwikkeling van (inbreidings)locaties in bestaand bebouwd gebied omwonenden op een zorgvuldige wijze bij het planproces te betrekken. De Nota Inbreidingslocaties bevat daarvoor al een procesbeschrijving. In de komende jaren worden initiatiefnemers nog nadrukkelijker gestimuleerd om in overleg met omwonenden en overige stakeholders de planontwikkeling vorm te geven. Deze methodiek past bij het nieuwe werken (dialoog, buurtgesprekken) en anticipeert daarmee tevens op de komst van de Omgevingswet, waarin de wetgever tot doel heeft minder regels en meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven te realiseren. Daar past een dienstbare gemeente bij die heldere doelen stelt, en meedenkt en mogelijk maakt, in plaats van alleen voorschrijft en handhaaft.

3.2 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 3.2

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijziging sluitingstijden 2015	Doorlopend	2015
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Regionaal Crisisplan deel I	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel II	2011 – 2014	2012
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 – en verder	2013
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2013 – en verder	2013
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 – en verder	2014
Nota Preventie- & handhavingsplan alcohol gemeente Nijkerk	2014 – 2019	2014

Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2015-2018 (IVP)	2015 – 2018	2015
Beleid Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-beleid)	2016 – 2019	2016

3.3 Verbonden partijen programma Veiligheid en Handhaving

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (brandweer)	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zet op efficiënte wijze haar middelen in voor een optimale waarborging van de kwaliteit van het leven, in casu de veiligheid en de gezondheid, van de inwoners van het verzorgingsgebied. De dienst is dé wettelijk aangewezen hulpverleningsorganisatie op het terrein van brandweer, volksgezondheid en rampen. . Na afwikkeling van het project Doorontwikkeling Repressieve Organisatie is voor 2017 een evaluatie uitgevoerd naar de regionalisering waarbij de voorziene efficiency resultaten in beeld zijn gebracht.
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	De 5 gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor; Vergunningverlening • Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. • Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties. • Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. • Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. Toezicht en handhaving Het Programma Handhaving zet zich ervoor in om te komen tot een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
Regio FoodValley	De gemeenteraden hebben in 2016 voor de jaren 2017-2019 de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een Uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat regio FoodValley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is tevens extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is in 2017 het onderdeel Foodproductiecluster in eerste aanzet uitgewerkt. De inwonersbijdrage is naar € 2,99 verhoogd, zodat de regio FoodValley de hoge ambities met extra capaciteit en inzet kan waarmaken.

3.4 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Veiligheid en handhaving verbonden zijn.

Tabel 3.4 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verskil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	7.345	8.124	8.451	327 N
Baten	2.118	2.735	5.197	2.137 V
SALDO (= lasten -/- baten)	5.227	5.389	3.254	2.135 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 50.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

3.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Veiligheid en handhaving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten voor 2017 vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 3.5

1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€	2.787.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	€	449.000
8.1	Ruimtelijke ordening	€	-662.000
8.3.3	Wonen en bouwen V&H	€	680.000
		€	3.254.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 4 Wonen en woonomgeving

Het programma wonen en woonomgeving beschrijft de doelen en bijbehorende activiteiten voor uitbreiding, instandhouding en mogelijke verbetering van de leefomgeving. Het programma gaat in op uitbreiding van woningbestand, voorzieningen in de wijken en bereikbaarheid voor verkeer. Tevens gaat het in op de in stand houding van en verbetering van de leefomgeving waarbij milieu, ecologie, sociale veiligheid en verkeersveiligheid een plaats krijgen.

Vanuit het traject 'Samen aan Zet' heeft de dialooggroep Wonen en Woonomgeving een visie opgesteld en zijn voorstellen uitgewerkt. De visie voor Wonen en Woonomgeving omvat de kernwaarde: Voor een toekomstgerichte duurzame leefomgeving. Deze visie valt uiteen in zeven elementen:

- Winkels en voorzieningen: de woonkernen voorzien in beschikbaarheid van de basisbehoeften in een verzorgde en goed bereikbare omgeving.
- Wonen: comfortabel wonen in een geordende omgeving draagt bij aan een respectvol, tolerant en aangenaam leefmilieu.
- Bestaand landschap: leven in een omgeving waarin op een verantwoorde en duurzame wijze wordt omgegaan met de belangen van boeren, bewoners, landgoedeigenaren, recreanten en natuur.
- Cultuurhistorie, cultuurtoekomst & recreatie: groene ruimte en monumenten geven rust en inspiratie en zijn belangrijk voor het welzijn en de Nijkerkse identiteit.
- Maatschappelijk: leven in een waardevolle omgeving waar de sociale verbondenheid voelbaar is en ervaren kan worden.
- Infrastructuur: bereikbaarheid en veiligheid vormen de basis voor aangenaam woon-, werk- en recreatiegenot.
- Rolverdeling: de kracht uit de samenleving wordt benut door de aanjaagfunctie van inwoners te stimuleren en burgerinitiatieven te faciliteren.

Als onderdeel van de dialoog Wonen en Woonomgeving en de Regionale Ruimte Visie regio Amersfoort staat de hoofddoelstelling uit de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030 centraal: het behouden van de onderscheidende kwaliteit van onze kernen en het behouden en versterken van de verschillende in de gemeente Nijkerk aanwezige landschappen. Ontwikkelingen zijn mogelijk voor zover passend bij de maat en schaal van onze gemeente. Daarbij gaat kwaliteit boven kwantiteit. Kortom: "Drie herkenbare en door het landschap met elkaar verbonden woonplaatsen met elk hun eigen cultuur en samenleving. Dorps, landschappelijk en stedelijk wonen in de directe nabijheid van gekoesterde landschappen."

4.1 Doelstellingen en prestaties

Tabel 4.1

Doelstelling De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Participatie in beheer openbare ruimte		Het ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving om gezamenlijk de openbare ruimte schoon heel en veilig te houden.	
		De samenleving betrekken bij de planvorming van (her)inrichtingsprojecten in de openbare ruimte.	
		Overleg met burgers, wijkplatforms etc. over overdracht beheer openbare ruimte.	Waar kansen zich voordoen, wordt hier invulling aan gegeven. W zijn hier pro actief mee bezig inzake onderhoudsbestek Corlaer.
Overlast voor inwoners als gevolg		De in stand houding van de riolering op niveau houden	De noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden zijn in uitvoering. In combinatie met de herinrichting van woongebieden zoals de wijk Oranjebuurt wordt Er wordt

Doelstelling De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.				
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
van overvloedig regenval tot een minimum beperken		zodanig dat er geen nadelige gevolgen voor inwoners ontstaan. Dit betekent adequaat anticiperen op de gevolgen van klimaatveranderingen (o.a. hevige buien).		geïnvesteed in de capaciteitsverhoging van het rioolstelsel om te anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering
Het beheer en onderhoud van de voorzieningen in de wijken op niveau zijn		Vastleggen van groenstructuren en speelvoorzieningen conform het handboek groenbeleid.		Binnen de huidige beleidskaders wordt gewerkt aan het beheer en onderhoud van de groen- en speelvoorzieningen. Bijstellen beleidsplan vindt plaats 2018.
		Vergroten van duurzaamheid bij (her)inrichtingsprojecten.		Hier wordt aandacht aan besteed door onder andere duurzaam materiaalgebruik en de betrokkenheid van marktpartijen die goed scoren op de landelijke CO2 prestatieladder
		Uitvoering van beheermaatregelen vanuit inspecties en beheerplannen.		
		De inzameling van afval efficiënt laten verlopen zodanig dat landelijk afgesproken milieu doelstellingen worden gehaald		

Doelstelling Er is een adequaat en divers woningaanbod dat aansluit bij de lokale behoefte.				
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Er zijn voldoende woningen beschikbaar voor huishoudens met een laag inkomen.		Afspraken maken met woningcorporaties over beschikbaarheid van de kernvoorraad.		
		Woonruimte (sociale woningbouw) beschikbaar krijgen in overleg met woningbouwverenigingen om zodoende het taakstellende aantal statushouders onderdak te kunnen bieden.		
Er worden per jaar 200 nieuwe woningen gebouwd naar behoefte.		Realiseren van woningbouw in Doornsteeg en Nijkerkerveen.		

Doelstelling Cultuur en landschappelijke waarden in het buitengebied worden gekoesterd.				
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Landschapskwaliteit en behouden en versterken.		Landgoedeigenaren e.a. faciliteren in hun projecten om hieraan bij te dragen. (o.a. uitvoering koepelplan		Gedurende het jaar komen verzoeken binnen en deze worden gefaciliteerd. In het kader van het Koepelplan Landgoed Appel worden concrete mogelijkheden verkend.

Doelstelling Cultuur en landschappelijke waarden in het buitengebied worden gekoesterd.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
	Appel); Diverse activiteiten vanuit de Landschapsregeling 2016 (o.a. opschonen poelen en Natuurcompensatie knooppunt Hoevelaken 2015 e.v.; Vrijkomende agrarische bebouwing herbestemmen of anders benutten.	Met inwoners van de gemeente Nijkerk zijn projecten benoemd en uitgewerkt. Bomen zijn gepland. In september worden begrotingen van landschapsprojecten opgesteld door de werkgroep en overlegd over de uitvoering. Een gebiedsmakelaar heeft grondeigenaren benaderd en interesse gepeild en heeft gerapporteerd over zijn bevindingen. De werkgroep maakt een voorstel welke gronden in te zetten zijn voor natuurcompensatie. Gedurende het jaar komen verzoeken binnen en deze worden gefaciliteerd. Dit jaar zijn tot op heden 5 verzoeken gehonoreerd.

Doelstelling Vervoersmogelijkheden worden gestimuleerd en gefaciliteerd.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Realisatie van een aantrekkelijk en verkeersveilig fietsnetwerk, met extra aandacht voor verkeersonveilige en drukke kruispunten.	Aanleg fietstunnels voor ontsluiting van de wijk Doornsteeg; Herinrichting rotonde Frieswijkstraat.	Aanbesteding is geweest, uitvoering volgt in 2018.
Verdubbeling van de frequentie van de treinverbindingen vanaf station Nijkerk.	Lobby	Mirt onderzoek loopt, gelet op toekomst visie OV de vraag of nu stappen zullen worden gezet
In de ochtend- en avondspits zijn op de ontsluitingswegen binnen de gemeente geen opstoppen	Realisatie tunnel Amersfoortseweg Capaciteit verhogende maatregelen op kruispunten N301	De provincie start in 2018 met de werkzaamheden

4.2 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over deze programmalijn is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's;

Tabel 4.2

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk CO2-neutraal in 2035	Doorlopend	2003
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Huisvestingsverordening 2015	Doorlopend	2015
Integraal beheerplan openbare Ruimte IBOR	2004 – en verder	2004
Gemeentelijk Waterplan	2005 – 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 – 2020	2011
Groene Buffer	2010 e.v.	2011
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2012 – 2016	2012/2018
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Woonvisie 2015+	2015 en verder	2015
Koepelplan Landgoed Appel	2015 – en verder	2015
Visie aantrekkelijk Nijkerk	2015 – en verder	2016
Landschapsregeling 2016	2016	2016

4.3 Verbonden partijen programma Wonen en woonomgeving

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio de Vallei	De gemeenschappelijke regeling Regio De Vallei is voortgezet in verband met de contractuele verplichtingen in het kader van de afvalverwerking door de ARN. Binnen deze gemeenschappelijke regeling zijn contracten met marktpartijen afgesloten voor de verbranding van restafval (ARN), vergisting en compostering van GFT (Twence) en sortering / vermarkting van kunststof (ARN/Remondis). De met de ARN gesloten overeenkomst voor afvalverbranding eindigt per maart 2020 met een opzegtermijn van twee jaar. Voor maart 2018 zal duidelijk moeten worden hoe de deelnemende gemeenten de afvalverwijdering willen gaan regelen, waarbij bekeken wordt of dit weer binnen het verband van Regio De Vallei dient te gebeuren.
Regio Amersfoort	Het 'convenant woonruimteverdeling regio Amersfoort' heeft als doel om duidelijkheid te scheppen voor woningzoekenden door alle sociale huurwoningen in Nijkerk én de regiogemeente via één systeem te huur aan te bieden.

4.4 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Wonen en woonomgeving verbonden zijn.

Tabel 4.4 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	21.912	22.929	34.544	11.615 N
Baten	16.140	16.626	30.728	14.102 V
SALDO (= lasten -/- baten)	5.772	6.303	3.816	2.487 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 50.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

4.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Wonen en woonomgeving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 4.5

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€	-165.000
2.1	Verkeer en vervoer	€	3.970.000
2.5	Openbaar vervoer	€	0
5.7.4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€	4.462.000
7.2	Riolering	€	-278.000
7.3	Afval	€	-665.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€	37.000
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	€	-3.546.000
8.3.4	Wonen en bouwen cluster W&W	€	0
		€	3.816.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 5 Sociaal domein

Het goed vormgeven en actief doorontwikkelen van de gemeentelijke taken op het gebied van het sociaal domein, is een belangrijk speerpunt. De ondersteuning aan inwoners met een hulpvraag heeft onze prioriteit, maar hierbij stimuleren we ook de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van deze inwoners. Binnen het sociaal domein werken wij daarom aan een kanteling van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat', waarbij we een beroep doen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de Nijkerkse samenleving. Vanuit een regierol zetten wij in op de samenvoeging van budgetten en een betere samenwerking tussen instellingen en zorgverleners met cliënten. Preventief handelen wordt steeds belangrijker. Dit om inwoners tijdig ondersteuning te bieden en mogelijke zorg zo licht en kortdurend als mogelijk te organiseren. In nauwe afstemming wordt met voorscholen, het onderwijs, (zorg)aanbieders, gezondheidscentra, huisartsen en onze gebiedsteams hier vorm en inhoud aan gegeven.

Het programma sociaal domein is 2017 in Dialoog gegaan. De dialooggroep Sociaal Domein heeft twee overkoepelende onderwerpen gedefinieerd: participatiebalans (actief participeren maar ook de ruimte hebben om te kunnen herstellen) en maatwerk (afstemming van de dienstverlening op vragen, behoeften en mogelijkheden van inwoner(s) en zijn/haar sociale netwerk). De visie is dat Nijkerk een plek is waar iedereen mee kan en mag doen. Meedoen is maatwerk en afhankelijk van participatie-draagkracht. Ingezet moet worden op samen leven waarbij oog is voor kwaliteit van leven en aandacht voor elkaar. Via drie thema's zijn zaken uitgewerkt:

1. Samen leven gaat over verbinden van mensen en organisaties, integratie van verschillende doelgroepen, drempels weg om kansen te creëren, diversiteit bevorderen en dwarsverbanden te leggen.
2. Kwaliteit van leven gaat over de inwoner, waarbij rekening gehouden wordt met live-events, uitgegaan wordt van eigen kracht en mogelijkheden, met aandacht voor persoonlijke (sociale) ontwikkeling om van betekenis te zijn en het welbevinden te vergroten.
3. Aandacht hebben voor elkaar begint bij preventie en signalering van de hulpvraag en gaat over in ondersteuning van kwetsbare situaties als dat nodig is.

5.1 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling			Er is in alle kernen een divers onderwijsaanbod zodat er voor ouders een schoolkeuze is (al dan niet identiteitsgebonden) in kwalitatief goede schoolgebouwen.
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Voldoende en adequate onderwijshuisvesting.		Uitvoering Integraal Huisvestingsplan inclusief jaarlijks programma onderwijshuisvesting. Specifiek: nieuwbouw school Doornsteeg, nieuwbouw van Rootselaarschool, renovatie Oranje Nassaschool en nieuwbouw Johannes Calvijnsschool.	In 2017 zijn de voorbereidingen voor nieuwbouw van de school in Doornsteeg, het voorzieningencluster in Nijkerkerveen en de renovatie van de Oranje Nassaschool volgens planning doorgegaan. De renovatie van de Oranje Nassaschool wordt uitgevoerd van mei tot en met december 2018. In september 2018 wordt gestart met het voorzieningencluster Nijkerkerveen. In 2018 wordt het bestemmingsplan voor fase 2 van Doornsteeg verder uitgewerkt. Start van de bouw van de school is voorzien voor voorjaar/zomer 2019.

Doelstelling			Jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie waarbij er een optimale aansluiting is met de arbeidsmarkt.
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
90% van de kinderen van 2,5 tot 6 jaar met een taal- en rekenachterstand VVE volgen.		Leesvaardigheid vergroten en taalachterstand reduceren/verbeteren.	Ongeveer 80% van de geïndiceerde doelgroep peuters volgde VVE bij een voorschoolse instelling. De doelstelling wordt herijkt in het traject van de nieuwe jeugdnota.

Doelstelling Jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie waarbij er een optimale aansluiting is met de arbeidsmarkt.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Jongeren goede kansen maken op de arbeidsmarkt en zich actief kunnen inzetten in de maatschappij.	Het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder diploma.	Vanuit leerplicht wordt actief ingezet op zowel voorkomen van uitval als het stimuleren van jongeren om startkwalificaties te behalen. In het leerplichtjaarsverslag worden de resultaten gepresenteerd.

Doelstelling Voor (jeugdige) inwoners met een beperking en/of chronische ziekte zijn, bij voorkeur in de directe leefomgeving, voorzieningen aanwezig ter versterking van hun sociale leven.		
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?	Toelichting
Er extra ondersteuning voor bijzondere omstandigheden is	Bieden van maatwerkvoorzieningen die passen bij de persoonlijke situatie en directe omgeving: Informatieverstrekking en communicatie. Een passend en toereikend aanbod van collectieve voorzieningen.	Er zijn met een groot aantal aanbieders raamcontracten afgesloten. De gebiedsteams zijn hier op getraind. Waar mogelijk is er ruimte voor uitzonderingen. Door de bestuurlijke aanbesteding is er voor onze inwoners een optimaal aanbod gerealiseerd. Er wordt gewerkt aan het realiseren van collectieve voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. Dit om een laagdrempelige toegang te realiseren met verminderde administratieve lasten.
Minder huishoudens schulden hebben	Het bieden van voorzieningen op het gebied van schuldpreventie en schuldhulpverlening.	Er wordt voortdurend gewerkt aan de actiepunten in het schuldpreventieplan om inwoners te bereiken en hen informatie en ondersteuning te kunnen geven om schulden te voorkomen.
Inwoners deelnemen aan sociaal-culturele en sportieve activiteiten	Verstrekking van vergoedingen voor sociaal-culturele en sportieve activiteiten, waarbij specifieke aandacht is voor de uitwerking van de motie 'Kindpakket'.	Per aanvraag wordt maatwerk geleverd. Dit zodat kinderen en/of inwoners maximaal kunnen participeren binnen de diverse leefgemeenschappen.
Mensen met een fysieke beperking in hun woning kunnen blijven wonen	Inkoop van voorzieningen algemeen toegankelijk, hulp bij het huishouden, dagbesteding en begeleiding & woningaanpassing.	Door de bestuurlijke aanbesteding is er voor onze inwoners een optimaal aanbod gerealiseerd. Hiervoor zijn raamovereenkomsten afgesloten.
Mensen regie kunnen voeren op hun eigen huishouden	Verbeteren en uitbreiden informatievoorziening en vindbaarheid. Stimuleren van informele hulp. Een passend en toereikend aanbod van collectieve voorzieningen. Inkoop van voorzieningen algemeen toegankelijk, hulp bij	De eerste fase van de Wegwijzer Nijkerk is eind 2017 afgerond. De officiële lancering is op verzoek van de webredactieraad uitgesteld. Gekozen is om eerst nog een testfase in te lassen voor de gebruikers. Via een actieve inzet wordt samenredzaamheid bevorderd. Doel is een laagdrempelige en breed toegankelijk aanbod voor inwoners in alle kernen. Dit zodat zo thuisnabij mogelijk ondersteuning geboden wordt. Door de bestuurlijke aanbesteding is er voor onze inwoners een optimaal aanbod gerealiseerd.

Doelstelling Voor (jeugdige) inwoners met een beperking en/of chronische ziekte zijn, bij voorkeur in de directe leefomgeving, voorzieningen aanwezig ter versterking van hun sociale leven.				
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
		het huidhouden, dagbesteding en begeleiding.		In 2017 is de evaluatie gebiedsteams uitgevoerd. Daaruit bleek dat veel al goed gaat en dat sinds 2015 veel verbeteringen zijn doorgevoerd. De uitkomsten van de evaluatie zijn opgepakt en worden in 2018 uitgevoerd.
		Laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning bieden via de vier lokale gebiedsteams.		
Passende en adequate jeugdzorg.		Adequate en doelmatige inkoop van Jeugdhulp via de Regio FoodValley.		Via een gezamenlijke inkoop in de regio FoodValley is de lokale jeugdhulp tot en met de landelijk gecontracteerde jeugdhulp georganiseerd. De samenwerking verloopt goed en de FV regio is op onderdelen voorbeeld voor anderen. Net als in heel Nederland wordt er meer uitgegeven op jeugdhulp dan er vanuit het Rijk wordt gecompenseerd.
De monitoring sociaal domein op orde is en de uitvoering voor mogelijke bijsturing kan ondersteuning		Binnen de P&C-cyclus en www.waarstaatjegemeente.nl structureel informatie aanleveren om de uitvoering Sociaal Domein te verbeteren.		In 2017 is aan de gemeenteraad (met grote tevredenheid) de monitor Sociaal Domein gepresenteerd. De resultaten vanuit de onderzoeken naar gebruikers jeugdhulp en Wmo-voorzieningen waren zeer positief. Op veel onderdelen is de waardering vanuit de inwoners gestegen.

Doelstelling Er is een adequaat en divers woningaanbod dat aansluit bij de lokale behoefte.				
We hebben onze doelstellingen bereikt als		Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Er voldoende mogelijkheden zijn om langer zelfstandig te wonen		Verbeteren van de levensloopbestendigheid van de woningvoorraad, zodat mensen (langer) zelfstandig in de eigen woning kunnen blijven wonen. Actief faciliteren door campagne Woonbewust.		Met de woningstichting en binnen de keten vindt actieve samenwerking plaats en zijn resultaten geboekt. Dit dossier zal ook de komende jaren actief aandacht blijven vragen.
		Verruiming van mogelijkheden voor inwoning/mantelzorg en ouderenhuisvesting in de buurt van voorzieningen		Hieraan is waar dit mogelijk is uitvoering gegeven.
De activering van statushouders geregeld is.		Nauwe afstemming met ketenpartners (zorg, welzijn, vluchtelingenwerk en woningstichtingen) en regiogemeenten.		Is in nauwe lokale en regionale samenwerking vorm gegeven.

5.2 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 5.2

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Verordening beleidsregel meedoen	2008 en verder	2012
Regionaal convenant Bestrijding voortijdig schoolverlaten	2012-2015	Nieuw convenant in voorbereiding
Nadere regeling Lokale Educatieve Agenda	2012-2013	2012
Wmo beleidsplan gemeente Nijkerk	2012-2015	2012
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012-2018	2012
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2013- 2020	2013
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein	2015- en verder	2013
Hoofdpijnennota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein"	2015- en verder	2013
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015- en verder	2014
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie	2015- en verder	2014
Woonvisie 2015+	2015- en verder	2015

5.3 Verbonden partijen programma Sociaal Domein

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM	Op het gebied van de volksgezondheid zijn per 1 januari 2015 Jeugdzorg, Awbz/Wmo en Participatie tot het takenpakket van de gemeente gaan behoren door de decentralisaties. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover.
FoodValley: Jeugdhulp & Verwijsindex	De inkoop jeugdhulp is per 2015 in nauwe afstemming opgezet. Met de inmiddels 160 aanbieders is via accounthoudersschappen contact, zodat de uitvoering actief wordt gevolgd en waar nodig bijgesteld. Via het Knooppunt verloopt de facturatie, monitoring en vindt beleidsmatige aansturing plaats.
Noord-Veluwe: Passend Onderwijs* Regio Amersfoort:	Scholen hebben in de Wet Passend Onderwijs de zorgplicht gekregen. Dit betekent dat het verplicht is om voor alle kinderen een passende plek / een passend onderwijsprogramma te bieden. Als dat niet binnen de school kan, dan is de school verantwoordelijk om een andere school (binnen of buiten het samenwerkingsverband) te vinden waar dit wel kan. Thuiszitters zouden hierdoor niet meer voor moeten komen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplicht. Er is een regionaal ambtelijk overleg voor opgericht ter voorbereiding op het formele OOGO (Op overeenstemming gerichte overleg) met de verantwoordelijk wethouders.
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)*	Doelstelling is om door een bestuurlijke en operationele herinrichting van de RMC-functie te zorgen voor meer zicht en een betere grip op de grootste groep voortijdig schoolverlaters, de 18+. Gezocht wordt naar een zo goed mogelijke regionale samenwerking en afstemming, o.a. op het administratieve vlak, en een inrichting, waarbij goede sturing mogelijk is op de gewenste samenwerking met het sociaal domein. Het doel van de RMC-functie is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (in de leeftijdsgroep tot 23 jaar).
Regio Amersfoort: Volwasseneducatie*	Het in samenwerking tot stand brengen van het Regionaal Plan Educatie. Daarnaast wordt overlegd over de lokale inzet van de regionale middelen op het gebied van volwasseneducatie.
Regio Amersfoort: Maatschappelijke opvang & beschermd*	Amersfoort is centrumgemeente en regelt vanuit deze wettelijke verplichting de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen voor inwoners uit de regio Amersfoort. Nijkerk valt voor wat betreft de maatschappelijke opvang en beschermd wonen tot 2020 onder Amersfoort. Vanaf 2020 worden

wonen	gemeenten hier zelf verantwoordelijk voor.
Regio Amersfoort: Regionaal werkbedrijf & Werkgevers Servicepunt*	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt in dit regionale verband.

5.4 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Sociaal Domein verbonden zijn.

Tabel 5.5 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	23.486	24.823	25.998	1.175.000 N
Baten	1.098	1.019	1.034	15.000 V
SALDO (= lasten -/- baten)	22.389	23.804	24.964	1.160.000 N

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 50.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

5.5 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Sociaal Domein horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 5.5

4.1	Openbaar basisonderwijs	€	131.000
4.2	Onderwijshuisvesting	€	2.108.000
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€	1.296.000
5.6	Media	€	758.000
6.1.5	Samenkracht en burgerparticipatie SD	€	2.610.000
6.2	Wijkteams	€	2.821.000
6.3.5	Inkomensregelingen cluster SD	€	945.000
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€	1.095.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€	3.806.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€	9.394.000
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€	0
7.1.5	Volksgesondheid cluster SD	€	0
		€	24.964.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering

Het proces van ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie is voortvarend voortgezet en aan het einde van het verslagjaar ook verankerd in een nieuwe formele structuur c.a.. Tevens is de eerste cyclus van Samen aan zet afgerond met besluitvorming over de inbreng van de samenleving en de start van een evaluatie. Daarmee heeft Nijkerk in relatief korte tijd zichzelf 'opnieuw uitgevonden' wat betreft de relatie tussen inwoners en overheid én de wijze waarop de overheid organisatorisch hierop ingericht moet zijn. Een prestatie van formaat waaraan alle geledingen van 'de gemeente': raad, bestuur en medewerkers eendrachtig aan hebben samengewerkt. Gepaste trots is hier op zijn plaats. In het verslagjaar is de aan het begin van de raadsperiode afgesproken financiële taakstelling de facto gerealiseerd. Tegelijk is in het verslagjaar geconstateerd - en heeft in de Voorjaarnota en de Begroting 2018 de eerste financiële vertaling plaatsgevonden - dat het perspectief voor Nijkerk vraagt om versterking van de organisatie om antwoord te kunnen geven op deze opgaven

6.1 Doelstellingen en prestatie

Doelstelling Leveren van producten en diensten aan inwoners, bedrijven en instellingen.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
De klant krijgt op 60% van alle vragen tijdens het eerste contact antwoord;		Monitoring middels de rapportages uit het klantcontactsysteem	Op basis van meetgegevens uit 4 verspreid in het jaar liggende weken is gebleken dat norm is gehaald.
De website is ontwikkeld tot een volwaardig dienstverleningskanaal en voldoet aan de webrichtlijnen.		Blijvende inzet op kanaalsturing waardoor het gebruik van de website als transactiekanaal zal toenemen. Dit is een doorlopend proces.	De website heeft in 2017 de nodige technische aanpassingen gehad.

Doelstelling De meerjarenbegroting van Nijkerk is sluitend.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
In dialoog met de samenleving bezuinigingen doorvoeren voor het sluitend maken van de begroting;		Binnen het middels de Voorjaarsnota 2016 aangescherpte budgettaire kader de middelen binnen de programma's / dialoogclusters concreet toedelen.	Dit is middels besluitvorming in december 2017 afgerond

Doelstelling Veranderende rollen voor bestuur en organisatie.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Regionale samenwerking waar dit een meerwaarde heeft.		Evalueren van de regionale samenwerking met als uitgangspunt lokaal wat kan, regionaal wat moet.	In het voorjaar is een discussiedocument met de stand van zaken besproken.

Doelstelling Veranderende rollen voor bestuur en organisatie.			
We hebben onze doelstellingen bereikt als	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?		Toelichting
Veranderende rol voor het bestuur in samenhang met overdragen zeggenschap en verantwoordelijkheid aan de samenleving.		Dialogoog met de samenleving.	De 1 ^e cyclus met de dialoog is doorlopen met besluitvorming in december 2017. Er is besloten om te investeren in voorstellen uit de dialoog. De opgedane ervaringen worden breed ingezet. De afgesproken evaluatie is gaande.
Kleinere, flexibelere organisatie met een meer faciliterende en regisserende rol.		Ontwikkeling resultaatsturing en zelfsturende teams.	Ontwikkeling zelfsturing en resultaatsturing loopt nog. Per 1 januari 2018 is wel het nieuwe organisatiebesluit van kracht
		Samenwerking BLNP	In de samenwerking BLNP worden mooie resultaten geboekt. Deze resultaten voldoen echter nog niet aan de (hooggespannen) verwachtingen.

6.2 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 6.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk in de Regio plaatsbepaling	2010 – en verder	2009
Coalitieakkoord/collegeprogramma	2010 – 2014	2010
Coalitieakkoord/collegeprogramma	2014 – 2018	2014
Nijkerk heeft Antwoord©	2010 – 2014	2010
Strategische agenda FoodValley	2011 – 2030	2011
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Veranderplan “Anticiperen op participeren”	2014 – 2020	2014
Regeling zonder meer “Samenwerking bedrijfsvoering”	2017 - verder	2017

6.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Bestuur en bedrijfsvoering verbonden zijn.

Tabel 6.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	11.698	12.839	12.210	629 V
Baten	1.036	991	1.115	123 V
SALDO (= lasten -/- baten)	10.662	11.848	11.095	753 V

6.4 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Bestuur en bedrijfsvoering horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 6.4

0.1	Bestuur	€	1.877.000
0.2	Burgerzaken	€	43.000
0.4	Overhead	€	9.175.000
		€	11.095.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende taakvelden.

Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering - Kengetallen

Burgerjaarverslag

Op grond van artikel 170 van de Gemeentewet behoort het tot de taken van een burgemeester om toe te zien op de kwaliteit van de gemeentelijke beleidsvoorbereiding en –uitvoering, de afstemming met betrokken partijen en overheden, de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie, en een zorgvuldige behandeling van bezwaarschriften en klachten.

Met ingang van 1 februari 2016 is de verplichting om een afzonderlijk burgerjaarverslag uit te brengen uit de Gemeentewet gehaald. Aangezien de klachten en bezwaren een goede graadmeter zijn voor de kwaliteit van de besluiten en procedures van de gemeente, vindt u hieronder een overzicht van de klachten en bezwaren in 2017.

Gemeentelijke dienstverlening

Het college en de organisatie hebben ook in 2017 geïnvesteerd in de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening. Zo is verder gegaan met het lean maken van werkprocessen waarbij wordt getoetst op de waarden toevoeging per stap voor de eindgebruiker. De organisatie is in verandering, doordat de participatiesamenleving een andere rolinvulling vraagt. Bij deze verandering worden de raad en de inwoners ook betrokken.

Klachten

Bij een goede dienstverlening hoort een klantgerichte afhandeling van klachten. De gemeente heeft een officiële klachtenprocedure, voor het geval iemand vindt dat de gemeente tekortschiet in haar dienstverlening, of ergens onvoldoende over communiceert. Klachten geven aanwijzingen waarmee de dienstverlening kan worden verbeterd.

In 2017 zijn in totaal 37 klachten ingediend. Hiervan waren er 11 (gedeeltelijk) gegrond. Vaak kon de klacht worden opgelost door concrete acties, zoals het repareren van lantaarnpalen. Verder zijn veel klachten opgelost door het verschaffen van extra uitleg. In een aantal gevallen zijn excuses aangeboden.

De wettelijke termijn voor het behandelen van klachten is zes weken. Deze termijn kan met vier weken worden verlengd. De gemiddelde behandeltermijn bedroeg in 2016 nog geen drie weken. In een paar gevallen was voor de behandeling iets meer tijd nodig.

Vanaf vorig dienstjaar is de gemeente ook verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Met betrekking tot dit onderwerp zijn drie klachten ingediend. Deze klachten zijn verder opgepakt door de gebiedsteams.

Als iemand van mening is dat de gemeente niet goed met de klacht is omgegaan, is het mogelijk daarover te klagen bij de Nationale ombudsman. Van deze mogelijkheid is in 2017 geen gebruik gemaakt.

Bezwaarschriften

Het aantal bezwaarschriften is licht gestegen in vergelijking met 2016 en daarmee iets boven het normale niveau. Hieronder staat een globaal overzicht. De commissie bezwaarschriften brengt zelf uitgebreider verslag uit.

Overzicht bezwaarschriften 2017	Aantal
Advies commissie: besluit (deels) herzien	13
Advies commissie: besluit ongewijzigd laten	58
Advies commissie: niet-ontvankelijk	2
Nog in procedure	
Totaal (behandeld) in commissie	73
Behandeld zonder commissie	43
Nog in behandeling	17
Totaal	133

Onderverdeling naar vakgebied	Aantal
Ruimte	50
Sociale Zekerheid	35
Welzijn (incl. WMO)	38
Overig	10
Totaal (behandeld) in commissie	133

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

8.1 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat: "De programmaverantwoording bestaat ten minste uit de verantwoording over de realisatie van de programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien."

In dit programma legt de gemeente verantwoording af over de realisatie van de algemene dekkingsmiddelen. Deze middelen zijn vrij besteedbaar en niet gerelateerd aan een vooraf bepaald doel of programma. Ze zijn bestuurlijk afweegbaar door de raad. Ze bestaan hoofdzakelijk uit de algemene uitkering van het gemeentefonds, algemene belastingen en dividenden. Daarnaast wordt het saldo van de financieringsfunctie en het budget voor onvoorzien verantwoord. Meer informatie over de algemene belastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen.

8.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven. Het gaat daarbij om:

- a) lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de precariobelasting, de toeristenbelasting en de hondenbelasting
- b) algemene uitkeringen (Gemeentefonds)
- c) dividend
- d) saldo van de financieringsfunctie
- e) overige algemene dekkingsmiddelen

Tabel 8.1 Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	8.959	8.781	8.840	59 V
Lokale heffingen (precariobelasting)	1.530	1.810	1.833	23 V
Lokale heffingen (overige vrij besteedbaar)	232	232	244	12 V
Algemene uitkeringen	44.307	45.258	45.026	232 N
Dividend	513	573	543	30 N
Saldo financieringsfunctie	1.184	1.294	527	767 N
Totaal algemene dekkingsmiddelen	56.726	57.949	57.013	935 N
Onvoorzien en Vpb				
Onvoorzien	24	24	79	55 N
Vennootschapsbelasting	0	0	216	216 N
Totaal Onvoorzien en Vpb	24	24	295	271 N

Hieronder schetsen wij kort de ontwikkelingen ten aanzien van de onderwerpen in tabel 8.1.

Lokale heffingen

Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoerig beschreven in de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

De berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2017. Het nadelig effect dat hieruit voortvloeit wordt veroorzaakt door mutaties op de maatstaven en het accres. Voor de maatstaven zijn de gegevens gebruikt zoals die bekend waren in februari 2018. De bijstelling heeft geleid tot een lagere opbrengst als gevolg van de aanpassing van de maatstaven.

Dividend

In 2017 is er dividend ontvangen over de aandelen van Alliander, Vitens en de BNG. De bedragen aan ontvangen dividend zijn respectievelijk voor Alliander € 373.000, Vitens € 117.000 en de BNG € 53.000.

Onvoorzien

Het is verplicht om in de begroting een bedrag op te nemen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. In onze gemeente is gekozen voor één bedrag, om de bestuurlijke ruimte voor het college niet onnodig te beperken. Voor de post onvoorzien is een bedrag opgenomen van € 1,50 per woning, oftewel € 24.000. De post onvoorziene uitgaven is in 2017 in belangrijke mate gebruikt voor de afboeking van dubieuze (belasting)debiteuren.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Meerjarenprognose Grondexploitatie (MPG) is de basis voor de (geraamde) calculatie voor de afdracht Vennootschapsbelasting over 2017. De definitieve aangifte moet voor 1 juni 2018 bij de belastingdienst zijn. Waarschijnlijk zal uitstel moeten worden aangevraagd, omdat voor de belastingdienst de door de raad vastgestelde Jaarstukken de basis vormt. De voorlopige aanslag over 2017 bedraagt € 216.000. Dekking vindt plaats overeenkomstig het (raads)besluit via de reserve bouwgrondexploitatie.

8.3 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u de producten die behoren bij het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Ter indicatie is per product het saldo van baten en lasten vermeld, in afgeronde bedragen. De bedragen met een minteken betekenen een batig saldo.

Tabel 8.2

0.5	Treasury	€	-988.000
0.61	OZB woningen	€	-5.117.000
0.62	OZB niet-woningen	€	-3.723.000
0.64	Belastingen overig	€	-1.562.000
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	€	-45.026.000
0.8	Overige baten en lasten	€	624.000
0.9	Vennootschapsbelasting	€	216.000
		€	-55.576.000

Paragrafen

De paragrafen: een dwarsdoorsnede

Naast de zeven programma's en het hoofdstuk 'Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien' bestaat het jaarverslag uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het jaarverslag, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die op meerdere programma's betrekking hebben, te bundelen in een kort overzicht. Dat geeft de gemeenteraad extra inzicht. Via de paragrafen legt het college nadrukkelijk aan de raad verantwoording af over de realisering van het beleid voor de diverse beheersmatige aspecten.

Het gaat vooral om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Het is van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De paragrafen in de begroting en rekening geven de raad een instrument om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te controleren.

Aantal paragrafen

In artikel 26 van het BBV staat dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen moeten worden opgenomen als in de begroting. In de begroting waren de volgende (verplicht voorgeschreven) paragrafen opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Indeling per paragraaf

Elke paragraaf begint met een weergave van de voorschriften en de doelstelling van de paragraaf. Dit wordt gevolgd door een uiteenzetting over de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Wettelijk kader

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- de werkelijke inkomsten
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen) als de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen). Voor de lokale heffingen dienen de beleidsvoornemens ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen (waaronder belastingen) te worden opgenomen.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen levert meer inzicht op en is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

1.2 Beleid en inkomsten

De werkelijke inkomsten uit lokale heffingen zijn € 21,0 miljoen in 2017. De opbouw is als volgt:

<i>bedragen * € 1 miljoen</i>	2017	2016	2015	
Belastingen				
OZB woningen	5,1	5,1	4,6	
OZB niet woningen	3,7	3,5	3,5	
Parkeerbelasting	0,4	0,5	0,4	
Precariobelasting	1,8	1,8	1,5	
Riool	2,8	3,0	2,7	
Afval	3,1	3,3	3,1	
Overig	0,5	0,4	0,4	
Totaal belastingen	17,4	17,6	16,2	
Retributies en leges				
Leges	2,9	2,2	2,1	
Lijkbezorging	0,5	0,5	0,5	
Overig	0,2	0,2	0,2	
Totaal retributies en leges	3,6	2,9	2,8	
Totaal lokale heffingen	21,0	20,5	19,0	

Met ingang van 2017 is voor de ondernemers van het centrum Hoevelaken een zogenaamde heffing Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) ingevoerd. Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hoevelaken is hiertoe besloten. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT (zie hierna), te heffen bijdragen zullen via een subsidie worden uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken. De opbrengst bedraagt circa € 45.000

Ook voor het winkelgebied in de kern Nijkerk zijn overigens voorbereidingen getroffen voor de invoering van eveneens een BIZ. De draagvlakmeting haalde echter onvoldoende steun om de heffing met ingang van 2018 in te voeren.

Tarievenbeleid belastingen

De tarieven van de diverse belastingen zijn in 2017, conform Voorjaarsnota, verhoogd met 1%. Hierop zijn de volgende uitzonderingen doorgevoerd:

1. het vast bedrag van de afvalstoffenheffing is in verband met behoud kostendekking met 2,5% verhoogd
2. de tarief precariobelasting is niet verhoogd
3. in verband met een wijziging van de techniek van de kostentoerekening rioolheffing is het tarief van de rioolheffing met 14% verlaagd
4. het uurtarief voor betaald parkeren is niet gewijzigd (blijft € 0,70); de naheffingsaanslag stijgt met 1,67% overeenkomstig de stijging van het wettelijk maximum
5. voor de tarieven Onroerende Zaakbelastingen heeft de raad bij de begrotingsbehandeling 2017 besloten tot 1% tariefsverlaging.

Het algemene stijgingspercentage is bepaald aan de hand van een driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde van de stijging van lonen en prijzen binnen de overheid.

Rond de heffing van rioolrecht is sprake van de volgende ontwikkeling.

Het rioolrecht kent een eigenaarsdeel (vast bedrag per aansluiting) en een gebruikersdeel (afhankelijk van mate van gebruik). De heffing van het eigenaarsdeel maakt uiteraard een ontwikkeling door vanuit de volumegroei van het aantal aansluitingen. Het gebruikersdeel wordt berekend over het aantal m3 dat de 250 m3 overschrijdt. Het aantal m3 afgenomen water van het waterleidingbedrijf is daarbij een mogelijkheid maar ook de hoeveelheid zelf opgepompt grondwater.

Wat dit laatste betreft is gebleken dat GBLT door optimalisatie van bestanden steeds beter in staat blijkt te zijn de hoeveelheid zelf opgepompt water en/of de hoeveelheid afgevoerd rioolwater te meten. Betere meetgegevens leiden tot meer aanslagen en hogere opbrengsten. De hogere opbrengst leidt tot structurele overdekking en dat is niet toegestaan. In december 2017 heeft de raad om die reden besloten de tarieven ingaande 2018 flink te verlagen (van € 125,04 naar € 115,00 per aansluiting en van € 23,63 naar € 15,50 per 100m3 of gedeelte daarvan boven de 250m3).

Begin 2016 heeft de gemeente voor het eerst aanslagen voor de precariobelasting (een heffing voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond) verzonden. Hiertoe was eind 2014 met ingang van 2015 besloten. Dit betreft in onze gemeente slechts een tweetal energieleveranciers/nutsbedrijven. De heffing vindt plaats op basis van tarief (€ 2,25) x aantal strekkende meters. Definitieve aanslagen worden na afloop van het heffingsjaar op basis van aangiftebiljetten over het aantal strekkende meters opgelegd. Hoewel er enige onzekerheid bestond over het realiseren van de opbrengst (bezwaar/beroep) is dit voortvarend verlopen. Dit heeft geleid tot een totaal opbrengst van afgerond € 1.530.000. Deze opbrengst is verantwoord in 2015.

Eind januari 2017 zijn de aanslagen precariobelasting 2016 verzonden. Door toenemend aantal opgegeven strekkende meters, is de totale opbrengst van de precariobelasting € 283.000 hoger dan begroot. Liander heeft bezwaar gemaakt tegen de opgelegde aanslag precariobelasting 2016. Dit bezwaar is afgewezen, maar er loopt een beroepsprocedure. De aanslagen zijn betaald en de opbrengst is verantwoord in 2016. Afhankelijk van de uitspraak in de beroepszaak zal er mogelijk moeten worden terugbetaald. Dit gebeurt dan via de reserve precariobelasting.

Eind januari 2018 zijn de aanslagen 2017 verzonden. Het totaal bedrag van € 1.832.355 is ontvangen en verantwoord in 2017. De bezwaartermijn loopt nog.

De opbrengsten precariobelasting zijn conform raadsbesluit toegevoegd aan een bestemmingsreserve Precariobelasting, waardoor e.e.a. geen invloed heeft op de exploitatie.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. Bij de leges wordt rekening gehouden met de lasten en opbrengsten van de betreffende verleende diensten en producten. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet tevens rekening worden

gehouden met het (gewijzigde) BBV. De betreffende uitgangspunten worden hieronder opgesomd. De vaststelling van deze uitgangspunten leidt tot een nieuwe tekst voor artikel 6 van de Financiële verordening. Deze wijziging tegelijk met de wijziging van de belastingverordeningen in de raad van november 2016 vastgesteld. De uitgangspunten zijn voor 2017 daarom de volgende:

- bij de kostentoerekening naast de directe kosten ook de indirecte kosten en compensabele btw worden meegenomen, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten en voor leges en retributies;
- onder indirecte kosten de rentelasten en de kosten voor overhead vallen, volgens het gewijzigde BBV;
- de rentelasten conform de systematiek van omslagrente aan de diensten en producten worden toegerekend;
- de totale overheadkosten vanaf 2017 afzonderlijk in de begroting inzichtelijk worden gemaakt en worden toegerekend in de vorm van een opslag op de salarislasteren op de diverse taakvelden (voorheen producten).

Deze nieuwe systematiek van toerekenen sluit aan bij de bestaande methodiek in onze huidige financiële verordening. Dit om eventuele grote afwijkingen tussen de nieuwe en oude berekeningswijze te voorkomen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves meegenomen.

Gemeente

Zoals hiervoor gemeld zijn de tarieven van de leges en andere retributies voor het jaar 2017 in het algemeen trendmatig met 1% verhoogd.

1.3 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk is gekeken naar de lastendruk per inwoner, per woning en per type huishouding. Hierbij worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing (inclusief container), de rioolheffingen en de kwijschelding betrokken.

De totale netto lastendruk die hieruit voortvloeit was in 2017 € 9,7 miljoen. In onderstaande tabel is de lastendruk per type huishouden weergegeven.

per huishouden:	2017
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	618
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	574
Meerpersoonshuishouden huurder	191
Eenpersoonshuishouden huurder	147

1.4 Kwijschelding

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om 100% kwijschelding te verkrijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de onroerende zaak belastingen en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen mag het inkomen niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Tevens wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

In 2017 heeft de gemeente Nijkerk (via GBLT) aan 394 belastingplichtigen kwijschelding verleend (5 aanvragen waren ultimo 2017 nog in behandeling). Totaal werd een bedrag van € 48.000 kwijtgescholden. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

1.5 GBLT

De heffing en de invordering van de meeste gemeentelijke belastingen zijn ondergebracht bij GBLT. GBLT is een samenwerkingsverband van (na fusie) 6 waterschappen en 6 gemeenten (naast Nijkerk, maken Dronten, Leusden, Zwolle en vanaf 2016 Bunschoten en Dalfsen onderdeel uit van de samenwerking). GBLT is gehuisvest in Zwolle.

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapsheffingen zijn vermeld. GBLT zorgt dat de informatie op de website van het GBLT en de telefonische bereikbaarheid actueel zijn om vragen van burgers te kunnen beantwoorden. Voor verdere reacties en bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen kan de belastingplichtige terecht bij GBLT. Ook de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen WOZ-waardering vindt plaats vanuit GBLT.

GBLT zet zich in om de dienstverlening zo efficiënt mogelijk en met een goede kwaliteit uit te voeren; daarin maakt GBLT jaarlijks vorderingen. Een optimale inzet van digitalisering is daarbij uiteraard van groot belang. Bij plannen en acties wordt naast de deelnemers ook de Waarderingskamer nauw betrokken.

Ontwikkelingen 2017: de WOZ-waarden zijn conform regelgeving nog gemakkelijker voor eenieder in te zien via www.wozwaardeloket.nl.

1.6 Overzicht verordeningen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Vanaf 2015 is er om efficiency redenen voor gekozen om jaarlijks geen totaal nieuwe verordeningen vast te stellen maar de besluitvorming in voorkomende gevallen zoveel mogelijk te beperken tot wijzigingsverordeningen.

paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan in welke mate financiële tegenvallers (risico's) opgevangen kunnen worden. Daarmee geeft de paragraaf aan hoe robuust de financiële positie is. Voor het beoordelen van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen bevat volgens het Besluit begroting en Verantwoording (BBV) een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Ook zijn de verplichte kengetallen opgenomen met daarbij een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Ons eigen beleid met betrekking tot risicomanagement is vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2013-2016.

2.2 Kengetallen financiële positie

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de 1^e globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote <u>zondercorrectie doorgeleende gelden</u>	< 90%	90-130%	>130%
<u>met correctie doorgeleende gelden</u>	< 90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	>0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit "Woonlasten meerpersoonshuishouden"	<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten

In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen. Naast het opnemen van de tabel wordt een beoordeling gegeven van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot financiële positie.

Omschrijving	JR 2016	BGR 2017	JR 2017
Netto schuldquote De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.	32%	52%	12%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.	27%	51%	10%
Solvabiliteitsratio De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.	44%	41%	50%
Structurele exploitatieruimte Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.	3,3%	0%	1,4%

Omschrijving	JR 2016	BGR 2017	JR 2017
Grondexploitatie Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.	30%	30%	12%
Belastingcapaciteit "Woonlasten meerpersoonshuishouden" De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Bij woonlasten gaat het om de OZB, de afvalstoffenheffing en rioolrechten. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting.	77%	75%	75%

De kengetallen laten zien dat de jaarrekening evenals voorgaand jaar, gunstiger scoort ten opzichte van de begroting. Ons eigen vermogen is sterker in werkelijkheid dan voorzien in de begroting. Per saldo zijn wij een financieel gezonde gemeente.

2.3 Bepaling structurele ruimte in jaarrekening

Voor de beoordeling van robuustheid van de gemeentelijke financiën is het van belang om inzicht te hebben in de structurele exploitatieruimte in de jaarrekening. Voor 2017 is deze € 1,4 miljoen positief. In onderstaande tabel vindt u de opbouw en de vergelijking met de jaarrekening van vorig dienstjaar.

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

bedragen x € 1.000

	Rekening 2016	Rekening 2017
Saldo rekening (a)	3.121	225
Gecorrigeerd met:		
Saldo incidentele baten en lasten (b)	279	-1.380
Incidenteel rekeningresultaat (c)	2.041	225
Structurele ruimte in exploitatie (a-b-c)	801	1.380

2.4 Inventarisatie van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om onverwachte en substantiële tegenvallers te dekken. Bijvoorbeeld de algemene reserve en de reserve grondexploitatie, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Hierbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld om rekeningtekorten, calamiteiten en incidentele tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

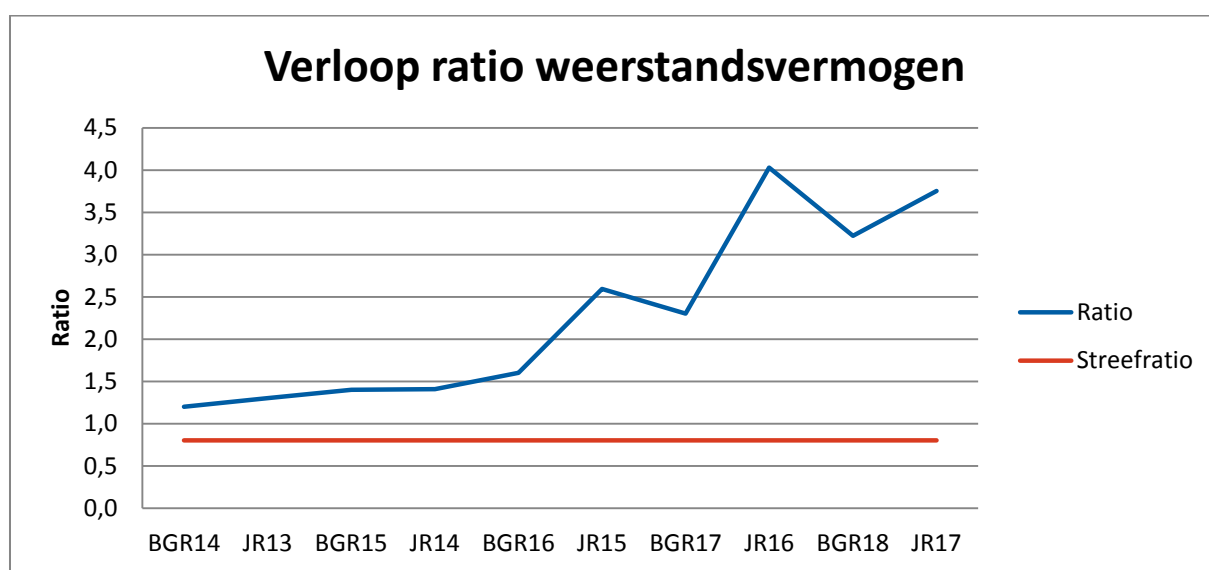
2.5 Incidenteel

Weerstandsvermogen

Conform de Nota risicomanagement wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8. De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen ten opzichte van de laatste berekening (begroting 2017).

	Rekening 2017
Beschikbare weerstandscapaciteit	22.070
Gewogen risico's	6.000
Overschot (+) / tekort (-) weerstandscapaciteit	16.070
Ratio weerstandsvermogen *	3,7

* Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / gewogen risico's

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald met behulp van het algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Overige reserves betreffen bestemmings- / egaliseringsreserves, deze worden niet ingezet om algemene risico's op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Rekening 2017
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Algemene reserve (saldo t+4)	11.900
Reserve bouwgrondexploitatie +/- verwachte onttrekking VP (saldo t)	10.170
Totaal	22.070

Inventarisatie risico's

Ten opzichte van de programmabegroting 2017-2020 zijn er geen substantiële wijzigingen noemen.

Gewogen risico's <i>Bedragen x € 1.000, -/- = voordeel</i>	Rekening 2017
FLO Brandweer Op verzoek van de gemeente Nijkerk voert de VGGM de FLO-overgangsregeling uit. De bijbehorende loonkosten zullen hiervoor nog bij ons in rekening worden gebracht. De onzekerheid van de hoogte wordt veroorzaakt door individuele keuzemogelijkheden die de regeling biedt met betrekking tot de omvang van non-activiteitsverlof en het tot vier maal een jaar opschuiven van de ingangsdatum.	225
Bestuurlijke ontvlechting Muziekschool Noordwest Veluwe Door het faillissement van de Stichting Muziekschool Noordwest Veluwe (2013) en het faillissement van Studio 155 (2014) is het onduidelijk hoeveel medewerkers een eventueel beroep op de garantstelling gaan/willen doen. Daarnaast is het onduidelijk of de garantstellingsovereenkomst wel van toepassing is omdat er in de overeenkomst niets opgenomen is over een faillissement.	230
Grote Kans (GK) = 75% risico	455
Veranderplan, frictiekosten Voor de frictiekosten als gevolg van de veranderende organisatie is een bedrag gereserveerd van € 3,5 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de aanpassing AOW-leeftijd in pensioenregelingen en de aanpassing van de arbeidsvoorwaardenregeling.	250
Corlaer College De procedure om de btw van Corlaer 2 bij de fiscus terug te vorderen is medio 2015 opgestart. We worden hierin bijgestaan door een externe belasting adviseur. De mogelijkheid dat we de btw van Corlaer 2 terugkrijgen van de fiscus benoemen we hier als positief risico (kans).	-500
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	-250
Garantstelling leningen	1.400
Kleine Kans (KK) = 25% risico	1.400
AVG Vanaf 25 mei 2018 moet de gemeente, net als veel andere organisaties, voldoen aan nieuwe privacywetgeving: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze Europese wet treedt in de plaats van de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens. Aan het eventueel niet naleven van de AVG zijn zeer forse boetes verbonden	P.M.
Risico's vermogen	1.605
Gewogen risico's grondexploitatie*	4.395
Totaal risico's	6.000

* Bron: MPG rekening 2017

2.6 Structureel

Beschikbare weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit en onbenutte budgettaire capaciteit.

Onbenutte budgettaire capaciteit

De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2017-2020. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Tabel 1 Onbenutte budgettaire capaciteit

(-/- = voordeel)	2018 x € 1.000	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000
Onvoorzien	-24	-24	-24	-24
Saldo programmabegroting 2018-2020	65	-495	-618	-566
2e Bestuursrapportage 2017	6	10	123	178
Totaal	47	-509	-519	-412

De onbenutte budgettaire capaciteit valt meerjarig ten opzichte van de programmabegroting 2018 nadeliger uit. Dit wordt veroorzaakt door de mutaties uit de 2^e Bestuursrapportage 2017).

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. Hiertoe wordt het maximaal toegestane tarief vergeleken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2017) is dit 0,1952% van de totale WOZ-waarde.

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

- de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
- de rioolheffingen;
- de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 12,4 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 9,0 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van € 3,4 miljoen. Onderstaande tabel laat de onbenutte belastingcapaciteit over de afgelopen vier jaar zien:

Tabel 2 Onbenutte belastingcapaciteit

	2015 x € 1.000	2016 x € 1.000	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000
Onbenutte belastingcapaciteit	-3.300	-3.300	-3.800	-5.200

Specifieke risico's

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie.

Gewogen risico's -/- = voordeel	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000
<i>Instandhouding sportaccommodaties</i>	0	0	0	p.m.
Het budgettaire effect van de instandhouding van de sportaccommodaties is in de Voorjaarsnota 2016 budgettair verwerkt middels een ingroeivariant. Dit maakt dat de komende jaren het budget nog moet oplopen met iedere nieuwe jaarschijf die aan het meerjarenperspectief wordt toegevoegd. Dit laatste geven we weer als p.m.				
<i>Grote Kans (GK) = 75% risico</i>	0	0	0	0
Niet van toepassing	-	-	-	-
<i>Middelgrote Kans (MK) = 50% risico</i>	0	0	0	0
<i>Instandhouding maatschappelijk vastgoed</i>	140	140	140	140
Het onderhoud van openbare gebouwen is thans structureel budgettair geregeld via een beheerplan. Voor normaal jaarlijks onderhoud en voor groot onderhoud zijn dan budgetten beschikbaar. Voor renovatie c.q. totale vervanging ligt dat anders. Indien de keuze wordt gemaakt om zoveel mogelijk openbare gebouwen en/of gemeentelijke eigendommen af te stoten dan vervalt de plicht tot instandhouding daarvan en blijft deze beperkt tot gemeentelijke gebouwen waarin eigen diensten zijn ondergebracht aangevuld met een enkel bijzonder gebouw (zoals monument gemeentetoren). Investerings in de onderwijs-accommodaties zijn voorzien via het IHP. Nog niet voor alle gemeentelijke gebouwen is voldoende in beeld of er genoeg herinvesteringsruimte binnen de gemeentelijke begroting zit voor nieuwbouw/renovatie. Voor het onderhoud is er wel voldoende beschikbaar in het beheerplan gemeentelijke gebouwen. Het risico van € 550.000 wordt ingeschat op kleine kans.				

Gewogen risico's -/- = voordeel	2017 x € 1.000	2018 x € 1.000	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000
3D's Met betrekking tot de 3D's zijn er veel onzekerheden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het open-eind-karakter van de diverse regelingen, de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders, en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen. Deze onzekerheden zijn moeilijk te kwantificeren. Voorshands zijn wij uitgegaan van 10% van de omvang van het deelfonds sociaal domein, met een gewogen kleine kans.	350	350	350	350
Renterisico Het renteniveau ligt op een historisch laag punt. Voor de komende tijd ligt een rentestijging dan ook meer voor de hand dan een verdere daling. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons ± € 100.000.	25	25	25	25
BTW samenwerkingsverbanden Onder andere om de taken op het gebied van de decentralisaties jeugd, participatie en zorg te kunnen uitvoeren, worden gemeenten genoodzaakt tot samenwerken. Samenwerken brengt onvermijdelijk btw-gevolgen met zich mee. Macro gezien kan het ingevoerde BCF plafond nog leiden tot een landelijk nadeel voor alle gemeenten. Voor de samenwerking met de gemeenten Bunschoten, Leusden, Putten en Nijkerk geldt naar huidig inzicht, dat bij de organisatievorm, gastheermodel, er een btw risico is. Ditzelfde geldt voor de Vennootschaps-plicht (vpb) per 1-1-2016. De fiscus heeft inmiddels aangegeven dat het risicomarginaal is.	0	0	0	0
Kleine Kans (KK) = 25% risico	515	515	515	515
Vennootschapsbelasting Bij de Voorjaarsnota 2016 is besloten de in verband met de grondexploitatie verschuldigde Vennootschapsbelasting te dekken uit het resultaat van de grondexploitatie dan wel uit de reserve grondexploitatie. Het ziet er nu niet naar uit dat de Vennootschapsbelastingplicht per 2016 budgettaire consequenties heeft buiten de grondexploitaties.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Risico's exploitatie	515	515	515	515

Weerstandsvermogen

Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

(-/- = voordeel)	2018 x € 1.000	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000
Onbenutte budgettaire capaciteit	250	-613	-742	-681
Onbenutte belastingcapaciteit	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200
Exploitatierisico's	515	515	515	515
Totaal	-4.435	5.298	-5.427	-5.366

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente genoeg weerstandsvermogen heeft om toekomstige exploitatierisico's te kunnen opvangen.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Wettelijk kader

In deze paragraaf moet voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen het onderstaande worden aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de jaarstukken.

Lasten van onderhoud kunnen op diverse programma's voorkomen. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De periode waarover in een beheerplan wordt uitgekeken is afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen behorende bij het beheerplan. Tenminste elke vijf jaar wordt een beheerplan herzien.

Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij een beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. Een voorziening kan conform geldende regelgeving nooit een negatief saldo hebben. Indien een negatief saldo dreigt te ontstaan dient een toevoeging te worden gedaan.

3.3 De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen bestaan één of meer beheerplannen. Deze beschrijven de uitgangspunten voor het beheer en geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn.

3.3.1 Wegen

Beheerplan Wegen

De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden van de openbare wegen die in beheer zijn bij de gemeente. Als wegbeheerder streeft de gemeente verantwoordelijk naar een optimaal beheer en onderhoud van de verhardingen. Dit vraagt een afweging tussen de technische minimumeisen, de wensen van de burgers en het beschikbare budget. De gemeente Nijkerk gebruikt voor het wegbeheer het programma GeoVisia van DataQuint. Dit is een geautomatiseerd wegbeheersysteem, gebaseerd op de systematiek van het CROW, het nationaal kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur. Dit programma geeft inzicht in de relatie tussen het gewenste kwaliteitsniveau en de bijbehorende investeringen. In 2003 is in overleg met de raadscommissie gekozen voor het kwaliteitsniveau 'voldoende' met de daarbij behorende financiële gevolgen.

Voorziening beheerplan Wegen (F1a)¹

De herinrichting van de openbare ruimte wordt waar mogelijk integraal uitgevoerd. In het 2^e kwartaal van 2017 zijn de afrondende werkzaamheden uitgevoerd van het groot onderhoud aan wegen in het buitengebied waaronder de Blokhuisersteeg. In 2017 zijn voornamelijk onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan elementenverhardingen waarbij rekening is gehouden met wensen van burgers. Onderhoudswerkzaamheden aan asfaltverhardingen vonden voornamelijk op wegen in het buitengebied plaats. Verder is in 2017 een beperkte financiële bedrage vanuit het wegen budget beschikbaar gesteld aan de revitalisatie van de binnenstad.

Beheerplan Infrastructurele Kunstwerken (bruggen, viaducten enz.)

In het beheerplan kunstwerken zijn de onderhoudskosten van bijvoorbeeld bruggen, vlonders en viaducten -samengevat in het woord 'kunstwerken'- vastgelegd. De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden van voornoemde voorzieningen, nauw verbonden met het optimaal beheer en onderhoud van verhardingen. Het plan is in 2016 geactualiseerd.

¹ De nummers F1 e.d. verwijzen naar de lijst en het overzicht van reserves en voorzieningen zoals opgenomen in de Kadernota 2013. Deze lijst is, geactualiseerd, als bijlage 3 in deze programmarekening opgenomen.

Voorziening beheerplan Kunstwerken (F1b)

Vanuit de gehouden jaarlijkse inspecties heeft er klein onderhoud plaatsgevonden aan het gehele bestand van kunstwerken. Groot onderhoud, zijnde vervanging en/of renovatie van enkele onderdelen van kunstwerken, heeft er in 2017 niet plaatsgevonden. Jaarlijks wordt het groot onderhoud geactualiseerd vanuit de gehouden inspecties. Bij de actualisatie wordt een meerjarenplanning opgesteld.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting bevat de beleidsdoelstellingen die met de openbare verlichting worden nagestreefd, zoals verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Het beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van de openbare verlichting en de bijbehorende financiële consequenties. Het beheerplan is in 2016 geactualiseerd.

Voorziening beheerplan Openbare Verlichting (F3)

Het groot onderhoud programma openbare verlichting is op basis van het Beheer Openbare Verlichting 2016 - 2020 in uitvoering. De vervanging van openbare verlichting is voor een aantal straten in de binnenstad uitgesteld. Dit wordt in de toekomst integraal meegenomen bij de herinrichtingen van de binnenstad in de periode 2017-2020. Tevens is de remplace 2017 nog niet geheel uitgevoerd, deze werkzaamheden worden dit voorjaar afgerond waarbij de inzet is om zoveel mogelijk lampen te vervangen door led.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen schept een kader voor verantwoorde, eenduidige keuzes en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen in de openbare ruimte. Door deze voorziening is het dagelijks en groot onderhoud gewaarborgd. Om de onderhoudskosten laag te houden wordt zoveel mogelijk standaardisatie toegepast. Het beheerplan is in 2016 geactualiseerd.

Voorziening beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)

De gemeente heeft circa 22.000 verkeersvoorzieningen en straatmeubilairobjecten, zoals de verkeersborden, verkeerslichten, bankjes en openbare afvalbakken. In 2017 zijn nagenoeg alle vervangingen uitgevoerd. De provincie heeft de vervanging van de VRI's langs de provinciale weg (Ambachtstraat, Van Middachtenstraat, Barneveldseweg) uitgesteld naar 2018. De verplichte financiële bijdrage van de gemeente is gereserveerd.

3.3.2 Water

Beheerplan Haven c.a.

In 2016 is het beheerplan van de haven geactualiseerd. In 2017 zijn de meeste daaruit voortvloeiende werkzaamheden uitgevoerd. Het vervangen van afdekluisen langs de kolk van de sluis stond gepland in 2017 maar vervanging was niet noodzakelijk. Uitvoering daarvan zal opschuiven in de tijd.

Voorziening haven-, kade- en sluiswerken (F6)

Er zijn in 2017 geen grootschalige werkzaamheden door de gemeente uitgevoerd aan de havenvoorzieningen.

Beheerplan bermen, water en duikers

Bij de vaststelling van het beheerplan bermen, wateren en duikers in augustus 2011 zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen, wateren en duikers. Dit beheerplan geeft richtlijnen voor dit beheer en onderhoud ter vergroting van de functionaliteit, beleving en ecologische waarde. In dit beheerplan zijn tevens de financiële consequenties vastgelegd voor het dagelijks en groot onderhoud.

Voorziening beheerplan bermen, water en duikers (F11)

Vanuit de gehouden inventarisatie van duikers in 2014 en 2015 is een aantal duikers in 2017 vervangen. Ook is een aantal duikers ontstopt en aanliggende sloten uitgediept. Op enkele locaties is de beschoeiing vervangen. In 2017 is er een aanvang gemaakt voor de herziening van het beheerplan, welk in 2018 zal worden vastgesteld.

3.3.3 Groen

Beheerplan Groen

Het handboek groenbeleid bevat de beleidsinhoudelijke doelstellingen die met het openbaar groen worden nagestreefd, bijvoorbeeld het bijdragen aan een prettig woon- en leefklimaat. In het speelruimteplan als onderdeel van het handboek groenbeleid is vastgelegd welke speelplaatsen of toestellen moeten worden vervangen, verwijderd en gerenoveerd. De hierbij behorende beheerplannen groen en speelvoorzieningen zijn in resp. 2012 en 2013 geactualiseerd.

Het beheerplan Groen is uitgesplitst in drie deelvoorzieningen, dit zijn: deelvoorziening plantsoenen (F5a), deelvoorziening speelruimteplan (F5b) en deelvoorziening begraafplaatsen (F5c). Alle drie de deelvoorzieningen maken onderdeel uit van het beheerplan Groen. Cumulatief dienen deze deelvoorzieningen een positief saldo te vertonen.

Deelvoorziening plantsoenen (F5a)

Op basis van de technische IBOR-kwaliteit en standaard vervanging van groen zijn grote, middelgrote en kleine groenrenovaties uitgevoerd. Er zijn grote en middelgrote renovaties zoals de Oranjewijk en het Van Rhenenpark in gang gezet. In Hoevelaken zijn de voorbereidingen rond De Weidelaan en Veenlanden in 2017 opgestart en worden in 2018 afgerond.

Kleine renovaties, vaak gekoppeld aan participatie zijn gerealiseerd.

Deelvoorziening speelruimteplan (F5b)

Voor de instandhouding van de speelterreinen is een afzonderlijke deelvoorziening ingesteld (F5b).

Op basis van de technische inspecties zijn diverse speeltoestellen vervangen. De plannen voor de Sportweg en park De Bogen zijn in 2017 uitgevoerd. Voor het stadspark is een nieuw toestel geleverd, dit wordt begin 2018 geplaatst.

Deelvoorziening begraafplaatsen (F5c)

In 2017 is een groot deel van de asfaltpaden op de begraafplaats Nijkerkerkerveen vervangen door betonpaden en door een klinkerverharding rond de aula. Tevens zijn hier de fietsnietjes geplaatst. Ook is gelijktijdig een deel van het groen op deze begraafplaats vervangen.

In 2015 is de egalisatiereserve begraafplaatsen gevormd, vanuit een tweetal opgeheven reserves die betrekking hadden op de begraafplaatsen. Totdat de begraafplaatsexploitatie in 2027 kostendekkend is, wordt vanuit deze reserve een jaarlijkse onttrekking gedaan ter dekking van het jaarlijkse exploitatietekort. De prognose is dat het jaarlijkse vrij te vallen bedrag afneemt, tot 2027.

3.3.4 Riolerings

Beheerplan Riolerings

Het vaststellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een wettelijke taak ingevolge de Wet Milieubeheer. Een dergelijk plan beoogt ervoor te zorgen dat de verwijdering van afvalwater overal in de gemeente op milieutechnisch verantwoorde wijze plaatsvindt. In de hele gemeente is riolerings aangelegd. Daardoor ligt het accent in het GRP sterk op het beheer en de instandhouding van de voorzieningen, alsmede op uitbreiding vanwege de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijfsterreinen. Naast riolerings zijn in het GRP ook de visie en maatregelen opgenomen met betrekking tot grondwater en oppervlaktewater.

In 2017 is gestart met de actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan. Het plan is een actualisatie van het GRP uit 2012. Dit plan is in februari 2018 door de raad vastgesteld. In dit plan ligt naast de eerder genoemde aandachtsvelden de focus op het klimaatbestendig maken van de riolerings- en watersystemen.

Voorziening beheerplan bermen, water en duikers (F11)

De voorziening beheerplan riolerings vormt één geheel met de egalisatievoorziening rioolheffingen.

Vanuit de gehouden inventarisatie van duikers in 2014 en 2015 is een aantal duikers in 2017 vervangen. Ook is een aantal duikers ontstopt en aanliggende sloten uitgediept. Op enkele locaties is de beschoeiing vervangen.

In 2017 zijn de Willem de Zwijgerlaan en de Seringenlaan in Hoevelaken afgekoppeld van het riool. In de wijk Corlaer zijn in diverse hofjes de straten afgekoppeld. Als voorbereiding op het project Oranjebuurt heeft er klein onderhoud plaatsgevonden aan de riolerings. Tevens is de Kon. Emmaschool afgekoppeld. Ten behoeve van het

beheer en onderhoud is in 2017 kennis vergaard over nieuwe sanitatie (vacuümriolering) in de nieuwe woonwijk Doornsteeg.

In 2017 is er een aanvang gemaakt voor de herziening van het beheerplan, welk in 2018 zal worden vastgesteld.

3.3.5 Gebouwen

Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

De doelstelling van het beheerplan is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De meer jaren onderhoudsbegroting die deel uitmaakt van het beheerplan strekt zich uit over een periode van 20 jaar. In deze periode worden nagenoeg alle onderhoudsactiviteiten minimaal één keer uitgevoerd. Als onderhoudsniveau is in het beheerplan de kwaliteit 'voldoende tot goed' aangehouden om achterstallig onderhoud en verpaupering te voorkomen. De gebouwen die in het beheerplan zijn opgenomen, of later aan het beheerplan zijn toegevoegd, betreffen alle gemeentelijke gebouwen met uitzondering van de scholen en de sportgebouwen.

In 2017 is de aanbesteding voor de exploitatie van het nieuwe zwembad en de binnensportaccommodaties afgerond. Per 1 januari 2018 is Optisport exploitaties BV de nieuwe exploitant van het nieuwe zwembad en de binnensportaccommodaties in Hoevelaken. Zolang het nieuwe zwembad nog niet geopend is, exploiteert Optisport de huidige twee zwembaden. Vanaf 1 januari 2019 komen ook de andere binnensport-accommodaties bij de exploitatie.

Voorziening beheerplan gemeentelijke gebouwen (F2)

In 2017 is uitvoering gegeven aan de werkzaamheden zoals gepland in het meerjaren-onderhoudsplan. Voor de zwembaden is alleen temporiserend (hoogst noodzakelijk) onderhoud uitgevoerd in verband met buitengebruikstelling medio 2018. De sporthallen waren in beheer/exploitatie bij SRO.

Voor een aantal gemeentelijke gebouwen is het buitenschilderwerk uitgevoerd, naast alle lopende onderhoudscontracten voor de gemeentelijke gebouwen. Met betrekking tot de werkzaamheden aan het stadhuis is een aantal werkzaamheden uitgesteld in afwachting van verdere uitwerking van de plannen.

De aula in Hoevelaken is verkocht, het gebouw dat peuterspeelzaal De Triangel lange tijd heeft gebruikt, Moorselaar 71 is gesloopt, evenals het gebouw van Scouting Kiliaen van Rensselaar.

Voorziening sportmaterialen

Geen afwijkingen.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Jaar herziening	Financiering
Wegen	Wegen	2003-2023	2018	via voorziening F1a
	Kunstwerken	2016-2020	2019	via voorziening F1b
	Openbare verlichting	2016-2020	2019	via voorziening F3
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2016-2020	2019	via voorziening F7
Water	Havens	2016-2020	2019	via voorziening F6
	Bermen, water en duikers	2011-2032	2018	via voorziening F11
Groen	Groen	2012-2033	2018	via voorziening F5ac
	Speelvoorzieningen	2012-2032	2018	via voorziening F5b
	Begraafplaatsen	2015-2019	2019	Via voorziening F5c
Riolering	Riolering (GRP)	2012-2071	2018	via voorziening F4
Gebouwen	Openbare gebouwen	2008-2027	2018/2019	via voorziening F2
	Sportmaterialen	2008-2027	2018/2019	via voorziening F10

3.4 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

In onderstaand overzicht staan de exploitatielasten van de diverse beheerplannen (is dotatie aan de voorziening) in 2017. In deze paragraaf is informatie te vinden over de uitvoering van het jaarplan 2017. Tevens vindt u in het overzicht de stand van de voorziening per 31 december 2016 en de stand per 31 december 2017. Jaarlijks wordt beoordeeld of de hoogte van de voorziening voldoende is om de verwachte kosten te kunnen dekken. Zo nodig vindt aanvulling plaats ten laste van de exploitatie.

Overzicht voorzieningen beheerplannen (bedragen x € 1.000)

Beheerplan	Storting 2017	Onttrekking 2017	Saldo	Stand 31-12-2016	Stand 31-12-2017
Wegen (F1)	2.133	1.216	917	1.646	2.563
Kunstwerken (F1)	174	29	145	302	447
Openbare gebouwen (F2)	722	384	339	1.935	2.274
Openbare verlichting (F3)	170	43	127	1.067	1.194
Riolering (F4)	799	0	799	7.689	8.488
Groen (F5)	369	365	4	455	459
Spelen(F5)	125	37	87	185	272
Begraafplaatsen(F5)	25	83	-58	95	37
Havens (F6)	71	28	43	258	301
Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)	257	197	60	647	707
Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis (F8)	15	18	-3	203	200
Voorziening sportmaterialen 3 sporthallen (F10)	24	0	24	253	277
Bermen, water en duikers (F11)	91	111	-20	47	27

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf Financiering van de programmabegroting en programmarekening gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

Artikel 17 van de Financiële verordening van de gemeente Nijkerk bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich dient te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 31 december 2016 en 2017:

2017	een financieringoverschot van	€ 12,8 miljoen
2016	een financieringoverschot van	€ 0,4 miljoen

In 2017 is er een toename van het financieringoverschot met € 12,4 miljoen, per saldo veroorzaakt door:

Effect op de financieringspositie (bedragen x € 1 miljoen)	€
van de investeringen in vaste activa	-7,8
van de afschrijvingen en desinvesteringen	3,2
van de afname van de financiële vaste activa	2,4
van de afname van de boekwaarde van de bouwgronden	11,1
van de afname reserves en voorzieningen	8,1
van de afname door aflossingen geldleningen	0,0
Per saldo een toename	12,4

Het gewogen gemiddelde rentepercentage over de leningenportefeuille bedraagt over 2016 3,1% en over 2017 3,7%.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi streven we naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat wij aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier, de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten).

Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden, voor het aantrekken of uitzetten van geld als gevolg van de liquiditeitspositie, meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer in 2017 gehandeld conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële beheersverordening. In 2017 zijn geen leningen verstrekt en geen garanties verleend voor de uitoefening van de publieke taak. Er zijn geen derivaten aangetrokken. Op dit moment zijn de risico's voor de gemeente door het gevoerde beleid minimaal.

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Hier moet de gemeente zich aan houden.

4.5 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is 8,5 % van de lasten van de primaire begroting (exclusief BTW) en bedroeg voor de gemeente in 2017 € 7,6 miljoen. Om optimaal gebruik te maken van de lage rente op kortlopende leningen is de maximale ruimte binnen de regels van de Wet Fido benut.

In 2017 is er één kasgeldlening afgesloten. Op 31 december staat er geen kasgeldlening op de balans.

Schatkistbankieren

Sinds 1 januari 2014 moeten de gemeenten verplicht schatkistbankieren. In 2016 is het voorgekomen dat incidenteel sprake was van middelen die afgestort dienden te worden. Er zijn in 2016 geen middelen buiten Rijks schatkist aangehouden. Het drempelbedrag waarboven afgestort diende te worden was € 600.000 in 2016. +

4.6 Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld vloeit voort uit de mate waarin het saldo van rentelasten en -baten gevoelig is voor wijzigingen in het rentepercentage op aangetrokken leningen en uitzettingen.

De renterisiconorm is in het leven geroepen om het renterisico vanwege herfinanciering en renteherziening van geldleningen te spreiden. De norm is vastgelegd op 20% van het begrotingstotaal.

Zoals uit volgende tabel blijkt, zijn wij in 2017 onder deze norm gebleven.

	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	2016	2017	2018
Renterisiconorm	20,5	17,8	17,8
Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0	0,7
Renterisico op vaste schuld	0,0	0,0	0,0
Ruimte (+) of overschrijding (-)	20,5	17,8	17,1

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken van de bedrijfsvoering; wat de gemeente doet om te zorgen dat de gestelde doelen rechtmatig, efficiënt en effectief bereikt worden. De organisatie is echter geen statisch geheel. We blijven oog houden voor externe ontwikkelingen en passen waar nodig de bedrijfsvoering aan. In 2014 is een aanzet voor een ingrijpende organisatieverandering gegeven met het opstellen van de verandervisie en het veranderplan. De implementatie van de veranderingen neemt ondertussen een aantal jaren in beslag.

In deze paragraaf besteden we wat uitgebreider aandacht aan de veranderingen in het organisatieconcept richting zelfsturing, tijd en plaats onafhankelijk werken en de huisvesting. Overige ontwikkelingen komen beknopter aan de orde.

5.2 Organisatieontwikkeling

Ons doel was en is: “Het behoud van welzijn en voorzieningen door partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en samenleving, waarbij de samenleving leidend is en de gemeente volgend”. De gemeente is er voor die zaken waarvan de samenleving vindt dat die moeten gebeuren, maar die de samenleving niet zelf kan. Vanuit de taakstelling om tot een sluitende begroting te komen en tevens invulling te geven aan andere wijzen van samenwerking met de samenleving is de organisatieontwikkeling gestart. Er is expliciet voor gekozen om gemeenteraad, college en organisatie hierin samen te laten werken, zowel intern als met de samenleving. Een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling betreft minder management en meer zelfsturing, waarbij teams zijn gevormd rond de te behalen resultaten.

Het proces van de inrichting van de nieuwe teams is afgerond met de aanlevering van de 27 Plannen van Aanpak aan de directie in juli 2017. De kwartiermakers, die de teams hebben ondersteund bij het vormen van de teams en het maken van de Plannen van Aanpak, hebben hun opdracht afgesloten met de oplevering van een overdrachtdossier, waarin een overzicht is gegeven van de staat van de organisatie op dat moment (augustus 2017).

Parallel hieraan heeft het college in januari 2017 een besluit genomen over de verbindingsstructuur die ervoor moet zorgen dat de organisatiebrede koers wordt bewaakt en dat er herkenbare aanspreekpunten zijn voor het college, de teams en voor de directie. Nadat er een tijdje met de nieuwe teams en de nieuwe verbindingsstructuur is gewerkt (de nieuwe verbindingsstructuur is op, na werving voor deze rollen, op 1 april 2017 van start gegaan) is de nieuwe organisatiestructuur per 1 januari 2018 geformaliseerd. Per deze datum is tevens het nieuwe bevoegdhedenbesluit, dat past bij een zelfsturende organisatie van kracht geworden. In verband met de vele interne verschuivingen die voort zijn gekomen uit de klussenbank en de inrichting van de nieuwe teams is er een schouw uitgevoerd op de waardering. Tevens loopt er momenteel nog een proces om te komen tot een waardering van de al genoemde verbindingsrollen en voor de nieuwe rollen binnen de teams zoals zorgdrager, controller, ontwikkelaar en netwerker.

Op 23 januari 2018 is, tijdens de “sleuteloverdracht” gezamenlijk stilgestaan bij de afronding van het verandertraject als project. Dit in verband met de formalisering van de nieuwe organisatie-inrichting en de afronding van de besluitvorming m.b.t. Samen aan Zet.

5.3 Tijd- en plaatsonafhankelijk werken

In 2017 zijn mooie stappen gezet. Zo hebben we de lijn van 2016 doorgezet om tijd- en plaatsonafhankelijk niet alleen als concept verder te implementeren, maar ook technisch beschikbaar te stellen en verder te ontwikkelen. Dit is volledig uitgerold waardoor de gehele standaard kantoorautomatisering beschikbaar is. Een mooi resultaat waardoor niet alleen de gehele ambtelijke organisatie, maar ook de externe partijen (o.a. ODDV) en andere samenwerkingspartners de mogelijkheid hebben om op afstand te werken. Hiermee is ook een impuls gegeven aan de doorontwikkeling van de samenwerking in BLNP verband.

Daarnaast is het activiteitgericht werken als concept verder doorgevoerd binnen de mogelijkheden die het huidige stadhuis ons biedt. Deze manier van werken sluit volledig aan bij onze nieuwe organisatievorm. Dit is daarmee de nieuwe standaard geworden en een goede opmaat richting het te ontwikkelen werkplekconcept ten voor het Huis van de Stad.

Andere ontwikkelingen waren het sluiten van de dependance en digitale postverwerking: de dependance is in 2017 niet meer als werkplek gebruikt, maar alleen nog als gebruikersruimte voor enkele externe partners en voor training en opleiding. Daarnaast is in 2017 een proef gestart met een digitale postkamer (het digitaal versturen van post). De resultaten van deze proef waren succesvol en vervolgens zijn de eerste stappen gezet om dit verder uit te bouwen. Dit ondersteunt het papierloos werken en hierdoor is het nog eenvoudiger geworden om tijd- en plaatsafhankelijk te kunnen werken.

5.4 Huis van de Stad

Door de diverse nieuwe taken, onze veranderende rol, verdergaande samenwerking met en eventueel inhuizing van maatschappelijke organisaties en de bezuinigingen, moeten we onze dienstverlening aanpassen. Inmiddels is er vormgegeven aan een nieuwe manier van werken die de basis biedt voor een nieuwe organisatiestructuur, andere werkprocessen en aansturing van de medewerkers. De huidige huisvesting van het stadhuis sluit niet meer aan op de behoefte van onze organisatie. De huidige huisvesting is functioneel en technisch verouderd, de faciliteiten voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en bieden niet de uitstraling en faciliteiten die we nodig hebben. Daarnaast hebben we duurzaamheidsambities waarbij het streven is om een duurzame CO2 neutrale gemeente te worden.

De omvang van gemeentelijke organisaties is de laatste jaren in beweging. Daarnaast hebben de afgelopen jaren al de nodige gemeentelijke herindelingen plaatsgevonden. Wat de toekomst gaat brengen is in die zin ongewis en daarmee is onduidelijk hoe de gemeentelijke organisatie er over (bijvoorbeeld) 20 jaar uit ziet. Om een gebouw te realiseren wat ook in de toekomst nuttig gebruikt kan worden is het belangrijk om het flexibel in te delen. Dit betekent dus o.a. hoge plafonds (i.v.m. mogelijke andere functies, die hoge plafonds vereisen) of compartimenterbaarheid (zodat een gebouw in delen opgesplitst kan worden).

Op 30 maart 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de kaders van het samenhangend plan voor de locaties Kerkplein en de 1e fase van de Havenkom. Dit samenhangend plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen het Platform Binnenstad, eigenaren van locaties en de gemeente. Bovendien zijn er informatie-bijeenkomsten voor andere belangstellenden georganiseerd. Hiermee heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwbouw van een Huis van de Stad in de Havenkom, op de locatie van de huidige dependance. De planning is dat er eind 2017 een stedenbouwkundig plan gereed is dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Parallel hieraan wordt ook een Programma van Eisen voor het Huis van de Stad uitgewerkt. Dit Programma van Eisen betreft zowel de ruimte die gebruikt wordt door inwoners, ambtenaren en bestuur als voor de ruimte waar mogelijk maatschappelijke partijen zich willen huisvesten.

Om een dergelijk nieuwbouwproject te realiseren moet rekening gehouden worden met een tijdsduur van enkele jaren (vanaf een keuze tot ingebruikname). Als een vlotte doorlooptijd passend bij een reguliere projectfasering als vertrekpunt wordt genomen dan kan de volgende planning worden aangehouden:

2018	Stedenbouwkundig plan en Programma van Eisen uitwerken en vaststellen;
2018-2020	Bestemmingsplan
2020	Aanbesteding/Ontwerp
2021 e.v.	Realisatie.

5.5 Samenwerking bedrijfsvoering; Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten

Per 1 januari 2017 is de samenwerking Bedrijfsvoering BLNP formeel van start gegaan. Voor het jaar 2017 zijn jaarplannen opgesteld door de kwartiermakers, die vervolgens zijn vastgesteld door de regiegroep. In het najaar 2017 heeft de eerste monitoring hierop plaatsgevonden door de werkgroep Monitoring. De resultaten hiervan zijn gedeeld met de vier gemeenteraden middels een raadsinformatiebrief. Conform de Regeling Zonder Meer wordt een jaarverslag gemaakt dat wordt vastgesteld door de regiegroep. Het jaarverslag wordt aan de colleges van de deelnemende gemeenten aangeboden.

Het uitgangspunt van de samenwerking is dat het een organisch proces is, waarbij juist op die onderdelen wordt samengewerkt waar de medewerkers de meeste kansen zien. Het is een groeimodel. Dat geldt ook voor de monitoring van de resultaten. Wij mogen trots zijn op de bereikte resultaten in het eerste jaar. Op alle vier de taakvelden, ICT, Financiën, HRM en Juridische Zaken, hebben wij successen behaald op de 4 K's.

(Kwetsbaarheid verminderen, Kwaliteit verbeteren, Kosten verlagen en Kansen creëren voor medewerkers).

- Met betrekking tot het verlagen van kosten zijn de volgende besparingen gerealiseerd:
- Minder inhuur plaatsgevonden, besparing: € 16.000
- Gezamenlijke financiële applicatie, besparing: € 35.000
- Gezamenlijke aanbesteding WA verzekering, besparing: € 51.000
- Formatie Bunschoten ICT is teruggelopen, besparing: € 30.000 (voor het samenwerkingsverband),
- We hebben een gezamenlijke CISO aangesteld en kosten bespaard wanneer elke gemeente dat afzonderlijk zou doen, Besparing elk jaar € 90.000

Inhoudelijk worden ook de eerste voordelen van de samenwerking zichtbaar. Systemen zijn en worden geharmoniseerd, er wordt gezamenlijk beleid opgesteld en personeel wisselt uit en staat samen sterker.

5.6 Informatieveiligheid

De gemeente Nijkerk werkt met veel waardevolle en privacygevoelige informatie. De medewerkers van de gemeente moeten kunnen beschikken over betrouwbare informatie om de klanten optimaal te kunnen helpen en adviseren. Bovendien moeten burgers en bedrijven er op kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn bij de gemeente. Informatiebeveiliging en dus ook het nemen van allerlei beheersmaatregelen om de risico's te beperken, wordt daarom steeds belangrijker.

Het komende jaar werkt de gemeente aan de geleidelijke implementatie van de zogeheten Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). De BIG bestaat uit diverse beveiligingscontroles en –maatregelen. Zo wordt de beveiliging van informatie op orde gebracht. Een slechte beveiliging van informatie veroorzaakt niet alleen imago schade, maar kan ook ingrijpende gevolgen hebben voor zowel de burgers als onze eigen bedrijfsvoering. In absolute zin bestaat een 100% toekomstbestendige informatiebeveiliging niet. De dreigingen en kwetsbaarheden van 10 jaar geleden zijn anders dan nu. Het Cyber Security Beeld Nederland (CSBN) onderstreept de voortdurende verandering van dreigingen en kwetsbaarheden. Informatiebeveiliging is daarom een cyclisch proces, dat telkens moet inhaken op nieuwe ontwikkelingen.

Daarnaast is landelijk de door VNG ontwikkelde Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) uitgerold. Het project ENSIA is een gezamenlijk project van het ministerie van Binnenlandse Zaken, gemeenten, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het ministerie van Infrastructuur & Milieu en de VNG. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Het uitgangspunt is dat aangesloten wordt op de gemeentelijke P&C-cyclus. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan hier ook beter op sturen.

Om tijdig en adequaat te kunnen voldoen aan de normen vanuit de BIG wordt er sinds medio 2015 (ook) op dit vlak nauw samengewerkt in BLNP-verband. Daarnaast is er, om uitwerking te geven aan het informatieveiligheidsbeleid van de gemeente Nijkerk, een eigen CISO aangesteld voor 0,3 fte. De zodoende totaal vijf functionarissen Informatieveiligheid binnen BLNP stemmen regelmatig af, versterken elkaar, verdelen aandachtsgebieden en taken en pakken ontwikkelingen projectmatig op. Als Nijkerk alle relevante taken rond informatieveiligheid zelf zou invullen zou hier meer voor nodig zijn. De BLNP samenwerking levert daarmee synergievoordeel op.

In 2017 is geanalyseerd hoeveel maatregelen van de BIG zijn geïmplementeerd in BLNP-verband. Voor de gemeente Nijkerk bleken 36% van de maatregelen te zijn geïmplementeerd. Aan de hand van het ENSIA project en de P&C cyclus is het de bedoeling om deze score verder uit te bouwen.

Datalekken

Zoals genoemd kan een slechte informatieveiligheid gevolgen hebben zowel de burgers als onze eigen bedrijfsvoering. Een van de graadmeters voor informatieveiligheid zijn datalekken. In Nijkerk in 2017 zijn er drie datalekken geweest die aangemeld zijn bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Deze hadden alle drie geen ernstige gevolgen voor de inwoners van Nijkerk.

Privacy

Door het strengere toezichtregime van de AVG is het meer dan ooit van belang om de 'privacyhuishouding' op orde te hebben. Hiervoor zijn in 2017 voorbereidingen getroffen. Zo zal er een bovengemeentelijke functionaris Gegevensbescherming worden aangesteld en per gemeente invulling gegeven worden aan de functie Privacybeheerder. Hier geldt ook dat de samenwerking synergievoordeel oplevert. De effectuering hiervan krijgt in 2018 zijn beslag, ook in BLNP verband.

Ontwikkelingen op het gebied van informatieveiligheid en privacy

Zoals genoemd zal er in 2018 worden gewerkt aan een verbetering van implementatie van verbetermaatregelen. Veelal zal dit in BNLP-verband gebeuren omdat dit meer slagkracht en synergievoordeel oplevert. De acties op het gebied van informatiebeveiliging en privacy in 2018 richten zich met name op:

- *Inbedding van informatieveiligheid in de organisatie:* Beleggen van verantwoordelijkheden is gezien de nieuwe organisatiestructuur complexer geworden. Daarom wordt naast de invulling van de basisrollen ook gewerkt aan de verantwoordelijkheden binnen de teams.
- *Inrichting van procedures en processen:* Om een nadere invulling te geven aan de beleidsuitgangspunten van de gemeente worden op operationeel niveau procedures en richtlijnen opgesteld en geactualiseerd.
- *Monitoring:* Om te voldoen aan de gestelde eisen uit het informatieveiligheidsbeleid, de AVG en de diverse auditgebieden, moet de gemeente aan kunnen tonen dat niet alleen beleid en procedures zijn ingericht maar ook de naleving en de werking van maatregelen toetsen. Om dit te realiseren wordt een controleplan opgesteld.
- *Bewustwording:* de mens is en blijft de zwakste schakel in de informatiebeveiliging. Daarom zal er structureel aandacht worden geschonken aan het vergroten van het risicobewustzijn van de medewerkers, management en bestuur.
- *Ontwikkeling:* Het komende jaar zet de gemeente in op het optimaliseren van de informatieveiligheid en privacy door de verdere implementatie van de BIG maatregelen. Er worden maatregelen genomen ter bevordering van o.a. de fysieke- en technische toegangsbeveiliging, personele beveiliging en incidentenbeheer. Zo blijft de gemeente aansluiten op de veranderende wetgeving (o.a. Algemene Verordening Gegevensbescherming per 25 mei 2018 (AVG) op het gebied van persoonsgegevens, informatiebeveiliging en privacy.

5.7 Taakstelling en budget

Zoals reeds geprognosticeerd is de bezuiniging op de bedrijfsvoering ten bedrage van € 1,5 miljoen voor 2017 gehaald. Deze bezuiniging loopt echter nog op tot € 1,8 mln. en € 2,1 mln. structureel in respectievelijk 2018 en 2019.

De incidentele budgetten voor investeringen in de bedrijfsvoering (o.a. Huis van de Stad) en frictiekosten laten onderbesteding zien. Enerzijds is dit het gevolg van het verlengen van de planning en anderzijds is het een goede gewoonte geworden om, de soms lastig in te schatten incidentele budgetten, niet uit te putten indien dat niet strikt noodzakelijk is.

5.8 Personeel

Personeelsaantallen

Begin 2017 zijn er nog 242 (= 216 fte) medewerkers in dienst van de gemeente Nijkerk. Dit zijn eind 2017 232 (= 198 fte) medewerkers.

Verzuim

Het ziekteverzuim is het afgelopen jaar gestegen. Het gemiddelde verzuimpercentage in 2017 was 7,5%. Daarmee is het verzuim hoger dan in 2015 (7,3%) en hoger dan het gemiddelde van de bijbehorende gemeenteklasse (4,9% benchmark 2015).

De opbouw van het verzuimpercentage in kort, middellang en lang verzuim is 0,5%, 0,7% en 6,3%. De opbouw in de benchmark (2015) is 1,0%, 0,8% en 3,0%. Met name het langdurig verzuim is - net als de afgelopen jaren - hoog is in veelgevallen niet werk gerelateerd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Met ingang van de jaarstukken 2013 moet de gemeente voldoen aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze wet gaat over het transparant maken in welke mate er binnen een publieke of semipublieke organisatie boven de "Balkenende"-norm wordt verdiend. Daarnaast geldt voor de gemeente dat in ieder geval het inkomen van de raadsgriffier en de gemeentesecretaris in de jaarstukken moeten worden opgenomen (zie WNT verder in de jaarstukken). De genoemde inkomens hebben de norm in 2017 niet overschreden.

5.9 Single Information Single Audit (SiSa)

In het kader van de SiSa-regelgeving wordt in de jaarrekening verslag gedaan over de specifieke uitkeringen. De uitvoering van de SiSa is ingebed in de organisatie en de verbijzonderde interne controle.

De volgende specifieke uitkeringen voor Nijkerk zijn in het kader van de SISA regelgeving als bijlage in jaarrekening opgenomen, waarbij de letters achter de betreffende regeling verwijzen naar de onderdelen in de bijlage SiSa die in deze jaarrekening is opgenomen:

- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) (D9)
- Gebundelde uitkering op grond van Participatiewet Gemeentedeel 2017(G2B)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (G3B)

Met het opnemen van deze bijlage bij de jaarrekening en het inzenden van de jaarrekening naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hoeven voor deze specifieke uitkeringen geen aparte accountantsverklaring meer te worden opgesteld. **De controle op de SiSa-regelingen leverde geen fouten of onzekerheden op.**

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft de relaties van de gemeente weer in zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke organisaties waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. De raad ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen in de programma's, deze paragraaf biedt inzicht in die bijdragen.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de programma's (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.2 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijk: het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester 'afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft' een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

6.3 Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer de gelegenheid zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria, of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.4 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen welke hieronder staan weergegeven, conform het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen:

1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

**) het Financieel Belang is in de BBV gedefinieerd als: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt". Daar waar geen sprake is van een aandelenkapitaal wordt de jaarlijkse bijdrage als risico aangemerkt.

1° gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gevestigd te Arnhem			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder M.L.C. Klein-Schuurs		
Financieel belang	GGD: € 548.752		
	BRW: € 2.627.237		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 5.450.527	€ 8.239.483
	Vreemd vermogen	€ 16.962.717	€ 14.246.499
Resultaat 2017	€ 2.876.000		
Beleidsmatige risico's	-		

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van afvalverwerking		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. van Veelen (lid van Algemeen Bestuur), raadslid W. Oosterwijk (lid van het Regio Bestuur)		
Financieel belang	€ 7.257		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 490.391	€ 463.391
	Vreemd vermogen	€ 5.035.430	€ 268.090
Resultaat 2017	€ 2.316		
Beleidsmatige risico's	-		

3. Regio Food Valley, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder W. van Veelen (leden van Algemeen Bestuur), raadsleden de heer H.J. Bokkers en mevrouw M.J. Doddema Kodde (leden van het Regio Bestuur)		
Financieel belang	€ 124.871		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 1.297.176	€ 1.940.748
	Vreemd vermogen	€ 3.265.146	€ 5.994.796
Resultaat 2017	€ 643.572 voor bestemming, na bestemming € -/- 38720		
Beleidsmatige risico's	-		

4. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. van Veelen (lid van Algemeen Bestuur)		
Financieel belang	€ 571.000		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 1.160.000	€ 580.000
	Vreemd vermogen	€ 10.140.000	€ 6.476.000
Resultaat 2017	€ 1.400.000		
Beleidsmatige risico's			

5. Omgevingsdienst De Vallei			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. van Veelen (lid van Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur)		
Financieel belang	€ 2.031.298		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 957.000	€ 1.145.000
	Vreemd vermogen	€ 2.221.000	€ 2.560.000
Resultaat 2017	€ 340.000		
Beleidsmatige risico's			

2° vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)			
Type	Besloten Vennootschap		
Openbaar belang	Bevorderen recreatie		
Vertegenwoordiging	Wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (lid Aandeelhoudersvergadering)		
Financieel belang	Aandeelhouder		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 55.004	€ **
	Vreemd vermogen	€ 20.958	€ **
Resultaat 2017	€ *		
Beleidsmatige risico's	Eind april 2018 zijn de jaarresultaten 2017 niet bij de gemeente bekend.		

7. ParkeerService U.A.	
Type	Coöperatie
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement
Vertegenwoordiging	Wethouder W. van Veelen
Financieel belang	Parkeergelden worden na aftrek heffings- en inningskosten uitgekeerd aan de gemeente
Vermogen	Niet van toepassing
Resultaat 2017	€ 370.000 netto opbrengst parkeergelden
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe, evenredige kostentoerekening stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen . Voor Nijkerk betekent dit een stijging van S € 12.000 per jaar ingaande 2018.

8. Gastvrije Randmeren			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren.		
Vertegenwoordiging	Wethouder M.L.C. Klein-Schuurs		
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)		
Vermogen	per:	31-12-2016	31-12-2017
	Eigen vermogen	€ 4.479.921	€ **
	Vreemd vermogen	€ 12.123.547	€ **
Resultaat 2017	€ **		
Beleidsmatige risico's	Eind april 2018 zijn de jaarresultaten 2017 niet bij de gemeente bekend.		

9. O-gen			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Gebiedsontwikkeling		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. van Veelen		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan O-gen		
Resultaat 2017	Niet van toepassing		
Beleidsmatige risico's	Geen		

3° stichtingen en verenigingen

Geen

4° overige verbonden partijen

Geen

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de (toelichting op) BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de gerealiseerde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Notitie grondexploitatie

In maart 2016 heeft de commissie BBV een nieuwe notitie grondexploitatie uitgebracht, waarmee de notitie uit 2012 is herzien. De bepalingen en richtlijnen in deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2016. Twee ontwikkelingen hebben zich voorgedaan die een nieuwe herziening noodzakelijk maakten. De Adviescommissie 'Vernieuwing BBV' heeft in 2014 een rapport uitgebracht waarin gesignaleerd werd dat de jaarrekening van de gemeente mogelijk te weinig informatie bevat over grondexploitaties en doet verschillende aanbevelingen om de verslagleggingsregels op dit punt aan te vullen en te verduidelijken. Daarnaast kunnen gemeentelijke grondbedrijven vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig zijn. Voor een goede uitvoering van de nieuwe belastingplicht is het noodzakelijk om in de notitie Grondexploitatie richtlijnen te geven over de afbakening van grondexploitaties en de aan de grondexploitaties toe te rekenen kosten. Concreet betekent deze aangescherpte regelgeving:

- Onderscheid tussen actief en passief (ook wel faciliterend) grondbeleid. De notitie is alleen van toepassing in gevallen waarin de gemeente een actief grondbeleid voert.
- Het is niet meer toegestaan toevoegingen te doen aan een voorziening bovenwijkse voorzieningen. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen is mogelijk door het instellen van een bestemmingsreserve, toevoegingen kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming.
- Zolang er nog geen "Bouwgrond in exploitatie (BIE)" is vastgesteld door de raad moeten kosten van toekomstige plannen geactiveerd worden als (im)materiële vaste activa. Rente mag niet op het actief worden bijgeschreven maar komt jaarlijks ten laste van de exploitatie. Voor Nijkerk betreft dit de plannen "Nijkerkerveen, deelplan 1a, Nijkerkerveen, deelplan 2 Landelijk en Nijkerkerveen, deelplan 3.
- De toegestane toe te rekenen rente van BIE moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE. Voor Nijkerk betekent dit dat de rente waarmee in grondexploitaties is gerekend in 2016 met 2,2%. Voor 2017 is de rente bepaald op 1,8%
- De disconteringsvoet die moet wordt gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties wordt voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Vooralsnog ligt dat percentage op 2%. Dit percentage wordt dus ook door Nijkerk gehanteerd.

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2013 (maart 2013) is de doelstelling als volgt omschreven:

"Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030.

Het grondbeleidsinstrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn".

Het grondbeleid is niet gericht op een actief grondbeleid met als hoofddoel het verwerven van grond. Tot de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) was grondbezit vaak een "must" om een behoorlijk kostenverhaal te kunnen realiseren. Op basis van de Wro kunnen kosten worden verhaald van grondeigenaren door middel van een exploitatieplan. Om die reden kan nu veel vaker een actief/faciliterend grondbeleid of passief/faciliterend grondbeleid worden toegepast zonder grondaankopen.

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is. De gemeente Nijkerk kiest daarom primair voor een actief/ faciliterend grondbeleid:

- De gemeente voert een actief grondbeleid (niet gebaseerd op grondaankopen maar op al verworven grondpositie) vooral op het gebied van het uitgeven van grond, om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is.
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is of niet gevoerd kan worden, onder meer omdat de gemeente geen/een geringe grondpositie heeft.

Als resultaat van het in het verleden gevoerde actieve grondbeleid beschikt Nijkerk over een voorraad bouwgrond die ruim voldoende is voor de realisatie van lopende en toekomstige grondexploitaties. Analyse van de huidige grondportefeuille leert dat nieuwe strategische aankopen op de korte- en middellange termijn niet nodig zijn voor het realiseren van de toekomstige plannen. Verwervingen binnen (nog op te starten) complexen blijven uiteraard tot de mogelijkheden behoren vanuit een ruimtelijk ordeningsmotief of een programmatisch motief (bv. maatschappelijke voorzieningen). Aan de raad worden grondaankopen vanaf € 250.000 vooraf gemeld.

7.3 Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG)

Met de MPG informeert het college de raad tweemaal per jaar over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties in Nijkerk.

De kaderstelling en rapportage over grondexploitatieprojecten kan naast het MPG plaatsvinden in de kadernota, begroting, bestuursrapportages, jaarrekeningen en in afzonderlijke projectbesluiten. In de Nota Grondbeleid 2013 is besloten dat minimaal eenmaal per jaar alle actieve en niet-actieve grondexploitaties worden geactualiseerd. De MPG wordt twee maal per jaar aan de raad ter vaststelling aangeboden, bij de jaarstukken en bij de begroting. De geactualiseerde MPG ontvangt u tegelijkertijd bij deze jaarstukken. In de rekening zijn via programma 2 (Economie en bedrijfsomgeving), programma 4 (Wonen en woonomgeving) en de mutaties op de reserves de grondexploitaties financieel verwerkt. In deze MPG informeren wij u uitgebreid over alle belangrijke ontwikkelingen van grondexploitaties en leggen hierbij eventuele besluitpunten voor. Daarom is er voor gekozen om de paragraaf 7 Grondbeleid beknopt te houden.

7.4 Prognose grondexploitatie

Onderstaand wordt een korte samenvatting van resultaten van de grondexploitaties gegeven, gebaseerd op de meest actuele ramingen die bekend zijn.

Tabel 7.4.1 Overzicht van (actuele) grondexploitaties

Grondexploitatie (progr. 4)	Start	Verwacht einde looptijd	Vermoedelijk netto contant resultaat jaarrekening 2017	Vermoedelijk netto contant resultaat begroting 2018	Vermoedelijk nominaal resultaat jaarrekening 2017
Sportweg	2012	2018	€ - 79.000	€ - 118.000	€ - 74.000
Nijkerkerveen de Bunt 1b	2011	2018	€ - 47.000	€ - 54.000	€ - 46.000
Weidelaan	2010	2018	€ 121.000	€ 349.000	€ 111.000
De Globe	2015	2018	€ 107.000	€ 126.000	€ 191.000
Nijkerkerveen deelplan 2, dorp	2014	2020	€ 225.000	€ 256.000	€ 248.000
Doornsteeg	2015	2030	€ 2.252.000	€ 1.861.000	€ 6.631.000
Diverse inbreidingsplannen	div.	div.	€ -28.000	€ 1.172.000	€ 10.000

Fysieke bedrijfs-infrastuctuur (progr. 2)					
Westkadijk	2015	2020	€ 42.000	€ 189.000	€ 105.000
Arkerpoort	2011	2021	€ 823.000	€ 2.456.000	€ 911.000
Spoorkamp	2011	2026	€ 2.344.000	€ 3.388.000	€ 3.425.000
De Flier	2013	2040	€ 107.000	€ 1.044.000	€ 943.000

Tabel 7.4.2 Overzicht boekwaarden van nog niet in exploitatie genomen complexen gronden

Complexen (MVA)	Grondvoorraad per 31 december 2017	Boekwaarden per 31 december 2017	Vermoedelijke start grondexploitatie
Nijkerkerveen deelplan 1a	± 3,3 ha	€ 2.060.000	2018
Nijkerkerveen deelplan 2, landelijk	± 2,9 ha	€ 643.000	2020
Nijkerkerveen deelplan 3	± 11,3 ha	€ 958.000	n.n.b.

7.5 Afsluiten grondexploitaties en winst/verliesneming

Via het vaststellen van de jaarrekening 2017 stellen wij u voor om tot tussentijdse winstneming over te gaan. De Commissie BBV heeft als uitleg van de notitie grondexploitatie 2016 een nadere uitleg uitgebracht met richtlijnen om winst te nemen conform de POC methode (percentage of completion). Hierbij wordt de realisatie afgezet tegen de raming, waarbij we een onzekerheidspercentage van 10% op de kosten en 5% op de baten hanteren. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Resultaten uit grondexploitaties komen ten goede aan de reserve bouwgrondexploitatie, verliezen worden onttrokken uit de reserve bouwgrondexploitatie.

Winstneming 2017

In de jaarrekening 2017 is er uit de grondexploitatie van Arkerpoort, Spoorkamp, Weidelaan, Hostbeek en Doeland tussentijds winst genomen. Het gaat om een bedrag van respectievelijk € 1.742.000, € 809.000, € 228.000, € 946.000 en € 176.000. Deze winst is genomen conform de berekeningen van de POC methode, zoals in de vorige alinea beschreven. De winsten worden gestort in de reserve bouwgrondexploitatie. Daarnaast is het project Oosterpoort afgesloten. Ook dit positieve saldo van € 151.000 is gestort in de reserve bouwgrondexploitatie. Voor dit project was een verliesvoorziening van € 2 miljoen gevormd, deze is dus niet geheel nodig geweest.

Verlaging verliesvoorziening 2017

De verliesvoorziening van De Flier is verlaagd met € 1.100.000.

Conform de nieuwe BBV-regelgeving is het niet meer toegestaan om grondexploitaties een langere doorlooptijd dan 10 jaar te geven. Dit heeft met name consequenties voor De Flier, want dat betekent dat alle kosten en opbrengsten die na de periode van 10 jaar (=2027) gefaseerd waren niet meer mogen worden meegenomen. Omdat in een grondexploitatie vaak de kosten voor de baten uitgaan betekent deze gewijzigde regelgeving dat er aan het eind van de 10-jaars periode nog een behoorlijk deel van de boekwaarde niet is goedgeemaakt. Omdat dit als een verlies wordt gezien, dient hier een voorziening voor getroffen te worden. Per 31 december 2016 was de hoogte van de verliesvoorziening € 13,2 miljoen. Doordat de eindtijd is verschoven van 2026 naar 2027 verbeterde het resultaat met € 1,1 miljoen. De verliesvoorziening is met hetzelfde bedrag verlaagd. Hierbij wordt wel opgemerkt dat bij gelijkblijvende omstandigheden deze verliesvoorziening verder wordt goedgeemaakt: volgend jaar mogen de kosten en opbrengsten die in 2028 verwacht worden, weer worden opgenomen in de grondexploitatie. In het jaar daarna geldt dit voor de kosten en opbrengsten in 2029, enzovoorts. Omdat in de laatste jaren meer opbrengsten dan kosten worden gerealiseerd, zal ceteris paribus aan het eind van de grondexploitatie de nu getroffen verliesvoorziening geheel zijn vrijgevallen.

Verliesneming 2017

In de jaarrekening 2017 zijn een tweetal projecten afgesloten, te weten Het Bakken en Corlaer. Deze leverden een verlies op respectievelijk € 85.000 en van € 15.000. Het verlies van Het Bakken was voorzien in het MPG en wordt voornamelijk veroorzaakt door een noodzakelijke grondaankoop. Het negatieve saldo van Corlaer betekent niet dat het project met verlies is afgesloten. In het verleden zijn er diverse winstnemingen uit dit project geweest, ter hoogte van € 12,8 miljoen.

7.6 Voorzieningen

Een voorziening wordt getroffen wanneer een grondexploitatie wordt afgesloten, maar er nog resterende werkzaamheden moeten worden verricht. Het geld dat daarvoor nodig is wordt in de voorziening bouwgrondexploitatie gestort, waar vervolgens de resterende kosten uit betaald worden. Op dit moment is 1 voorziening getroffen voor de projecten Middelaar, De Flier (Milieustraat) en Watergoor, afwikkeling Oosterpoort en Corlaer.

Complexen	Stand 31-12- 2017	Stand 31-12- 2016
Middelaar, De Flier (M) en Watergoor, Oosterpoort, Corlaer	€ 556.000	€ 316.000
Totaal	€ 556.000	€ 316.000

7.7 Reserve en risico's bouwgrondexploitatie

De raad stelt jaarlijks de hoogte vast waar de reserve Bouwgrondexploitatie minimaal aan moet voldoen. Deze reserve is ter dekking van onvoorziene zaken en incidentele tegenvallers.

Risico's van grondexploitaties vinden daarmee primair hun weg naar de reserve Bouwgrondexploitatie en komen niet direct ten laste van de algemene middelen. De reserve Bouwgrondexploitatie wordt gevoed vanuit de positieve saldi van afgesloten grondexploitaties.

De nota grondbeleid geeft aan dat de omvang van de reserve is afgestemd op de hoogte van de risico's die de gemeente in totaal loopt binnen alle grondexploitaties. Deze benodigde omvang is berekend door uit te gaan van een dekking van 80% van de gewogen risico's. Dit komt overeen met de ratio voor het algemene weerstandsvermogen dat in de nota risicomangement is vastgelegd. Indien het verwachte positieve resultaat van een grondexploitatie hoog genoeg is om het gewogen risico van de betreffende grondexploitatie op te vangen, wordt hiervoor geen reservering in de reserve opgenomen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV. De ontwikkeling van de reserve bouwgrondexploitatie wordt hieronder weergegeven. In het MPG welke u ook ontvangt bij deze jaarrekening wordt een geactualiseerde relatie gelegd tussen de hoogte van de reserve grondexploitatie en het gewogen risico.

Reserve Bouwgrondexploitatie	€
Stand 1-1-2017	5.674.000
Promotie Acquisitie	- 60.000
Rente-effect	- 485.000
VPB-druk 2017, voorlopige aangifte	- 217.000
Winstneming Arkerpoort	1.742.000
Winstneming Spoorkamp	809.000
Winstneming Weidelaan	228.000
Winstneming Horstbeek	946.000
Winstneming Doeland	176.000
Afsluiting complex Oosterpoort	151.000
Verlaging verliesvoorziening De Flier	1.100.000
Verlaging verliesvoorziening Westkadijk	207.000
Afsluiting complex Het Baken	-85.000
Afsluiting complex Corlaer	-15.000
Stand 31-12-2017	10.171.000

Deel B Jaarrekening

Algemeen

De jaarstukken zijn net zoals de (programma)begroting onderverdeeld in twee delen. Bij de begroting zijn deze delen de beleidsbegroting en de financiële begroting en bij de jaarstukken het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag, bestaande uit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de paragrafen, is in het voorgaande aan de orde geweest. Nu is de jaarrekening aan de orde. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

Toelichting overzicht van baten en lasten

Dit onderdeel vormt een samenvatting van de financiële jaarrekening. Het geeft de budgettaire verschillen weer ten opzichte van de begroting. Daarnaast geeft dit onderdeel inzicht in de ontwikkeling van de balans als gevolg van de mutaties in deze jaarrekening.

Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten bevat de financiële verantwoording over de toegekende budgetten voor de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de mutaties op de reserves.

Om deze financiële verantwoording te kunnen afleggen is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen dat in ieder geval de begrote bedragen voor en na wijziging en de gerealiseerde bedragen worden opgenomen. Verder worden de verschillen tussen begroting na wijziging en de realisatie toegelicht. Het gaat hierbij om de "waardoor"-vraag.

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen in reserves

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de toevoegingen en onttrekkingen in de reserves. Het gaat hierbij om zowel incidentele als structurele mutaties.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Hier wordt overzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk zijn gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag zijn opgenomen.

De balans en de toelichting

Via de balans komt de financiële positie van de gemeente in beeld. De balans en de toelichting op de balans zijn opgesteld overeenkomstig de in het BBV voorgeschreven verplichte rubrieken en vereisten.

In de toelichting op de balans vindt u ook de grondslagen van waardering van de activa en de passiva. Deze zijn overeenkomstig de financiële verordening

Toelichting overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt het verschil weergegeven tussen de uitkomsten van de jaarrekening 2017 ten opzichte van de verwachte uitkomsten van de begroting 2017 ná wijzigingen.

Resultaat	2017 -/-=nadeel
Saldo begroting 2017	21
Begrotingswijzigingen 2017	-14
Verwacht saldo 2017	V 7
Jaarrekening 2017	225
Toe te lichten verschil	V 218

In onderstaande tabel worden de overige afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht:

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

bedragen x € 1.000

Overzicht afwijkingen			
Progr.	Onderwerp	I/S	
1	<i>Lagere kosten preventieve gezondheidszorg</i> Vanwege Samen aan Zet zijn er op dit onderwerp lagere uitgaven geweest.	I	77
1/2	<i>Overheveling budgetten Samen aan Zet naar 2018</i> De uitvoering/financiële afwikkeling van diverse projecten vanwege Samen aan Zet voor cluster 1 en 2 zal plaatsvinden in 2018. Via de 1 ^e bestuursrapportage zullen wij vragen de vrijvallende middelen in 2017 weer beschikbaar te stellen.	I	88
2	<i>Hogere opbrengst toeristenbelasting</i> De opbrengst toeristenbelasting valt € 80.000 hoger uit. Een deel hiervan is het gevolg van het opleggen van de aanslag in 2017 over 2016. Mogelijk leidt dit tot een structureel voordeel.	I	80
3	<i>Opbrengst WABO-leges</i> De opbrengst van de leges neemt toe door een toename van het aantal verleende vergunningen door de OddV.	I	435
3	<i>Terugbetaling WABO-leges</i> In 2017 zijn er leges terugbetaald vanwege onterechte geheven leges voor het bestemmingsplan Binnenstad. Wij hebben u hierover per raadsinformatief geïnformeerd.	I	-100
4	<i>Food Valley</i> Nadeel afrekeningen / voordelen oude jaren Milieu Food Valley	I	-123
6	<i>Verstrekking documenten burgerzaken</i> Per saldo levert de verstrekking van documenten e.d. op het gebied van burgerzaken een voordeel.	I	50
7	<i>Lagere algemene uitkering</i> Op basis van de decembercirculaire valt de algemene uitkering lager uit. Dit heeft voornamelijk te maken met de ontwikkeling van de maatstaven en de afwikkeling van 2015	I	-232
7.	<i>Hogere overige belastingopbrengsten</i> De opbrengsten voor de OZB en de hondenbelasting vallen hoger uit.	I	90
Div.	<i>Negatief resultaat op doorbelasting van personeels- en bedrijfsvoeringskosten</i> In 2017 zijn er minder uren doorbelast vooral investeringen en voorzieningen dan geraamd. Dit sluit aan bij de trend van de laatste jaren. Via de begroting 2018 hebben wij al op deze trend ingespeeld.	I	-450
Div.	<i>Salaris en inhuurkosten binnen bestaand budget</i>	I	0
Div.	<i>Lagere afschrijvingslasten vanwege uitvoering investeringsprogramma</i>	I	160
	<i>Overig</i>	I	143
Totaal			V 218

Ontwikkeling resultaat sociaal domein

Het afgelopen jaar is de gemeente Nijkerk in het kader van "Samen aan Zet" begonnen met het opzetten van dialooggroepen om samen met inwoners, bedrijven en organisaties in dialoogtafels in gesprek te komen over de vraag: hoe houden wij met het beschikbare geld de voorzieningen voor onze gemeente op orde?

Binnen de dialoogtafel sociaal domein is specifiek aandacht geweest voor de transformatie binnen het sociaal domein waarbij innovatie, preventie, ontschotting, inclusie, vraaggericht werken en samenwerking centraal staan. De visie en voorstellen van deze dialooggroep zijn in 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad van Nijkerk. Door alle betrokkenen is hier hard aan gewerkt.

Daarnaast is er in Nijkerk o.a. ook veel werk verzet voor de evaluatie van de gebiedsteams, de monitor sociaal domein, nieuwe inkoop afspraken met zorgaanbieders, het inbesteden van de zorgadministratie voor WMO begeleiding en dagbesteding, het project regie in het sociale domein en de begeleiding van statushouders.

Er wordt continue gestreefd naar een optimale administratieve afstemming met externe partijen over de productiecijfers van zorgaanbieders. Dit heeft voor 2017 nog niet geresulteerd in een gewenste situatie. Het bleek hierdoor wederom lastig de begroting tijdig bij te sturen.

De kosten voor zowel de WMO zorg in natura als de Jeugdzorg zijn in het afgelopen jaar verder toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

Voor de uitgaven in relatie tot het CAK en de SVB merken wij het volgende op:

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen- en ouderbijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau. De in het boekjaar verantwoorde baten uit hoofde van ouderbijdragen en eigen bijdragen zijn dan ook gebaseerd op de opgaven van het CAK.

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

bedragen x € 1.000

Overzicht van het verloop saldo sociaal domein	
Saldo volgens 2 ^e bestuursrapportage 2017 (a)	N -251
Mutaties: (b)	
De uitrol van het "Kindpakket" is gedurende het afgelopen jaar in Nijkerk gestart, uiteindelijk waren de uitgaven lager dan voorzien. Het is de verwachting dat er vanaf 2018 meer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die het "Kindpakket" aan de inwoners van Nijkerk biedt. Verder was er ondanks de landelijke trend een geringer beroep van inwoners op schuldhulpverlening.	99
Minder uitgaven voor bijstandsverlening door minder verstrekte uitkeringen en hogere inkomsten uit terugbetaalde bijstand.	69
De hogere kosten voor Jeugdzorg worden grotendeels veroorzaakt door een autonome toename van het beroep op ambulante jeugdhulp zorg in natura (ZIN) en meer uitgaven voor Persoonsgebonden budgetten (PGB) Jeugd via de Sociale verzekeringsbank (SVB) ten opzichte van de verwachting in het najaar.	-819
Minder kosten van inhuur van extern personeel voor versterking van re-integratie activiteiten en bemensing van de gebiedsteams door verloop en ziekte.	105
Hogere uitgaven voor huishoudelijke hulp in natura door een toename in de laatste maanden van het afgelopen jaar.	-92
Meer uitgaven voor WMO begeleiding en dagbesteding zorg in natura dan voorzien. Veel declaraties zijn nog eind 2017 en begin 2018 ontvangen.	-482
Overig	62
Saldo sociaal domein jaarrekening 2017 (a+b)	N -1.308

Het saldo van het sociaal domein is overeenkomstig het door uw raad vastgestelde beleid, onttrokken aan de reserve sociaal domein. In welke mate de genoemde ontwikkelingen doorwerken na 2017 is in de bovenstaande tabel voor zover van toepassing toegelicht.

Overzicht van baten en lasten

Tabel 2.1 Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Begroting 2017 primair			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. Programma's									
1. Leefstijl	4.960	188	4.772	5.788	188	5.600	6.130	172	5.958
2. Economie en bedrijfsomgeving	15.339	10.421	4.918	15.710	11.214	4.496	20.978	21.519	-540
3. Veiligheid en handhaving	7.345	2.118	5.227	8.124	2.735	5.389	8.451	5.197	3.254
- Wonen en bouwen Cluster V&H	2.686	1.145	1.542	2.791	1.595	1.197	2.600	1.920	680
- Overig	4.659	973	3.685	5.333	1.140	4.192	5.851	3.277	2.574
4. Wonen en woonomgeving	21.912	16.140	5.772	22.929	16.626	6.303	34.544	30.728	3.816
- Bedrijfskavels	8.502	9.333	-832	8.502	9.333	-832	19.569	23.116	-3.546
- overig	13.410	6.807	6.604	14.427	7.293	7.135	14.974	7.612	7.362
5. Sociaal Domein	23.486	1.098	22.389	24.823	1.019	23.804	25.998	1.034	24.964
- overig	23.486	1.098	22.389	24.823	1.019	23.804	25.998	1.034	24.964
6. Bestuur en bedrijfsvoering	11.698	1.036	10.662	12.839	991	11.848	12.210	1.115	11.095
Totaal A	84.740	31.001	53.740	90.213	32.773	57.440	108.311	59.764	48.547
B. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien									
- Algemene dekkingsmiddelen	-300	11.235	-11.534	-432	11.397	-11.828	447	11.620	-11.173
- Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	3	44.307	-44.304	3	45.258	-45.255	5	45.026	-45.021
- Overige baten en lasten	1.262	158	1.104	4.051	158	3.893	784	160	624
Totaal B	965	55.700	-54.734	3.622	56.813	-53.190	1.236	56.806	-55.570
Gerealiseerd saldo van baten en lasten (A+B)	85.705	86.701	-994	93.835	89.586	4.250	109.546	116.570	-7.023
C. Mutaties reserves									
1. Leefstijl	0	376	-376	0	1.168	-1.168	0	1.561	-1.561
2. Economie en bedrijfsomgeving	516	60	456	516	593	-77	5.296	339	4.956
3. Veiligheid en handhaving	0	0	0	0	645	-645	0	2	-2
4. Wonen en woonomgeving	1.125	192	933	1.935	1.002	933	5.986	1.132	4.854
5. Sociaal Domein	0	159	-159	404	814	-410	404	1.871	-1.467
6. Bestuur en bedrijfsvoering	0	507	-507	0	1.463	-1.463	238	487	-249
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.530	904	626	1.810	3.237	-1.427	1.968	1.702	266
Totaal C	3.171	2.198	973	4.665	8.922	-4.257	13.893	7.094	6.798
Gerealiseerd resultaat (A+B+C)	88.876	88.899	-21	98.500	98.508	-7	123.439	123.664	-225

1 bedragen met een minteken in de kolom saldo betekent een batig saldo

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het is daarbij van belang dat het gaat om 'eenmalige zaken'. In het overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, worden per programma de posten groter dan € 50.000 afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag opgenomen.

De posten per programma vermeld onder "budgettair effect" betreffen een afwijking op het resultaat en zijn als zodanig opgenomen in de toelichting van baten en lasten. De posten vermeld onder "budgettair neutraal" hebben geen effect op het resultaat, voornamelijk door middel van inzet van reserves. Deze laatste categorie bevat eenmalige activiteiten, welke nog niet zijn afgerond. In de kolom 2017 is zichtbaar gemaakt welke activiteiten dit betreft.

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Onderwerp	Begroot ná wijz.	Werkelijk -/- = voordeel	2017		
			verschil	I	reserve
Programma 1					
Budgettair effect					
Niet van toepassing	0	0	0	0	0
Budgettair neutraal					
Zwembad Spookkamp	509	191	318		-318
Investeringsbijdrage kantine Veensche Boys	101	2	99		-99
Extra afschrijving Bad Bloemendal en Zwembad De Slag	0	993	-993		993
Ontwikkeltraject sportaccommodaties	125	17	108		-108
Overig 'uitvoeringsprogramma dialoog Samen aan Zet'	38	12	26		-26
Totaal programma 1	772	1.215	-442	0	442
Programma 2					
Budgettair effect					
Overig	5	6			
Budgettair neutraal					
Uitvoeringsprojecten Regio FoodValley	138	22	117		-117
Geld is geïmporteerd voor de uitvoeringsprojecten van de Strategische agenda Foodvalley.					
FoodProductionCluster	75	0	75		-75
Uitvoeringsprogramma dialoog 'Samen aan Zet'	178	55	178		-178
Overig	66	46	49		-49
Bouwgrond bedrijfskavels	-469	-5.431			
Totaal programma 2	-8	-5.302	419	0	-419
Programma 3					
Budgettair effect					
Visie Havenkom	54	42			
Overig	0	14			
Budgettair neutraal					
Implementatie Omgevingswet					
De voorbereidingen (en daarmee ook de kosten) van de implementatie zijn getemporiseerd door zowel verschuiving van kracht worden Omgevingswet van 2018 naar 2019 als ook door interne organisatieombouw naar teams.	150	0	150		-150
1e fase Havenkom	500	0	500		-500
Beeldkwaliteitsplein Kerkeplein	70	2	69		-69
Totaal programma 3	774	57	719	0	-719

Programma 4		
Budgettair effect		
Aankoop Hulkesteijn	347	347
Opbrengst verkoop Hulkesteijn	-380	-379
Budgettair neutraal		
Aanleg carpoolplaats	251	0
Als gemeente hebben wij momenteel geen grond beschikbaar voor de aanleg van een carpoolplaats en zijn we op zoek naar oplossingen. Echter, als gevolg van marktontwikkelingen (faillissement derden) is het project halverwege het jaar stil komen te liggen. Aangezien er behoefte is aan een carpoolplaats wordt er nog wel steeds gezocht naar manieren om de carpoolplaats te realiseren. (reservering Dialoog?)		
Overig	25	0
Winstneming inbreidingslocaties		421
Vrijval voorzieningen bovenwijken en voorzieningen Nijkerkerveen naar de reserve bovenwijkse voorzieningen	0	-1970
Totaal programma 4	243	-1.581

U	I	Res.
251		-251
25		-25
-1970		1970
276	0	-276

Programma 5		
<i>Niet van toepassing</i>		
Totaal programma 5	0	0

U	I	Res.
0	0	0

Programma 6		
Budgettair effect		
Niet van toepassing	0	0
Budgettair neutraal		
Dialoog 'Samen aan Zet'	785	234
Investerings veranderplan	579	329
Voorbereiding ontw. Havenkom/Kerkplein/Huis van de Stad	110	92
Totaal programma 6	1.474	655

U	I	Res.
0	0	0
502	0	-502
250		-250
18		-18
770	0	-770

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
Budgettair effect		
Niet van toepassing		
Budgettair neutraal		
Frictiekosten	2.391	580
De incidentele budgetten voor investeringen in het veranderplan (o.a. Huis van de Stad) en frictiekosten laten onderbesteding zien. Enerzijds is dit het gevolg van het verlengen van de planning en anderzijds is het een goede gewoonte geworden om, de soms lastig in te schatten incidentele budgetten, niet uit te putten indien dat niet strikt noodzakelijk is.		
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.391	580
Totaal overzicht incidentele baten en lasten	5.647	-4.377

U	I	Res.
2.135		-2.135
1.742	0	-1.742

Mutaties reserves		
Woningbouw- en bedrijfskavels	1.558	6.607
Programma 1	-792	-1.215
Programma 2	-533	2.695
Programma 3	-720	-1,5
Programma 4	-25	970
Programma 5	-401	-871
Programma 6	-1.542	-1.273
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-2.683	-930
Totaal saldo incidentele baten en lasten	-5.138	5.982

Totaal incidentele baten en lasten (a+b)	509	1.605
---	------------	--------------

Via vaststelling van de jaarrekening vindt de overboeking van de eenmalige activiteiten, gedekt door reserves, plaats van 2017 naar 2018. In onderstaande tabel vindt u de opbouw en de vergelijking met de jaarrekening 2016.

Verloopoverzicht eenmalige activiteiten gedekt door reserves (waaronder investeringen maatschappelijk nut)			Bedragen x € 1.000	
	Rekening 2016	Rekening 2017		
Restantbudget per 31 december	11.138	4.032		
Budgetten toegekend in begrotingsjaar	9.886	2.058		
Beschikbaar budget	21.024	6.090		
Besteed budget	9.968	1.817		
Restantbudget per 31 december	11.056	4.272		
Waarvan wordt afgerekend (niet meer benodigd)	682	500		
Overboeken naar volgend jaar	10.374	3.772		

Overig

De gemeente Leusden is voor de (lichte) Gemeenschappelijke Regeling Zonder Meer Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten (BLNP) het onderhoud van Key2Financiën overeengekomen met Centric. De (aanbestedingsrechtelijke) waarde van de overheidsopdracht betreft tenminste € 384.000 ex BTW.

Ter zake onderhavige overheidsopdracht heeft geen Europese aanbestedingsprocedure plaats gevonden. Het aangaan van de twee overeenkomsten met Centric is dus in beginsel onrechtmatig (in strijd met het Europese aanbestedingsrecht).

De (lichte) Gemeenschappelijke Regeling Zonder Meer Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten (BLNP) heeft geen rechtspersoonlijkheid (en kan dus niet zelfstandig aan het rechtsverkeer deelnemen). In dit verband is het bepaalde in de 'Notitie verbonden partijen' van de Commissie BBV uit oktober 2016 relevant: De betreffende onrechtmatigheid wordt verdeeld over de betreffende gemeente volgens een vastgestelde verdeelsleutel.

Voor de gemeente Nijkerk betekent dit een onrechtmatigheid inzake niet naleving van Europese aanbestedingsregels van € 136.000

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

In 2017 hebben de mutaties op de reserves een nadelig effect op het eindresultaat van € 8.907.000. Dit betekent dat er per saldo € 8.907.000 meer is gestort dan geraamd. De mutaties in de reserves kunnen worden onderscheiden in mutaties vanwege incidentele baten en lasten, mutaties vanwege structurele baten en lasten en mutaties vanwege de bouwgrondexploitaties. De opbouw is als volgt:

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

bedragen x € 1.000

Overzicht mutaties reserves			
Omschrijving	Begroot ná wijz.	Werkelijk	Verschil
Incidentele baten en lasten	6.696	626	6.070
Bouwgrondexploitatie	-1.558	-6.607	5.049
Structurele baten en lasten	-880	-816	-64
Totaal	4.258	-6.798	11.056

Voor de toelichting op de mutaties vanwege incidentele baten en lasten en grondexploitatie wordt verwezen naar tabel 'Overzicht incidentele baten en lasten'.

De mutaties die betrekking hebben op de structurele baten en lasten zijn als volgt opgebouwd:

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

bedragen x € 1.000

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves			
Omschrijving	Begroot ná wijz.	Werkelijk	Verschil
Ingroei vanwege dividendverlies vanwege verkoop aandelen Vitens	-69	-69	0
Opbrengst Precariobelasting	1810	1.833	-23
Reserve vervanging kunstgrasveld	-25	-25	0
Wachtgeld Wethouders	-91	-77	-14
Investerings in Nijkerkse samenleving	-11	-11	1
Reserve investeringen economisch nut	-278	-262	-16
Reserve bouwgrondexploitatie	-60	-60	0
Voorlopige aangifte VPB 2017 Grex	0	-216	216
Reserve bereikbaarheid binnenstad	36	36	0
Egalisatiereserve parkeren binnenstad	11	0	11
Natuur en Landschap (LOP)	-15	0	-15
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	36	-144	180
Egalisatiereserve begraafplaatsen	-77	-77	0
Egalisatiereserve facilitaire zaken	98	238	-140
Stelpost stadhuis	0	135	-135
Dekking rente resultaat bouwgrond	-485	-485	0
Totaal	880	816	65

De raad heeft in de periode vanaf 2006 besloten om de kapitaallasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserve investeringen met economisch nut te brengen.

Toelichting op verloop investeringskredieten

Via de begroting en raadsvoorstellen stelt u kredieten beschikbaar. Via onderstaand overzicht leggen wij verantwoording af over het verloop van deze toegekende kredieten.

Verloopoverzicht investeringskredieten

Verloop overzicht bedrag * € 1.000	Totaal	Riolering	Onderwijs	Sport	Bedrijfsvoering	Openbare ruimte	Overig
Restantkrediet 31-12-2016	12.384	1.036	1.121	8.296	1.153	42	735
Restant eenm. Inves.kr. 31-12-2016	6.342	0	0	0	0	6.342	115
Kredieten 2017	12.524	1.345	4.760	215	402	5.767	35
Beschikbaar 01-01-2017	31.250	2.381	5.881	8.511	1.555	12.151	770
Besteed in 2017	13.195	1.094	1.953	5.126	333	4.522	167
Restantkrediet 31-12-2017	18.055	1.287	3.928	3.385	1.222	7.629	603
Waarvan wordt afgerekend	277	280	(23)	(42)	31	27	4
Overboeken naar 2018	17.778	1.007	3.951	3.427	1.190	7.602	599

WNT (Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke/semipublieke sector)

Publicatieverplichting beloning regulier

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden (dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband, c.q. de periode van inhuur). Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de gemeente op grond van de WNT en artikel 28 BBV in de toelichting op de overzicht van baten en lasten in de jaarrekening het volgende opnemen:

- de naam;
- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar;
- de beloning in het voorgaande jaar;
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Het overzicht van de totale bezoldiging per topfunctionaris is opgenomen in bijlage 7.

Balans en toelichting

Tabel De balans

(Bedragen x € 1.000)		
ACTIVA	31-12-17	31-12-16
Vaste activa		
<i>Immateriële vast activa</i>	0	0
<i>Materiële vaste activa</i>	78.501	73.824
Investerings met economisch nut	57.944	53.742
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven	20.062	19.667
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	495	415
<i>Financiële vaste activa</i>	2.774	5.172
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	128	128
Overige langlopende leningen	2.646	5.044
Totaal vaste activa	81.275	78.996
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	13.850	24.936
Grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.809	24.900
Gereed product en handelsgoederen	41	36
Vooruitbetalingen	0	0
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	19.629	9.741
Vorderingen op openbare lichamen	6.385	6.024
Rekening-courantverhouding met het Rijk	9.186	335
Overige vorderingen	4.058	3.382
Overige uitzettingen	0	0
<i>Liquide middelen</i>		627
Kassaldi		1
Banksaldi		626
<i>Overlopende activa</i>	4.876	4.837
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	4	
- overige Nederlandse overheidslichamen	290	819
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten last van volgende begrotingsjaren komen	4.582	4.018
Totaal vlottende activa	38.355	40.141
TOTAAL ACTIVA	119.630	119.137
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 bestaat.	438	222

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>		
PASSIVA	31-12-17	31-12-16
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	59.759	52.735
Algemene reserve	16.540	15.578
Bestemmingsreserves	42.993	34.037
Gerealiseerde resultaat	225	3.121
<i>Voorzieningen</i>	21.388	20.321
Voorzieningen	21.388	20.321
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	26.757	31.237
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.743	27.723
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	3.000	3.500
Waarborgsommen	13	13
Totaal vaste passiva	107.903	104.293
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	4.893	776
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
Overige schulden	4.893	776
<i>Liquide middelen</i>	559	
Banksaldi	559	
<i>Overlopende passiva</i>	6.274	14.068
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.706	7.831
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	274	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.245	5.631
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	49	606
Totaal vlottende passiva	11.727	14.844
TOTAAL PASSIVA	119.630	119.137
Totaal gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	4.769	5.225

Toelichting op de balans

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voor zover niet anders vermeld wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stelselwijziging investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De verantwoording van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut gebeurde tot 31 december 2016 direct in de lasten. Vanaf 1 januari 2017 is de keuzemogelijkheid ten aanzien van het wel of niet activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vervallen. Vanaf 1 januari worden derhalve alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Vaste activa

In artikel 13 van de financiële verordening is vastgelegd via welke methodiek investeringen worden afgeschreven en gewaardeerd. Kort samengevat betekent dat alle nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2004 lineair afgeschreven worden en dat investeringen die op 31 december 2003 al via een andere methodiek werden afgeschreven, afgeschreven blijven worden via deze methodiek. Concreet betekent dit dat wij lineair en annuïtair afschrijven. Vanaf 2008 wordt er pas afgeschreven na het moment van ingebruikname van het activum. Op investeringen met een maatschappelijk nut wordt volgens hetzelfde artikel uit de financiële verordening niet afgeschreven, maar rechtstreeks onder aftrek van bijdragen door derden en onttrekking uit reserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In dat geval moet in het raadsbesluit de afschrijvingstermijn worden aangegeven. In 2017 zijn wij hier in overeenstemming met de raadsbesluiten mee omgegaan.

Vlottende activa

Vorraden

Met ingang van 1 januari 2016 zijn de niet in exploitatie genomen bouwgronden, tegen dezelfde boekwaarde opgenomen op de balans: materiele vaste activa, categorie Gronden en terreinen. Op deze materiele activa wordt dan ook geen rente en overige kosten toegeschreven. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden. De onderhanden werken (waaronder de bouwgrond in exploitatie) zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten. In de gevallen dat de boekwaarde de huidige marktwaarde overschreed is er een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het bedrag dat de overschrijding opheft. Dit laatste geldt zowel voor niet in exploitatie genomen gronden als wel in exploitatie genomen gronden. De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

De rentetoerekening gebeurt op de grondslagen van het BBV. Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

Rentepercentage bedraagt	1,80 %
Kostenindexatie bedraagt	2,00 %
Opbrengstenindexatie bedraagt	0,00 %
Discontovoet	2,00 %

Liquide middelen

De liquide middelen zijn verantwoord tegen de nominale waarde.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vaste passiva

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Jaarlijks vindt door de raad, via de Voorjaarsnota, actualisatie van de te stellen bestemmingsreserves plaats. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De opgenomen leningen zijn gewaardeerd tegen het restant leningsbedrag (nominale waarde verminderd met gedane aflossingen).

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Het kortlopende vreemde vermogen is opgenomen tegen de nominale waarde.

Cijfermatige toelichting op de balans

VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
De samenstelling van deze post is:	31-12-2017	31-12-2016
Totaal	0	0
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
De samenstelling van deze post is:	31-12-2017	31-12-2016
Gronden en terreinen	5.347.000	4.668.000
Strategische gronden	3.662.000	3.662.000
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	41.091.000	39.535.000
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	19.169.000	18.628.000
Vervoersmiddelen	318.000	473.000
Machines, apparaten en installaties	3.848.000	2.807.000
Overige materiële vaste activa	5.053.000	4.051.000
Onderhanden werk	0	0
Totaal	78.501.000	73.824.000
Deze post is verder onder te verdelen in:		
Investerings met een economisch nut		57.944.000
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		20.062.000
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut		495.000
Totaal		78.501.000
Boekwaarde per 31 december 2016		73.824.000
Bij: Investerings	12.990.000	12.990.000
		86.814.000
Af: Afschrijvingen	3.163.000	
Duurzame waardevermindering	0	
Extra afschrijving: zwembad Bad Bloemendal en zwembad De Slag	993.000	
Bijdrage van derden	4.157.000	
		8.313.000
Boekwaarde per 31 december 2017		78.501.000

In bijlage 1 is een specificatie opgenomen van het verloop van de materiële vaste activa.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Kapitaalverstrekkingen vanwege deelnemingen:

Boekwaarde per 31 december 2016	128.000
	<u>128.000</u>

Af: Herwaardering aandelen	0
Verkoop aandelen	<u>0</u>
	<u>0</u>

Boekwaarde per 31 december 2017	<u><u>128.000</u></u>
---------------------------------	-----------------------

Overige langlopende geldleningen:

Boekwaarde per 31 december 2016	5.044.000
---------------------------------	-----------

Bij: Verstrekingen	<u>5.000</u>
	<u>5.000</u>
	<u>5.049.000</u>

Af: Aflossingen	<u>2.402.000</u>
	<u>2.402.000</u>

Boekwaarde per 31 december 2017	<u><u>2.647.000</u></u>
---------------------------------	-------------------------

VLOTTENDE ACTIVA**VOORRADEN**

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Bouwgronden in exploitatie		
Woningbouw kavels	3.682.000	12.556.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	<u>-937.000</u>	<u>-937.000</u>
Totaal woningbouw kavels	<u>2.745.000</u>	<u>11.619.000</u>
Bedrijfs kavels	24.060.000	29.600.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	<u>-12.997.000</u>	<u>-16.318.000</u>
Totaal bedrijfs kavels	<u>11.063.000</u>	<u>13.282.000</u>
Totaal bouwgronden in exploitatie	<u><u>13.808.000</u></u>	<u><u>24.901.000</u></u>

Boekwaarde per 31 december 2016	24.901.000
---------------------------------	------------

Bij: Vermeerderingen	<u>16.393.000</u>
	<u>16.393.000</u>
	<u>41.294.000</u>

Af: Verminderingen	<u>27.485.000</u>
	<u>27.485.000</u>

Boekwaarde per 31 december 2017	<u><u>13.809.000</u></u>
---------------------------------	--------------------------

Voor de verdere toelichting op de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

In bijlage 6 is een onderbouwing gegeven voor de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten.

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van maart 2018 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief

kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten en opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Jaarlijks zal worden besloten of de gebruikte parameters moeten worden bijgesteld
- De opbrengststijging voor sociale woningbouw is gebaseerd op de afspraken die in het convenant met de in Nijkerk actief zijnde woningbouwcoöperaties zijn opgenomen
- De omslagrente wordt, conform de nieuwe voorschriften van de BBV, bepaald op basis van het gewogen gemiddelde van betaalde rente over externe financiering en rente over het eigen vermogen
- De discontovoet is conform de BBV-regels vast gesteld. Deze discontovoet dient door alle gemeentes in Nederland te worden gehanteerd

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

Het saldo van de uitzettingen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	6.385.000	6.024.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	9.186.000	335.000
Overige vorderingen	4.058.000	3.382.000
	<u>19.629.000</u>	<u>9.741.000</u>

a. Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd betreft € 600.000.

b. Er zijn geen middelen, als bedoeld in art. 2, 4e lid Wet Fido, in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist gehouden.

In het saldo van de overige vorderingen is per 31 december 2017 de voorziening debiteuren WWB van € 1.130.000 verwerkt. Deze was per 31 december 2016 € 1.118.000.

Daarnaast is er onder deze vorderingen een voorziening dubieuze debiteuren belastingen opgenomen. Deze bedraagt per 31 december 2017 € 76.000 (2016 € 76.000).

LIQUIDE MIDDELEN

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2017	31-12-2016
Kassaldi		1.000
Banksaldi		626.000
Totaal		<u>627.000</u>

Vanaf 2016 is het saldo van de rekening-courant in verband met schatkistbankieren aangepast conform de BBV, hierdoor valt het saldo niet meer onder liquide middelen en is toegevoegd bij Rekening-courantverhouding met het Rijk.

OVERLOPENDE ACTIVA

De specificatie van de post overlopende activa is als volgt:	31-12-2017	31-12-2016
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	4.000	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	290.000	819.000
Overige nog te ontvangen bedragen,	4.365.000	3.630.000
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	217.000	388.000
Totaal	<u>4.876.000</u>	<u>4.837.000</u>

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 01-01-2017	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2017
Europese overheidslichamen				
– Niet van toepassing	-	-	-	-
Het Rijk				
– Corlaer College II	-	4.000	-	4.000
Overige Nederlandse overheidslichamen				
– Provincie: Station Hoevelaken	819.000	0	819.000	0
– Provincie: Subsidie Oosterpoort	0	290.000	0	290.000

VASTE PASSIVA**EIGEN VERMOGEN**

	31-12-2017	31-12-2016
Algemene reserve	16.540.000	15.578.000
Gerealiseerde resultaat	225.000	3.121.000
Egalisatiereserves	353.000	575.000
Bestemmingsreserves	32.470.000	27.789.000
Bestemmingsreserve: reserve grondexploitatie	10.171.000	5.673.000
	<u>59.759.000</u>	<u>52.736.000</u>

Het verloop van de algemene reserves over 2017 is als volgt:

Algemene reserve

Saldo per 31 december 2017		15.578.000
Bij: Resultaat 2016	<u>3.121.000</u>	
		<u>3.121.000</u>
		18.699.000
Af: Voorinvestering nieuw zwembad	191.000	
Temporiserend bezuiniging samenleving (incl. bibliotheek)	500.000	
Veranderplan/frictiekosten	1.219.000	
Overige onttrekkingen	<u>249.000</u>	
		<u>2.159.000</u>
Saldo per 31 december 2017		<u>16.540.000</u>

Egalisatiereserves

Saldo per 31 december 2016		575.000
Bij:		
Overige stortingen	<u>0</u>	
		<u>0</u>
		575.000
Af:		
Saldo product afval	145.000	
Exploitatietekort beheerplan begraafplaatsen 2015-2019	77.000	
Overige onttrekkingen	<u>0</u>	
		<u>222.000</u>
Saldo per 31 december 2017		<u>353.000</u>

Bestemmingsreserves (incl. grondexploitatie)

Saldo per 31 december 2016		33.462.000
Bij: Toevoegingen	<u>13.893.000</u>	
		<u>13.893.000</u>
		47.355.000
Af: Onttrekkingen	<u>4.714.000</u>	
		<u>4.714.000</u>
Saldo per 31 december 2017		<u>42.641.000</u>

De belangrijkste toevoegingen betreffen:

Verlaging verliesvoorziening complex De Flier	1.100.000
Toevoeging bijdrage bovenwijkse grondverkoop	3.107.000
Overheveling voorziening bovenwijken naar reserve bovenwijken	1.970.000
Winstneming complex Arkerpoort	1.742.000
Winstneming complex Spoorkamp, Weidelaan en Doeland	1.213.000

Winstneming complex Plan Horstbeek	946.000
Storting innovatiebudget Sociaal Domein inzet Dialoog	404.000
Opbrengst precariobelasting 2017	1.833.000

De belangrijkste onttrekkingen betreffen:

Onttrekking reserve tekort Sociaal Domein	1.057.000
Investerings economisch nut	262.000
Bijdrage nadelig rente-effect i.v.m. wijzigingen BBV (reserve grondexploitatie)	485.000
Vennootschapsbelasting 2017 (reserve grondexploitatie)	216.000
Bijdrage herinrichting N301	670.000
Onttrekking boekwaarde zwembad Nijkerk	993.000

VOORZIENINGEN

	31-12-2017	31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.076.000	3.567.000
Egalisatievoorzieningen	17.245.000	14.783.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	67.000	1.971.000
	<u>21.388.000</u>	<u>20.321.000</u>

Het verloop over 2017 is als volgt:

Saldo per 31 december 2016 20.321.000

Bij:

Ophoging voorziening pensioenen wethouders	959.000	
Vermeerdering beheerplannen	4.975.000	
Overige vermeerderingen	<u>80.000</u>	
		6.014.000
		<u>26.335.000</u>

Af:

Verminderings beheerplannen	2.513.000	
FLO Brandweer	337.000	
Overige verminderingen	<u>1.971.000</u>	
	<u>126.000</u>	
		4.947.000
		<u>21.388.000</u>

Saldo per 31 december 2017

Voor een verdere specificatie van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 3.

In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt u geïnformeerd over het verloop van de diverse voorzieningen op het beheer van de kapitaalgoederen.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN EEN JAAR OF LANGER

De specificatie van de vaste schulden is als volgt:	31-12-2017	31-12-2016
Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.743.000	27.723.000
Onderhandse leningen bij buitenlandse instellingen	3.000.000	3.500.000
Waarborgsommen	13.000	13.000
	<u>26.756.000</u>	<u>31.236.000</u>

In 2017 was de rentelast voor de langlopende geldleningen € 1.143.000.

VLOTTENDE PASSIVA**NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR**

De specificatie van de netto vlottende schulden is als volgt:	31-12-2017	31-12-2016
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a. van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	4.893.000	776.000
	4.893.000	776.000

LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2017	31-12-2016
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:		
Banksaldi	559.000	0
	559.000	0

OVERLOPENDE PASSIVA

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:	31-12-2017	31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.706.000	7.831.000
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Het Rijk	274.000	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.245.000	5.631.000
Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren komen	49.000	606.000
Totaal	6.274.000	14.068.000

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 01-01-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2017
Europese overheidslichamen				
- Niet van toepassing	-	-	-	-
Het Rijk				
- Belastingdienst: afdracht / terugvordering	-	274.000	-	274.000
Overige Nederlandse overheidslichamen				
- Provincie Utrecht: Subsidie tunnel Amersfoortseweg	0	1.245.000	0	1.245.000
- Provincie: Station Hoewelaken	5.631.000		5.631.000	0

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Borg- en garantiestellingen

In bijlage 4 vindt u een overzicht van het verloop van 2017 van de diverse borg- en garantiestellingen. In 2017 hebben wij geen betaling gedaan vanwege een borg- of garantieverklaring.

Gewaarborgde geldleningen woningcorporaties

In 2011 is een generieke achtervangovereenkomst aangegaan met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De borgingsstructuur in deze achtervangovereenkomst ziet er als volgt uit: Als eerste zekerheid dient het vermogen van de corporatie zelf. Wanneer de corporatie haar verplichtingen niet na kan komen wordt het vermogen van de WSW aangesproken. Wanneer het eigen vermogen van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt dan kan het fonds bij alle betrokken corporaties obligo's ophalen. Wanneer het WSW vervolgens nog niet aan haar verplichtingen kan voldoen hebben het Rijk en de gemeenten voor elk 50% een tertiaire achtervangpositie. De 50% die voor rekening komt van de gemeenten is weer opgedeeld in 25% voor de schadegemeenten en 25% voor alle gemeenten.

In 2017 is de waarde van de verleende garantie -en borgstellingen gedaald tot €4,8 miljoen.

In de paragraaf Weerstandvermogen wordt u geïnformeerd over de risico's van de borg- en garantiestellingen.

Aanpassingen BBV

Bij de waarderingsgrondslagen is rekening gehouden met de wijzigingen in het BBV die per 1 januari 2017 in werking zijn getreden.

In de notitie materiele vaste activa uit december 2017 is opgenomen dat: "Voorzieningen die vooraf worden gevormd om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen over meerdere begrotingsjaren, kunnen alleen met instemming van de raad ingesteld en gevoed worden op basis van een recent beheerplan; Onder recent beheerplan wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar gemotiveerd van kan worden afgeweken." In deze nota is opgenomen dat deze regel met ingang van de begroting 2018 in werking treedt.

In 2017 zijn de nodige aanpassingen gedaan om aan de notitie materiele vaste activa te voldoen. Wat betreft de voorzieningen en de beheerplannen zijn voorbereidingen in gang gezet om ook aan het bovenstaande volledig te in 2018.

Bijlagen

1. Overzicht materiële vaste activa
 2. Overzicht reserves
 3. Overzicht voorzieningen
 4. Overzicht borg- en garantiestellingen
 5. SiSa verantwoordingsinformatie
 6. Overzicht ramingen grondexploitaties
 7. Overzicht bezoldiging per topfunctionaris
 8. Overzicht beleidsindicatoren
 9. Overzicht baten en lasten per taakveld
 10. Overzicht baten en lasten taakvelden per programma
- wel verwerkt in deze jaarstukken.

Bijlage 1 Overzicht materiële vaste activa

	Boekwaarde 1 januari 2017	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen*	Boekwaarde 31 december 2017
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	3.584	672	0	0	0	0	4.256
- strategische gronden*	3.662	0	0	0	0	0	3.662
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	39.040	4.081	0	2.497	0	0	40.623
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	822	4.112	0	33	4.111	0	789
Vervoermiddelen	473	0	0	155	0	0	318
Machines, apparaten en installaties	2.807	1.399	0	358	0	0	3.848
Overige materiële vaste activa	3.354	1.421	0	282	46	0	4.447
Totaal investerings met economisch nut	53.742	11.684	0	3.325	4.157	0	57.944

*De niet in exploitatie genomen bouwgronden die per 31 december 2015 (deels) zijn overgeboekt naar de materiële vaste activa danwel immateriële vaste activa worden uiterlijk voor 1 januari 2020 op de marktwaarde gewaardeerd tegen de dan geldende bestemming.

	Boekwaarde 1 januari 2017	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2017
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	1.084	7	0	0	0	0	1.091
Bedrijfsgebouwen	495	0	0	15	0	0	481
Grond-, weg en water-bouwkundige werken	17.391	1.109	0	615	0	0	17.885
Overige materiële vaste activa	697	0	0	91	0	0	606
Totaal investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	19.667	1.115	0	720	0	0	20.062

	Boekwaarde 1 januari 2017	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2017
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude" wetgeving)							
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg en water-bouwkundige werken	415	191	0	111	0	0	495
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	415	191	0	111	0	0	495

Bijlage 2 Overzicht reserves

Nr.	Omschrijving	Saldo 1-1-2017	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2017
		€	€	€	€
A1	Algemene reserve				
	Algemene reserve	15.577.720	3.121.000	2.158.219	16.540.501
	Subtotaal A	15.577.720	3.121.000	2.158.219	16.540.501
	Egalisatiereserves				
	Egalisatiereserve afvalstoffenheffing*	160.075	0	144.487	15.588
B3	Egalisatiereserve parkeren binnenstad*	-0	0	0	-0
B4	Egalisatiereserve begraafplaatsen	414.460	0	77.100	337.360
	Subtotaal B	574.535	0	221.587	352.948
	Bestemmingsreserves				
C5	Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.892.626	5.076.802	100.000	6.869.428
C6	Reserve bereikbaarheid binnenstad*	145.361	36.000	0	181.361
C7	Reserve vervanging kunstgrasveld hockey	157.575	0	25.000	132.575
C8	Reserve volkshuisvesting*	255.253	0	0	255.253
C9	Reserve bouwgrondexploitatie	5.673.460	5.359.711	862.429	10.170.742
C10	Reserve Sociaal Domein	5.583.440	404.000	1.712.334	4.275.106
C11	Reserve egalisatie facilitaire zaken	1.726.047	373.846	0	2.099.893
C12	Reserve investeringen economisch nut	6.393.543	0	261.750	6.131.793
C13	Reserve investeringen maatschappelijk nut	0	809.500	0	809.500
C14	Reserve investeringen in Nijkerkse samenleving	7.291.855	0	1.752.974	5.538.881
C15	Reserve mobiliteitsfonds	1.000.000	0	0	1.000.000
C16	Reserve precariobelasting	3.343.000	1.832.736	0	5.175.736
C17	Reserve bedrijfsverplaatsing	0	0	0	0
C18	Reserve groen	0	0	0	0
C19	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	0	0	0	0
C20	Reserve stadsherstel	0	0	0	0
	Subtotaal C	33.462.160	13.892.595	4.714.486	42.640.268
	Totaal reserves (A+B+C)	49.614.415	17.013.595	7.094.292	59.533.718

* op termijn op te heffen reserves

* Saldo Algemene reserve per 31-12-2017 is exclusief rekeningresultaat 2017

Bijlage 3 Overzicht voorzieningen

Nr.	Omschrijving	Saldo1-1-2017	Vermeerdering	Vermindering	Saldo31-12-2017
	Voorzieningen o.b.v. verplichtingen	€	€	€	€
D3	Voorziening flexibel belonen (basis : afspraken georganiseerd overleg werknemer- en werkgever)	11.496	0	0	11.496
D5	Voorziening decentrale arbeidsvoorwaarden (basis: idem)	17.824	0	0	17.824
D6	Voorziening grondexploitatie (basis: resterende kosten na afwikkeling complex)	316.202	294.361	55.055	555.508
D8	Voorziening FLO brandweer (basis : afspraak VGGM en gemeente na overgang brandweer naar VGGM)	472.226	0	336.711	135.515
D9	Voorziening pensioenen wethouders (basis: calculaties RAET)	2.749.191	664.500	58.295	3.355.397
	Subtotaal D	3.566.939	958.861	450.061	4.075.740
	Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen				
F1a	Voorziening beheerplan wegen	1.645.802	2.133.400	1.216.264	2.562.938
F1b	Voorziening beheerplan kunstwerken	302.053	174.400	29.134	447.320
F3	Voorziening beheerplan openbare verlichting	1.067.027	170.000	43.353	1.193.674
F4	Voorziening beheerplan riolering	7.688.602	799.310	0	8.487.911
F5a	Voorziening beheerplan Groen: plantsoenen	455.160	368.500	364.850	458.810
F5b	Voorziening beheerplan Groen: speelterreinen	184.880	124.600	37.347	272.133
F5c	Voorziening beheerplan Groen: begraafplaatsen	94.907	24.800	83.011	36.696
F6	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	258.138	71.100	28.475	300.763
F7	Voorziening beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	646.817	257.400	197.323	706.894
F11	Voorziening beheerplan bermen, water en duikers	46.915	90.700	110.608	27.007
F2	Voorziening beheerplan gebouwen	1.935.287	722.148	383.620	2.273.816
F10	Voorziening sportmaterialen 3 sporthallen	253.342	23.500	0	276.842
F8	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	203.937	15.000	18.439	200.498
	Subtotaal F	14.782.869	4.974.858	2.512.424	17.245.302
	Voorzieningen o.b.v. bijdragen van derden				
G1a	Voorziening bovenwijkse voorzieningen	1.765.177	0	1.765.177	0
G2	Voorziening maatschappelijke voorzieningen N'veen	205.948	0	205.948	0
G5	Voorziening beheerplan Wheemplein bijdrage VVE	0	80.752	13.709	67.043
	Subtotaal G	1.971.125	80.752	1.984.834	67.043
	Totaal voorzieningen (D+E+F+G)	20.320.933	6.014.471	4.947.320	21.388.085

Bijlage 4 Overzicht borg- en garantstellingen

type	Nummer	Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling	Schuld begin jaar	Schuld eind jaar	Gewaarborgd door gemeente	Risicobedrag
achtervang	64	Waarborgfonds Eigen Woning	0	0,00%	645.648.318	605.523.302	0	0
	63-1	Stichting De Goede Woning	0	25,00%	7.079.000	7.079.000	1.769.927	0
	63-2	Woningstichting Nijkerk	0	25,00%	89.543.000	89.543.000	22.387.989	0
Totaal achtervang			0		742.270.318	702.145.302	24.157.916	0
garantie	9	Vitens	189.200.000	2,98%	7.378.466	5.604.185	166.776	166.776
	45	Stg. Kinderopvang Nijkerk	1.179.829	100,00%	737.393	707.897	707.897	707.897
	46	De Stuw	158.823	100,00%	110.648	105.785	105.785	105.785
	51	Korfbalvereniging Sparta	120.000	100,00%	89.605	86.277	86.277	86.277
	52	SRO	2.300.000	100,00%	1.093.742	958.795	958.795	958.795
	54	Bibliotheek Nijkerk	942.817	100,00%	727.754	703.098	703.098	703.098
	55	Bibliotheek Hoevelaken	240.444	100,00%	79.555	60.901	60.901	60.901
	56	Voetbalvereniging Sparta	37.500	100,00%	22.905	21.645	21.645	21.645
	57	Jeu de Boulesvereniging "De Nije Boulers"	50.000	100,00%	27.622	25.618	25.618	25.618
	58	Scoutingver. "Killiaen van Renselaar II"	60.000	100,00%	34.359	31.255	31.255	31.255
	60	Inclusief Groep NV	2.500.000	14,29%	2.083.333	2.000.000	285.800	285.800
	61	Voetbalvereniging Sparta	55.000	100,00%	41.250	38.500	38.500	38.500
	65	Stichting De Goede Woning	1.200.689	100,00%	845.390	791.193	791.193	791.193
	38-N	Samenspel b.v fanfare NSFC	26.822	100,00%	14.839	13.368	13.368	13.368
	3-H	Ver. tot instandhouding van verenigingsgebouwen Hoevelaken	100.798	100,00%	14.898	7.731	7.731	7.731
	43 - N	Tennisvereniging Sparta	272.268	100,00%	52.588	41.697	41.697	41.697
	6 - N	Best. St. Prot. Chr. Bej. Centrum Nijkerk	1.484.860	100,00%	791.275	722.502	722.502	722.502
Totaal garantie			199.929.849		14.145.623	11.920.448	4.768.840	4.768.840
Eindtotaal			199.929.849		756.415.941	714.065.750	28.926.755	4.768.840

Bijlage 5 SiSa bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteits-eisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicatornummer: D9/01	Aard controle R Indicatornummer: D9/02	Aard controle R Indicatornummer: D9/03	Aard controle R Indicatornummer: D9/04		
			€ 375.419	€ 25.911	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9/05	Aard controle R Indicatornummer: D9/06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9/07	Aard controle R Indicatornummer: D9/08		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeen- tedeel 2017 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2/01	Aard controle R Indicatornummer: G2/02	Aard controle R Indicatornummer: G2/03	Aard controle R Indicatornummer: G2/04	Aard controle R Indicatornummer: G2/05	Aard controle R Indicatornummer: G2/06
			€ 5.490.814	€ 100.889	€ 391.070	€ 1.237	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent- edeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostenubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostenubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2/07	Aard controle R Indicatornummer: G2/08	Aard controle R Indicatornummer: G2/09	Aard controle R Indicatornummer: G2/10	Aard controle R Indicatornummer: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2/12
			€ 11.577	€ 3.814	€ 0	€ 98.045	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent- edeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3/01	Aard controle R Indicatornummer: G3/02	Aard controle R Indicatornummer: G3/03	Aard controle R Indicatornummer: G3/04	Aard controle R Indicatornummer: G3/05	Aard controle R Indicatornummer: G3/06
			€ 140.737	€ 0	€ 69.775	€ 50.404	€ 10.779	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3/07	Aard controle R Indicatornummer: G3/08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3/09			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent- edeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3/01	Aard controle R Indicatornummer: G3/02	Aard controle R Indicatornummer: G3/03	Aard controle R Indicatornummer: G3/04	Aard controle R Indicatornummer: G3/05	Aard controle R Indicatornummer: G3/06
			€ 140.737	€ 0	€ 69.775	€ 50.404	€ 10.779	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3/07	Aard controle R Indicatornummer: G3/08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3/09			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent- edeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3/01	Aard controle R Indicatornummer: G3/02	Aard controle R Indicatornummer: G3/03	Aard controle R Indicatornummer: G3/04	Aard controle R Indicatornummer: G3/05	Aard controle R Indicatornummer: G3/06
			€ 140.737	€ 0	€ 69.775	€ 50.404	€ 10.779	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3/07	Aard controle R Indicatornummer: G3/08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3/09			

Bijlage 6 Overzicht ramingen Grondexploitaties

Grondexploitatie	A	B	C		- / - (A-B+C)
	Boekwaarde per 31-12-2017 *	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Saldo grondexploitatie netto contante waarde	Saldo grondexploitatie nominale waarde
Nijkerkerveen de Bunt 1b	€ -68.855	€ 107.843	€ 223.023	€ -47.000	€ -46.000
Nijkerkerveen DP2 Dorp	€ 88.771	€ 1.880.538	€ 1.543.614	€ 225.000	€ 248.000
Globe	€ 203.179	€ 713.715	€ 319.074	€ 107.000	€ 191.000
Sportweg	€ 66.559	€ 342.800	€ 350.620	€ -79.000	€ -74.000
Weidelaan	€ -304.393	€ 902	€ 194.314	€ 121.000	€ 111.000
Doornsteeg	€ 2.760.633	€ 47.133.322	€ 37.742.148	€ 2.252.000	€ 6.631.000
Diverse inbreidingslocaties	€ 11.146	€ 1.235.116	€ 1.214.334	€ -28.000	€ 10.000
De Flier	€ 7.076.452	€ 17.087.995	€ 9.068.849	€ 107.000	€ 943.000
Arkerpoort	€ 979	€ 1.917.900	€ 1.006.178	€ 823.000	€ 911.000
Spoorkamp	€ 2.485.557	€ 10.078.400	€ 4.167.945	€ 2.344.000	€ 3.425.000
Westkadijk 2015	€ 1.489.048	€ 1.405.143	€ -188.454	€ 42.000	€ 105.000
Totaal	€ 13.809.000	€ 81.904.000	€ 55.642.000	€ 5.867.000	€ 12.455.000

* Hierbij wordt een boekwaarde waarbij meer opbrengsten zijn gerealiseerd dan kosten weergegeven als een negatief bedrag

Bijlage 7 Overzicht bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	G. van Beek	A.G. Verhoef - Franken			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier			
<u>Aanvang en einde functievervulling in 2017</u>	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12			
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,89			
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja			
<u>Individueel WNT-maximum</u>	181.000	160.889			
Beloning	118.562	64.461			
Belastbare onkostenvergoedingen	252	50			
Beloningen betaalbaar op termijn	16.888	9.021			
<i>Subtotaal</i>	135.702	73.532			
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0			
Totaal bezoldiging 2017	135.702	73.532			
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.			
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1-5 t/m 31-12	1-5 t/m 31-12			
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0	0,89			
Beloning	82.037	37.123			
Belastbare onkostenvergoedingen	194	28			
Beloningen betaalbaar op termijn	9.639	4.998			
Totaal bezoldiging 2016	91.870	42.149			

Bijlage 8 Beleidsindicatoren

Legenda hoofdtakvelden (Htv)

- 0. Bestuur en ondersteuning
- 1. Veiligheid
- 2. Verkeer en Vervoer
- 3. Economie
- 4. Onderwijs
- 5. Sport, cultuur en recreatie
- 6. Sociaal domein
- 7. Volksgezondheid en Milieu
- 8. Vhrosv

Beleidsindicatoren programma 1 Leefstijl

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Niet wekelijkse sporters	5	%	43,1	2017	CBS, RIVM – Zorgatlas
Toelichting: Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners dat sport.					

Beleidsindicatoren programma 2 Economie en bedrijfsomgeving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Demografische druk	8.	%	77,7	2017	CBS - Bevolkingsstatistiek
2. Banen	6.	aantal per 1.000 inw 15-64jr	816,1	2017	LISA
3. Vestigingen	3.	aantal per 1.000 inw 15-64jr	146,9	2017	LISA
4. Netto arbeidsparticipatie	6.	%	69,2	2016	CBS - Arbeidsdeelname
6. Functiemenging	3.	%	56,8	2017	LISA
7. Bijstandsuitkeringen	6.	aantal per 1.000 inwoners 18jr en ouder	15,6	2017	CBS - Participatie Wet
8. Aantal re-integratievoorzieningen	6.	per 1.000 inw 15-65jr	12,9	2017	CBS - Participatie Wet
9. % werkloze jongeren	6.	%	0,89	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Toelichting cijfers:

1. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
2. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar .
3. Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
4. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.
- 5 een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
6. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

7. Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
8. Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
9. Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).

Beleidsindicatoren programma 3 Veiligheid en handhaving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	0,6	2016	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
2. Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	3,5	2017	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
3. Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	4,4	2016	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
4. Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	2,5	2017	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
5. Verwijzingen Halt	1.	aantal per 10.000 inwoners	119	2016	Bureau Halt
6. Hardekern jongeren	1.	per 10.000 inwoners	0,3	2014	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)
7. Jongeren met delict voor rechter	1.	%	1,25	2015	Verwey Jonker Instituut-Kinderen in Tel
8. Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met een motorvoertuig	2.	%	11	2015	VeiligheidNL
9. Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met een fietser	2.	%	10	2015	VeiligheidNL

Toelichting cijfers:

1. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
2. Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
3. Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
4. Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
5. Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
6. Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
7. Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
8. Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
9. Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Beleidsindicatoren programma 4 Wonen en woonomgeving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Woonlasten éénpersoonshuishouden	8.	euro	553	2018	COELO, Groningen
2. Woonlasten meerpersoonshuishouden	8.	euro	582	2018	COELO, Groningen
3. WOZ-waarde woningen	8.	1.000 euro	268	2017	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
4. Nieuwbouw woningen	8.	aantal per 1.000 woningen	13,1	2015	ABF - Systeem Woningvoorraad
5. Fijn huishoudelijk restafval	7.	Kg per inwoner	120	2016	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
6. Hernieuwbare elektriciteit	7.	%	0,3	2016	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor
Toelichting: 1. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. 2. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. 3. De gemiddelde WOZ waarde van woningen. 4. Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen. 5. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. 6. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.					

Beleidsindicatoren programma 5 Sociaal Domein

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	6.	per 1.000 inw	18	2017	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
2. % kinderen in armoede	6.	%	1,98	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
3. % Jeugdwerkloosheid	6.	%	0,89	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
4. Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	4.	%	1,5	2016	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
5. Absoluut verzuim .	4.	Aantal per 1.000 inw. 5-18 jr.	0,83	2017	Ingrado
6. Relatief verzuim per 1.000 inw. 5-18 jr.	4.	Aantal per 1.000 inw.5-18 jr.	43,37	2017	Ingrado
7. Jongeren met jeugdhulp	6.	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,3	2016	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
8. Jongeren met jeugdbescherming	6.	%	6,9	2016	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
9. Jongeren met jeugdreclassering	6.	%	0,4	2016	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Toelichting: 1. Aantal per 1.000. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.					

2. Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
3. Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
4. Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
5. Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners, leeftijd 5-18 jaar.
6. Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar.
7. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
8. Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
9. Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Beleidsindicatoren programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
Formatie	0.	Fte per 1.000 inwoners	5,5	2017	Rekening 2017
Bezetting	0.	Fte per 1.000 inwoners	4,7	2017	Rekening 2017
Apparaatskosten	0.	Kosten per inwoner	119	2017	Rekening 2017
Externe inhuur	0.	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	27,2	2017	Rekening 2017 De extra personeelsbudgetten zoals die zijn opgenomen in deze begroting maken, naast het regulier inhuurbudget van 1% loonsom, onderdeel uit van externe inhuur.
Overhead	0.	% van totale lasten	8,3%	2017	Rekening 2017
Overhead in fte	0.	% van totale fte	43,7%	2017	Rekening 2017

Bijlage 9 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten													
Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroting 2017 primair €			Begroting 2017 na wijziging €			Rekening 2017 €			Verschil Begroting / Rekening €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1	Bestuur	1.928.400	0	1.928.400	2.453.700	50.000	2.403.700	1.891.125	13.767	1.877.358	562.575	36.233	526.342
0.2	Burgerzaken	851.799	668.600	183.199	851.799	668.600	183.199	932.364	889.855	42.509	-80.565	-221.255	140.690
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	13.893	147.100	-133.207	505.279	543.100	-37.821	497.994	663.876	-165.881	7.285	-120.776	128.060
0.4	Overhead	8.917.917	367.600	8.550.317	9.533.617	272.600	9.261.017	9.386.490	211.026	9.175.463	147.127	61.574	85.554
0.5	Treasury	-781.428	513.000	-1.294.428	-913.428	573.000	-1.486.428	-284.865	702.904	-987.769	-628.563	-129.904	-498.659
0.61	OZB woningen	0	5.134.600	-5.134.600	0	5.034.600	-5.034.600	0	5.116.860	-5.116.860	0	-82.260	82.260
0.62	OZB niet-woningen	0	3.824.800	-3.824.800	0	3.746.800	-3.746.800	0	3.723.164	-3.723.164	0	23.636	-23.636
0.63	Parkeerbelasting	4.700	526.000	-521.300	4.700	416.000	-411.300	1.653	405.294	-403.641	3.047	10.706	-7.659
0.64	Belastingen overig	481.700	1.762.100	-1.280.400	481.700	2.042.100	-1.560.400	515.064	2.076.895	-1.561.831	-33.364	-34.795	1.431
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3.100	44.307.000	-44.303.900	3.100	45.258.000	-45.254.900	4.532	45.025.860	-45.021.328	-1.432	232.140	-233.572
0.8	Overige baten en lasten	1.261.900	157.900	1.104.000	4.050.900	157.900	3.893.000	784.454	160.016	624.439	3.266.446	-2.116	3.268.561
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	216.332	0	216.332	-216.332	0	-216.332
0.10	Mutaties reserves	3.171.400	2.198.356	973.044	4.664.900	8.921.856	-4.256.956	13.892.521	7.094.217	6.798.304	-9.227.621	1.827.639	-11.055.260
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.104.618	88.100	3.016.518	2.970.518	88.100	2.882.418	2.860.081	73.259	2.786.822	110.437	14.841	95.596
1.2	Openbare orde en veiligheid	336.421	30.500	305.921	336.421	30.500	305.921	471.337	22.850	448.488	-134.916	7.650	-142.567
2.1	Verkeer en vervoer	3.919.039	116.900	3.802.139	4.329.539	116.900	4.212.639	4.115.856	144.433	3.971.423	213.683	-27.533	241.216
2.2	Parkeren	171.686	46.400	125.286	352.900	46.400	306.500	352.384	42.344	310.040	516	4.056	-3.540
2.3	Recreatieve havens	10.613	8.300	2.313	10.613	8.300	2.313	10.930	0	10.930	-317	8.300	-8.617
2.4	Economische havens en waterwegen	295.890	172.900	122.990	295.890	172.900	122.990	193.092	232.565	-39.473	102.798	-59.665	162.463
2.5	Openbaar vervoer	-12.000	0	-12.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	319.100	0	319.100	513.500	0	513.500	315.590	0	315.590	197.910	0	197.910
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.590.900	4.060.300	-469.400	3.642.900	4.060.300	-417.400	8.990.195	14.294.993	-5.304.798	-5.347.295	-10.234.693	4.887.398
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	89.300	65.500	23.800	113.600	66.000	47.600	122.059	24.672	97.387	-8.459	41.328	-49.787
3.4	Economische promotie	241.900	161.300	80.600	262.700	161.300	101.400	251.464	248.767	2.697	11.236	-87.467	98.703
4.1	Openbaar basisonderwijs	143.100	0	143.100	143.100	0	143.100	131.036	0	131.036	12.064	0	12.064
4.2	Onderwijshuisvesting	2.501.377	600	2.500.777	2.304.877	600	2.304.277	2.107.680	0	2.107.680	197.197	600	196.597
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.687.122	473.400	1.213.722	1.732.122	473.400	1.258.722	1.800.563	504.152	1.296.410	-68.441	-30.752	-37.688
5.1	Sportbeleid en activering	278.200	0	278.200	271.200	0	271.200	273.755	0	273.755	-2.555	0	-2.555
5.2	Sportaccommodaties	2.639.093	140.300	2.498.793	3.264.893	140.300	3.124.593	3.639.517	143.685	3.495.831	-374.624	-3.385	-371.238
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	179.900	13.300	166.600	217.400	13.300	204.100	239.284	4.851	234.433	-21.884	8.449	-30.333
5.4	Musea	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	1.492	3.971	-2.479	46.708	-1.771	48.479
5.5	Cultureel erfgoed	156.240	0	156.240	197.440	0	197.440	198.826	17.487	181.339	-1.386	-17.487	16.101
5.6	Media	736.800	3.900	732.900	736.800	3.900	732.900	761.103	2.928	758.175	-24.303	972	-25.275
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.291.804	123.600	4.168.204	4.363.204	178.000	4.185.204	4.663.817	160.991	4.502.826	-300.613	17.009	-317.622
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.946.017	136.900	2.809.117	3.180.017	44.900	3.135.117	3.016.634	14.444	3.002.190	163.383	30.456	132.927
6.2	Wijkteams	2.467.300	0	2.467.300	2.717.300	0	2.717.300	2.821.303	0	2.821.303	-104.003	0	-104.003
6.3	Inkomensregelingen	7.738.300	5.358.000	2.380.300	8.068.300	6.287.000	1.781.300	8.436.806	6.227.855	2.208.950	-368.506	59.145	-427.650
6.4	Begeleide participatie	2.452.000	0	2.452.000	2.019.000	0	2.019.000	1.962.279	0	1.962.279	56.721	0	56.721
6.5	Arbeidsparticipatie	620.900	0	620.900	992.400	67.000	925.400	767.721	47.010	720.711	224.679	19.990	204.689
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.048.200	84.000	964.200	1.110.200	43.000	1.067.200	1.131.550	36.143	1.095.406	-21.350	6.857	-28.207
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.304.300	400.000	3.904.300	3.751.300	396.000	3.355.300	4.199.758	393.310	3.806.447	-448.458	2.690	-451.147
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	7.379.700	0	7.379.700	8.467.700	0	8.467.700	9.393.513	0	9.393.513	-925.813	0	-925.813
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	18.300	0	18.300	160.300	0	160.300	155.878	0	155.878	4.422	0	4.422
7.1	Volksgezondheid	1.440.100	0	1.440.100	1.440.100	0	1.440.100	1.423.361	14.795	1.408.566	16.739	-14.795	31.534
7.2	Riolering	1.938.703	2.351.800	-413.097	1.938.703	2.351.800	-413.097	2.490.380	2.768.737	-278.357	-551.677	-416.937	-134.740
7.3	Atval	2.787.047	3.528.200	-741.153	2.787.047	3.528.200	-741.153	2.763.544	3.428.138	-664.595	23.503	100.062	-76.558
7.4	Milieubeheer	181.900	3.100	178.800	236.900	3.100	233.800	366.218	65.362	300.856	-129.318	-62.262	-67.056
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	565.409	589.600	-24.191	568.909	589.600	-20.691	483.580	446.224	37.357	85.329	143.376	-58.048
8.1	Ruimtelijke ordening	1.217.200	854.200	363.000	2.025.200	1.021.200	1.004.000	2.519.184	3.180.764	-661.579	-493.984	-2.159.564	1.665.579
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.501.700	9.333.200	-831.500	8.501.700	9.333.200	-831.500	19.569.385	23.115.839	-3.546.454	-11.067.685	-13.782.639	2.714.954
8.3	Wonen en bouwen	2.686.400	1.144.800	1.541.600	2.791.400	1.594.800	1.196.600	2.600.195	1.919.881	680.314	191.205	-325.081	516.286
		88.876.160	88.898.356	-22.196	98.500.560	98.506.756	-6.196	123.439.012	123.664.185	-225.174	-24.938.452	-25.157.429	218.978

Bijlage 10 Verdelingstabel Taakvelden – Programma's

Verdelingstabel Taakvelden-Programma's		Begroting 2017 primair €			Begroting 2017 na wijziging €			Rekening 2017 €			Verschil Begroting / Rekening €		
Product- nummer	Product	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 1. Leefstijl													
5.1	Sportbeleid en activering	278.200	0	278.200	271.200	0	271.200	273.755	0	273.755	-2.555	0	-2.555
5.2	Sportaccommodaties	2.639.093	140.300	2.498.793	3.264.893	140.300	3.124.593	3.639.517	143.685	3.495.831	-374.624	-3.385	-371.238
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	179.900	13.300	166.600	217.400	13.300	204.100	239.284	4.851	234.433	-21.884	8.449	-30.333
5.4	Musea	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	1.492	3.971	-2.479	46.708	-1.771	48.479
6.1.1	Samenkracht en burgerparticipatie cluster LFS	355.817	32.100	323.717	385.817	32.100	353.717	396.396	4.466	391.930	-10.579	27.634	-38.213
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	18.300	0	18.300	160.300	0	160.300	155.878	0	155.878	4.422	0	4.422
7.1.1	Volksgezondheid cluster LFS	1.440.100	0	1.440.100	1.440.100	0	1.440.100	1.423.361	14.795	1.408.566	16.739	-14.795	31.534
		4.959.610	187.900	4.771.710	5.787.910	187.900	5.600.010	6.129.682	171.769	5.957.913	-341.772	16.131	-357.903
Programma 2. Economie en bedrijfsomgeving													
0.63	Parkeerbelasting	4.700	526.000	-521.300	4.700	416.000	-411.300	1.653	405.294	-403.641	3.047	10.706	-7.659
2.2	Parkeeren	171.686	46.400	125.286	352.900	46.400	306.500	352.384	42.344	310.040	516	4.056	-3.540
2.3	Recreatieve havens	10.613	8.300	2.313	10.613	8.300	2.313	10.930	0	10.930	-317	8.300	-8.617
2.4	Economische havens en waterwegen	295.890	172.900	122.990	295.890	172.900	122.990	193.092	232.565	-39.473	102.798	-59.665	162.463
3.1	Economische ontwikkeling	319.100	0	319.100	513.500	0	513.500	315.590	0	315.590	197.910	0	197.910
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.590.900	4.060.300	-469.400	3.642.900	4.060.300	-417.400	8.990.195	14.294.993	-5.304.798	-5.347.295	-10.234.693	4.887.398
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	89.300	65.500	23.800	113.600	66.000	47.600	122.059	24.672	97.387	-8.459	41.328	-49.787
3.4	Economische promotie	241.900	161.300	80.600	262.700	161.300	101.400	251.464	248.767	2.697	11.236	-87.467	98.703
5.5	Cultuur erfgoed	156.240	0	156.240	197.440	0	197.440	198.826	17.487	181.339	-1.386	-17.487	16.101
5.7.2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster E & B	93.500	50.200	43.300	64.900	14.600	50.300	40.695	0	40.695	24.205	14.600	9.605
6.3.2	Inkomensregelingen cluster E & B	7.109.900	5.327.000	1.782.900	7.002.900	6.198.000	804.900	7.405.288	6.140.234	1.265.054	-402.388	57.766	-460.154
6.4	Begeleide participatie	2.452.000	0	2.452.000	2.019.000	0	2.019.000	1.962.279	0	1.962.279	56.721	0	56.721
6.5	Arbeidsparticipatie	620.900	0	620.900	992.400	67.000	925.400	767.721	47.010	720.711	224.679	19.990	204.689
7.4	Milieubeheer	181.900	3.100	178.800	236.900	3.100	233.800	366.218	65.362	300.856	-129.318	-62.262	-67.056
		15.338.529	10.421.000	4.917.529	15.710.343	11.213.900	4.496.443	20.978.393	21.518.727	-540.334	-5.268.050	-10.304.827	5.036.777
Programma 3. Veiligheid en handhaving													
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.104.618	88.100	3.016.518	2.970.518	88.100	2.882.418	2.860.081	73.259	2.786.822	110.437	14.841	95.596
1.2	Openbare orde en veiligheid	336.421	30.500	305.921	336.421	30.500	305.921	471.337	22.850	448.488	-134.916	7.650	-142.567
8.1	Ruimtelijke ordening	1.217.200	854.200	363.000	2.025.200	1.021.200	1.004.000	2.519.184	3.180.764	-661.579	-493.984	-2.159.564	1.665.579
8.3.3	Wonen en bouwen cluster V&H	2.686.400	1.144.800	1.541.600	2.791.400	1.594.800	1.196.600	2.600.195	1.919.881	680.314	191.205	-325.081	516.286
		7.344.639	2.117.600	5.227.039	8.123.539	2.734.600	5.388.939	8.450.798	5.196.754	3.254.044	-327.259	-2.462.154	2.134.895
Programma 4. Wonen en woonomgeving													
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	13.893	147.100	-133.207	505.279	543.100	-37.821	497.994	663.876	-165.881	7.285	-120.776	128.060
2.1	Verkeer en vervoer	3.919.039	116.900	3.802.139	4.329.539	116.900	4.212.639	4.115.856	144.433	3.971.423	213.683	-27.533	241.216
2.5	Openbaar vervoer	-12.000	0	-12.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.7.4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster W&W	4.198.304	73.400	4.124.904	4.298.304	163.400	4.134.904	4.623.122	160.991	4.462.131	-324.818	2.409	-327.227
7.2	Rolering	1.938.703	2.351.800	-413.097	1.938.703	2.351.800	-413.097	2.490.380	2.768.737	-278.357	-551.677	-416.937	-134.740
7.3	Afval	2.787.047	3.528.200	-741.153	2.787.047	3.528.200	-741.153	2.763.544	3.428.138	-664.595	23.503	100.062	-76.558
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	565.409	589.600	-24.191	568.909	589.600	-20.691	483.580	446.224	37.357	85.329	143.376	-58.048
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	8.501.700	9.333.200	-831.500	8.501.700	9.333.200	-831.500	19.569.385	23.115.839	-3.546.454	-11.067.685	-13.782.639	2.714.954
8.3.4	Wonen en bouwen cluster W&W	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		21.912.095	16.140.200	5.771.895	22.929.481	16.626.200	6.303.281	34.543.862	30.728.238	3.815.624	-11.614.381	-14.102.038	2.487.657

Product- nummer	Product	Begroting 2017 primair €			Begroting 2017 na wijziging €			Rekening 2017 €			Verschil Begroting / Rekening €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 5. Sociaal Domein													
4.1	Openbaar basisonderwijs	143.100	0	143.100	143.100	0	143.100	131.036	0	131.036	12.064	0	12.064
4.2	Onderwijs huisvesting	2.501.377	600	2.500.777	2.304.877	600	2.304.277	2.107.680	0	2.107.680	197.197	600	196.597
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.687.122	473.400	1.213.722	1.732.122	473.400	1.258.722	1.800.563	504.152	1.296.410	-68.441	-30.752	-37.688
5.6	Media	736.800	3.900	732.900	736.800	3.900	732.900	761.103	2.928	758.175	-24.303	972	-25.275
6.1.5	Samenkracht en burgerparticipatie cluster SD	2.590.200	104.800	2.485.400	2.794.200	12.800	2.781.400	2.620.238	9.978	2.610.260	173.962	2.822	171.140
6.2	Wijkteams	2.467.300	0	2.467.300	2.717.300	0	2.717.300	2.821.303	0	2.821.303	-104.003	0	-104.003
6.3.5	Inkomensregelingen cluster SD	628.400	31.000	597.400	1.065.400	89.000	976.400	1.031.518	87.622	943.896	33.882	1.378	32.504
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.048.200	84.000	964.200	1.110.200	43.000	1.067.200	1.131.550	36.143	1.095.406	-21.350	6.857	-28.206
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.304.300	400.000	3.904.300	3.751.300	396.000	3.355.300	4.199.758	393.310	3.806.447	-448.458	2.690	-451.147
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	7.379.700	0	7.379.700	8.467.700	0	8.467.700	9.393.513	0	9.393.513	-925.813	0	-925.813
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1.5	Volksgesondheid cluster SD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		23.486.499	1.097.700	22.388.799	24.822.999	1.018.700	23.804.299	25.998.260	1.034.134	24.964.126	-1.175.261	-15.434	-1.159.827
Programma 6. Bestuur en bedrijfsvoering													
0.1	Bestuur	1.928.400	0	1.928.400	2.453.700	50.000	2.403.700	1.891.125	13.767	1.877.358	562.575	36.233	526.342
0.2	Burgerzaken	851.799	668.600	183.199	851.799	668.600	183.199	932.364	889.855	42.509	-80.565	-221.255	140.690
0.4	Overhead	8.917.917	367.600	8.550.317	9.533.617	272.600	9.261.017	9.386.490	211.026	9.175.463	147.127	61.574	85.554
		11.698.116	1.036.200	10.661.916	12.839.116	991.200	11.847.916	12.209.979	1.114.648	11.095.331	629.137	-123.448	752.585
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien													
0.5	Treasury	-781.428	513.000	-1.294.428	-913.428	573.000	-1.486.428	-284.865	702.904	-987.769	-628.563	-129.904	-498.659
0.61	OZB woningen	0	5.134.600	-5.134.600	0	5.034.600	-5.034.600	0	5.116.860	-5.116.860	0	-82.260	82.260
0.62	OZB niet-woningen	0	3.824.800	-3.824.800	0	3.746.800	-3.746.800	0	3.723.164	-3.723.164	0	23.636	-23.636
0.64	Belastingen overig	481.700	1.762.100	-1.280.400	481.700	2.042.100	-1.560.400	515.064	2.076.895	-1.561.831	-33.364	-34.795	1.431
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3.100	44.307.000	-44.303.900	3.100	45.258.000	-45.254.900	4.532	45.025.860	-45.021.328	-1.432	232.140	-233.572
0.8	Overige baten en lasten	1.261.900	157.900	1.104.000	4.050.900	157.900	3.893.000	784.454	160.016	624.439	3.266.446	-2.116	3.268.561
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	216.332	0	216.332	-216.332	0	-216.332
		965.272	55.699.400	-54.734.128	3.622.272	56.812.400	-53.190.128	1.235.517	56.805.698	-55.570.181	2.386.755	6.702	2.380.053
Mutaties reserves													
0.10	Mutaties reserves	3.171.400	2.198.356	973.044	4.664.900	8.921.856	-4.256.956	13.892.521	7.094.217	6.798.304	-9.227.621	1.827.639	-11.055.260
		3.171.400	2.198.356	973.044	4.664.900	8.921.856	-4.256.956	13.892.521	7.094.217	6.798.304	-9.227.621	1.827.639	-11.055.260
		88.876.160	88.898.356	-22.196	98.500.560	98.506.756	-6.196	123.439.012	123.664.185	-225.174	-24.938.452	-25.157.429	218.978

Controleverklaring (verklaring volgt nog)

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d. juni ,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. Verhoef-Franken

de heer mr. drs. G.D. Renkema